

วารสาร ๒

ข้าราชการ

CIVIL OFFICIALS' MAGAZINE

ให้ความรู้แก่ข้าราชการในทางปฏิบัติงานและสอเปลี่ยนฐาน:

ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๐๐

วารสาร ^๒
ข้าราชการ
CIVIL OFFICIALS' MAGAZINE

หนังสือรายเดือนของสำนักงาน ก.พ. ในความอำนวยการของเลขาธิการ ก.พ.

และ

รองเลขาธิการ ก.พ.

หัวหน้ากองต่าง ๆ ในสำนักงาน ก.พ.

นายประจักษ์ ณ นคร

เป็นประธานกรรมการดำเนินการ

เป็นกรรมการดำเนินการ

เป็นผู้จัดการ

พิมพ์ที่ ร.พ. กฤตผลปรกรณ์ เลขที่ ๑๐ ถนนอัษฎางค์ พระนคร นายอดุลย์ เจตนะจิตร ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๑๐/๒๕๐๐

ระเบียบการ

คำบำรุง

มีดะ ๓๐ บาท (รวมค่าส่งด้วยแล้ว)

การบอกรับ

แจ้งความจำนงค์เป็นสมาชิก พร้อม
กับส่งเงินคำบำรุงล่วงหน้าไปยัง นาย
ประจักษ์ ณ นคร ผู้จัดการวารสาร
ข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ในพระบรม
มหาราชวัง พระนคร จ่ายเงินที่ ป.ณ.
หน้าพระตำหนัก (สำหรับตามกระทรวง
ทบวงกรมในพระนคร ตั้งทางโทรศัพ
๒๒๗๐๓ ให้เจ้าหน้าที่มาขอเก็บเงินคำ
บำรุงที่ท่านักได้)

ปีที่ ๒

ฉบับที่ ๑๐

ตุลาคม ๒๕๐๐

สารบัญ

อธิบายภาพปก	หน้า ๒
ปัญหา พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน ..	๓
ระเบียบคลัง	๑๖
ภาษาอังกฤษ	๒๓
การบริหารงานบุคคลในประเทศไทย	๓๓
ข้อประวัติศาสตร์ไทย	๔๐
ความรู้จากประมวลกฎหมายอาญา	๔๘
การเรียงความและวิธีตรวจ	๕๑
ความรู้รอบตัว	๕๘
ข้อสอบข้าราชการพลเรือน	๖๓
เฉลยสอบเขาวินิจฉัยก่อน	ปกหลังด้านใน
สอบเขาวิน	หลังปก

อธิบายภาพปก

กระทรวงเศรษฐกิจ

กระทรวงเศรษฐกิจ เป็นกระทรวงที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการค้า ซึ่งเมื่อจัดเป็นรูปกระทรวงครั้งแรกใน พ.ศ. ๒๔๓๑ มีชื่อเรียกว่า “กระทรวงเกษตรพาณิชย์การ” เสนาบดีคือตราพระพิรุณพรหมนาถ ต่อมาตงเป็น “กระทรวงพาณิชย์” ขึ้นเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๓ และได้เปิดกิจการว่ากระทรวงพาณิชย์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕ ใช้ตราประจำกระทรวง เป็นรูปคัมภ์ เครื่องขี้ หนาน และไม้วัดผูกกันเป็นลาย ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๘ รวมกระทรวงคมนาคมและกระทรวงพาณิชย์ ตั้งเป็น “กระทรวงคมนาคมและพาณิชย์การ” และในปีนั้นเองให้เปลี่ยนชื่อเป็น “กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม” ใช้ตราพระรามทรงรถ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๔๗๕ ให้รวมกระทรวงเกษตรพาณิชย์การกับกระทรวงพาณิชย์ และคมนาคมเข้าเป็นกระทรวงเดียวกันเรียกว่า “กระทรวงเกษตรพาณิชย์การ” และเมื่อปรับปรุงกระทรวงใหม่ใน พ.ศ. ๒๔๗๖ เปลี่ยนชื่อเป็น “กระทรวงเศรษฐกิจ” ต่อมา พ.ศ. ๒๔๗๗ ให้แยกกระทรวงเศรษฐกิจเป็น ๒ ทบวง คือ “ทบวงเกษตรพาณิชย์การ” และ “ทบวงพาณิชย์และคมนาคม” ต่อมาปลายปี ๒๔๗๗ ได้ยกฐานะทบวงทั้ง ๒ ทบวงเป็น กระทรวง สำหรับ “ทบวงพาณิชย์และคมนาคม” ตั้งเป็น “กระทรวงเศรษฐกิจ” ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๔๘๔ ได้แยกกระทรวงเศรษฐกิจเป็น ๒ กระทรวง คือ “กระทรวงเศรษฐกิจ” และ “กระทรวงคมนาคม” และให้เปลี่ยนชื่อ “กระทรวงเศรษฐกิจ” เป็น “กระทรวงการเศรษฐกิจ” ซึ่งมีกรมพาณิชย์ กรมโลหกิจ กรมวิทยาศาสตร์ และกรมอุตสาหกรรมอยู่ในสังกัด ต่อมา พ.ศ. ๒๔๘๕ ยุบกระทรวงการเศรษฐกิจ ตั้งกระทรวงการอุตสาหกรรม และยกฐานะกรมพาณิชย์ขึ้นเป็น “กระทรวงพาณิชย์” “กระทรวงพาณิชย์” ใช้ตราพระวิศุกรรมเป็นตราประจำกระทรวง ต่อมาวันที่ ๘ มีนาคม ๒๔๘๕ “กระทรวงพาณิชย์” ได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “กระทรวงเศรษฐกิจ” คงใช้ ตราพระวิศุกรรม เป็นตราประจำกระทรวง และเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ซึ่งเป็นวันสถาปนากระทรวงพาณิชย์ครั้งแรกเป็นวันที่ระลึกสถาปนา กระทรวง ปัจจุบันที่ว่าการกระทรวงเศรษฐกิจตั้งอยู่ระหว่างถนนสนามไชยกับถนนมหาจักรจรจบกันข้างวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) มีอัตราข้าราชการในสังกัด (พ.ศ. ๒๔๘๘) รวม ๕๕๖ อัตรา เป็นชั้นพิเศษ ๘ อัตรา ชั้นเอก ๓๖ อัตรา ชั้นโท ๘๖ อัตรา ชั้นตรี ๑๒๐ อัตรา ชั้นจตุรา ๒๓๗ อัตรา วิสามมัญญ์ ๕๗ อัตรา

กระทรวงเศรษฐกิจ มีสำนักงานและกรมในสังกัด ดังนี้

- (๑) สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง (ปลัดกระทรวง - หอวงถวิลเศรษฐกิจพาณิชย์การ)
- (๓) กรมการค้าต่างประเทศ (อธิบดี - นายสง่า ศุภะบุตร)
- (๔) กรมการค้าภายใน (อธิบดี - นายประยูร กาญจนกุล)
- (๕) กรมการค้าต่างประเทศ (อธิบดี - นายชบ ศาสดาวิชิต)
- (๖) กรมทะเบียนการค้า (อธิบดี - หอวงศรีปริชาธรรมปาฐก)
- (๗) กรมเศรษฐกิจสัมพันธ์ (อธิบดี - หอวงประภคิตต์หกรณ)

ปัญหาและทางปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน

★ โดย . . . ประวิณ ฅ นคร ข.บ.

หัวหน้ากองวินัยและเรื่องราวสำนักงาน ก.พ. ★

ปัญหาพิเศษ

คุณกระแส ศาสตรสิงห์ โรงพยาบาลระยอง ถามว่า :-

๑. ข้าราชการ ผู้ใดคนหนึ่ง ซึ่งได้ปฏิบัติ ราชการภายในหน้าที่ อันเกี่ยวเนื่อง ด้วยโรคติดต่อ อันตรายอย่างร้ายแรง ตามที่ระบุไว้ใน ม. ๕ (๓) แห่ง พ.ร.ฎ. ว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่าง ลา ๑ พ.ศ. ๒๔๗๗ แล้วเกิดป่วยขึ้น ผู้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติกรอย่างใดแก่ข้าราชการผู้นั้น ตามหัวข้อต่อไป นี้ คือ.-

ก. อนุญาตให้ลาพักรักษาตัว ตาม พ.ร.ฎ. ว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลา ๑ พ.ศ. ๒๔๗๗ ม. ๕ (๓)

ข. เมื่อได้อนุญาตให้ลาครบกำหนดตามข้อ ก. แล้วยังไม่หาย จึงสั่งให้ออกจาก ราชการตามความในมาตรา ๓๖ วรรคสอง (ก) แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๗ โดยให้ได้รับบำเหน็จบำนาญตามความในมาตรา ๘ (๒) แห่ง พ.ร.บ. บำเหน็จบำนาญ พ.ศ. ๒๔๗๔ หรือ

ค. สั่งให้ออกจากราชการเสียเลยตามความในมาตรา ๔๔ (๔) กับ กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๔๗๗) ข้อ ๒ (๑) (๒)

คำตอบ

ปฏิบัติตาม ข้อ ก. และ ข.

สมาชิกเลขที่ ๒๐๕๘ ถามว่า :-

ตามกฎ ก.พ. ว่าด้วยการสอบสวน ผู้ถูกกล่าวหาจะให้ถ้อยคำหรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ ยื่นต่อคณะกรรมการ โดยมีคำชี้แจงนั้น มีข้อความนอกประเด็นจากที่คณะกรรมการได้ทำการ สอบสวนไปแล้ว ได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ

คำสั่งกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ทดสอบเลื่อนขั้น ยื่นได้ทั้งนั้น แม้จะนอกประเด็นที่คณะกรรมการ
ทดสอบไปแล้ว ทั้งนี้ตามนัยแห่งข้อ ๒๒ แห่งกฎ ก.พ. ฉบับนั้น

สมาชิกเลขที่ ๒๐๓๓ จังหวัดฉะเชิงเทรา ถามว่า :-

คร ป.ป. ซึ่งได้รับทุนศึกษาอบรมต่อในวิทยาลัยวิชาการศึกษา (เพื่อทำปริญญา ก.ศ.บ.)
ในระหว่างนั้นสมัครสอบได้วุฒิ พ.ม. ในระหว่างศึกษาอบรมต่ออยู่นั้นจะขอปรับเงินเดือนเงินเดือน
ตามวุฒิ พ.ม. ได้หรือไม่

คำตอบ

ไม่ได้ เพราะกำลังจะไปศึกษาอยู่ ไม่ได้เข้ารับราชการ และไม่ได้ทำงานตามวุฒิใหม่นั้น
จึงปรับขึ้นเงินเดือนตามวุฒิใหม่นั้นยังไม่ได้ จนกว่าจะกลับมาปฏิบัติราชการตามวุฒิใหม่นั้น
แล้ว จึงจะปรับขึ้นไปได้

คุณอุดม ชัยวาสี สำนักงานที่ดินจังหวัดลพบุรี ถามว่า :-

ตามที่ทางราชการได้กำหนดอัตราเงินเดือนที่คงใหม่มาว่า ตั้งให้เป็นอัตราที่บรรจุได้
ปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ แพทย์ คร ป.ม., ป.ป. พยาบาลและช่าง เป็นต้นนั้น เมื่อ
ได้บรรจุที่ได้ประกาศนียบัตรไปตามที่ได้กำหนดแล้ว ข้อกำหนดนั้นจะหมดไปเมื่อได้บรรจุครั้งแรกหรือไม่
หรือยังคงกำหนดอยู่ตามเดิม เช่นผู้ที่ได้รับการบรรจุได้เงินเดือนขึ้นปรับเงินเดือนใน
อัตราว่างที่ส่งขึ้น อัตราเดิมจะบรรจุบุคคลธรรมดาที่ไม่มีประกาศนียบัตรวิชาชีพได้หรือไม่
และอัตราเช่นนี้ เมื่อว่างลงจะถูกลดเป็นขนาดของอันดับอย่างอัตราธรรมดาหรือไม่ เช่นอัตรา
๕๐ บาทถูกกำหนดมาว่าเป็นอัตราช่างจตุร ที่บรรจุบุคคลที่ได้ประกาศนียบัตรช่างจตุร
๑ ปี เมื่อได้บรรจุมาและได้เลื่อนไปรับอันดับ ๒ ที่ว่างอยู่ อัตรา ๕๐ บาทนั้นจะต้องลดเป็น
อัตรา ๓๐ บาท หรือจะคงไว้เป็น ๕๐ บาทตามเดิม และอัตราว่างนั้นจะบรรจุบุคคลชนิดใดได้อีก

คำตอบ

ข้อกำหนดนั้นยังคงอยู่ ไม่ได้หมดไป อัตราที่กำหนดไว้สำหรับบรรจุปริญญาหรือประกาศ
นียบัตรใด ก็ต้องบรรจุปริญญาหรือประกาศนียบัตรนั้นเสมอ จะเขาไปบรรจุผู้สอบแข่งขันหรือ
ปริญญาประกาศนียบัตรอื่นหาได้ไม่ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจาก ก.พ.

อัตราที่ตั้งไว้สำหรับบรรจุนิติบัญญัติหรือประกาศนียบัตรเช่นนี้ คงไว้สำหรับคุณวุฒิเท่าใดก็คงอยู่เท่านี้ได้ ไม่ต้องลดเป็นระดับของอันดับ เช่นคงไว้สำหรับคุณวุฒิ ๕๐ บาท วางลงก็คงอยู่ ๕๐ บาทตามเดิมได้

สมาชิกผู้หนึ่ง ถามว่า :-

ผมเป็นข้าราชการแผนกเสมียนอยู่ในกรมช่างแห่งหนึ่งมีความสงสัยว่า เมื่อก่อนกรมที่ผมสังกัด เคยถวาระเบียบว่า เมื่อมีอัตราช่างว่างลง จะเลื่อนผู้ใดที่สมควรขึ้นรับอัตรานั้นก็ได้ แม้จะเป็นข้าราชการฝ่ายเสมียน แต่บัดนี้ กรมเปลี่ยนแปลงระเบียบใหม่ไม่ยอมเลื่อนผู้ที่มีใช้ช่าง ขึ้นรับอัตราช่างดังแต่ก่อน โดยวางกำหนดหลักปฏิบัติว่า ถ้าอัตราช่างว่างลง จะต้องเลื่อนช่างขึ้นแทนกัน จะเลื่อนฝ่ายธุรการไปแทนมิได้ เช่น ระเบียบใดจึงจะยกเลิก ถ้าระเบียบที่ว่าช่างเท่านั้นที่จะสวมตำแหน่งช่างได้ เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการในกรมช่างมีแต่เห็นทางทดแทนหมดหรือ

คำตอบ

ถูกแล้ว อัตราวิชาการว่างก็ต้องบรรจุนิติบัญญัติหรือเลื่อนฝ่ายวิชาการขึ้นไป ธุรการก็ธุรการ วิชาการก็วิชาการ คนละสาย

คุณเขนย วรสิงห์ ทว่าการอำเภอเมืองตราด ถามว่า :-

ก. ข้าราชการผู้มีอัตราเงินเดือน ๔๕-๖๕-๘๕ บาท ถือว่าเป็นผู้มีอัตราเงินเดือนติดอันดับ ห้ามมิให้จังหวัดขอเลื่อนขึ้นเงินเดือนแก่ข้าราชการผู้ติดอันดับในปี ๒๕๐๐ และให้ขอเลื่อนเงินเดือนเฉพาะผู้มีอัตราเงินเดือนไม่ติดอันดับ ใช่หรือไม่

ข. สันนิษฐานว่าในจังหวัดหนึ่งมีข้าราชการชั้นจตุตถาแผนกหนึ่ง ๔ คน แต่เป็นผู้ที่มีอัตราเงินเดือนติดอันดับ ๓ คน มีอัตราเงินเดือนไม่ติดอันดับ ๑ คน จังหวัดก็ทำบัญชีขอเลื่อนเงินเดือนดังกล่าวมาได้ ๓ คน เฉพาะผู้ที่ไม่ติดอันดับ ๑ คน ในอัตราขึ้นละ ๕ บาท เช่นนี้ถูกหรือไม่

ค. เมื่อทางกรมได้พิจารณาตามข้อ ข. แล้ว และโอนเงินไปให้จังหวัด ๑ ขั้น ๕ บาท แต่จังหวัดกลับเอาเงิน ๕ บาทนี้ไปส่งเลื่อนให้แก่ผู้ติดอันดับเสีย เพื่อประสงค์จะให้ผู้มีอัตราเงินเดือนไม่ติดอันดับมากขึ้น ในปีต่อไปจะได้มีอัตราขอเงินเลื่อนได้มาก โดยจังหวัดมิได้พิจารณาตามหลักเกณฑ์แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๘๗ (พ.ศ. ๒๔๘๘) ทั้ง ๆ ที่ข้าราชการเหล่านั้นก็ไม่มีคุณสมบัติหรือขาดคุณสมบัติอย่างใด แต่ถ้าจะพิจารณากันแล้วผู้มีอัตราเงินเดือนไม่ติดอันดับยังปฏิบัติ

ราชการเลี้ยงคอกันตรายมากกว่าผู้ตกอันดับเสียอีก และผู้ที่ไม่ตกอันดับเมื่อปี ๒๔๘๘ ก็ไม่ได้เงินเดือนเดือนมาบ้างแล้ว (เนื่องจากไม่มีเงินงบประมาณ) และมาปี ๒๕๐๐ ก็ไม่มีเงินเดือนอีกรวมเป็น ๒ ปี และไปพิจารณาให้แก่ผู้ตกอันดับ เช่นหมื่นเป็นการลงโทษผู้ที่ไม่ได้เงินเดือนในปีหรือ และจะมีทางช่วยเหลือผู้น้อยได้อย่างไรบ้าง

คำตอบ

ก. ตามวิธีการกำหนดเงิน งบประมาณสำหรับการเดือน เงินเดือน ประจำที่ให้ขอเงินจากกระทรวงการคลังนั้น ห้ามขอเงินชดเชยจากกระทรวงการคลังสำหรับการเดือนอันดับเท่านั้น ไม่ใช่ห้ามเดือนอันดับ เมื่อขอมาได้แล้ว จะเอาไปปรับปรุงเดือนอันดับก็ได้ ไม่ห้าม

ข. ขอเงินเดือนขั้นได้ ๕ บาททุกแล้ว แต่ไม่ใช่ขอเงินเดือน เป็นเพียงขอการขอเงินมาจากกระทรวงการคลังเท่านั้น เมื่อขอมาได้แล้วจะเอาไปปรับอันดับเดือนให้คนอื่นเสียก็ได้ ไม่มีอะไรห้าม

ค. เกี่ยวกับการเดือนเงินเดือน ได้มีกฎ ก.พ. วางหลักเกณฑ์ไว้อย่างรัดกุมแล้ว แต่ถามผู้อยู่ในเกณฑ์ที่จะเดือน เงินเดือนได้ตามกฎ ก.พ. หลายคนมากกว่า เงินเดือนขั้นที่จะเดือนได้ การที่จะเดือนให้ใครนั้น เป็นดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องพิจารณาให้เป็นไปโดยเหมาะสม และการเดือนเงินเดือนเป็นการให้ความดีความชอบ การที่จะให้หรือไม่ให้นั้นเป็นสิทธิของผู้ให้ ไม่ใช่สิทธิของผู้รับที่จะขอเขา แต่ถ้าเป็นการสั่งที่ไม่ถูกต้องและไม่เป็นธรรม ก็อาจร้องต่อผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นมาตามลำดับ เพื่อขอให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาสั่งการตาม ม. ๖๘ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ก็ได้

คุณจรูญ พตริภักย์ แผนกสรรพากรจังหวัดภูเก็ต ถามว่า :-

นาย ก. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี ตำแหน่งปลัดอำเภอตรี อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต เริ่มแรกได้ขอลาป่วยเพื่อรักษาตัว ทางอำเภอและจังหวัดก็ได้ส่งอนุญาตให้ลาได้ตามคำขอภายในอำนาจที่มี แต่ต่อมาภายหลัง กรมมหาดไทยได้สั่งแต่งตั้งให้นาย ก. ไปรับราชการทางอำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ทางจังหวัดภูเก็ตจึงได้โอนอัตราเงินเดือนตามตัวไปตั้งจ่ายให้ทางจังหวัดชุมพรตามคำสั่งกรมมหาดไทย ที่ได้สั่งการตั้งแต่วันที่ปรากฏในคำสั่งนั้นแล้ว ในระหว่างที่กรมมหาดไทยมีคำสั่งแต่งตั้งให้นาย ก. ไปรับราชการที่จังหวัดชุมพรนั้นนาย ก. ยังอยู่ในระหว่างการรักษาตัวที่จังหวัดพระนครและมิได้รับทราบคำสั่ง จังหวัดภูเก็ตจึงยังมิได้มี

หนังสือส่งตัวนาย ก. ให้ไปรายงานตัวหรือนาย ก. ได้ไปรายงานตัวเองเพื่อเข้ารับตำแหน่งใหม่ทางจังหวัดชุมพรแต่ประการใด แต่ครั้นเมื่อวันที่ ๕ เดือนนั้น ทางจังหวัดภูเก็ตได้รับใบลาขอลาออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๐๐ เป็นต้นไปจากนาย ก. ปัญหาจึงมีว่าในกรณีที่เกิดขึ้น ใครจะเป็นผู้ที่ส่งอนุญาตให้นาย ก. ลาออกจากราชการได้

คำตอบ

โดยที่เรื่องนั้นผู้มาส่งอนุญาตการลาออกยังดับสันกันอยู่ เพื่อตัดความยุ่งยาก ฉะนั้นเมื่อทางจังหวัดภูเก็ตได้รับหนังสือขอลาออกของนาย ก. แล้ว ควรเสนอหนังสือต่อไปยังกรมมหาดไทย โดยชี้แจงข้อเท็จจริงดังกล่าวไปเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย เมื่อกรมมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นควรให้นาย ก. ลาออกได้ ก็ให้ขยับกรมมหาดไทย ส่งอนุญาตการลาออกนั้นตามมาตรา ๓๕ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ต่อไป

สมาชิก ส.พ.ศ. ถามว่า :-

๑. ตามระเบียบว่าด้วยการบรรจุข้าราชการที่ออกจากราชการไปแล้วกลับเข้ารับราชการฉบับลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๔๘๗ ข้อ ๔ ว่า “พินความรู้ คุณวุฒิ และความสามารของผู้สมัครเข้ารับราชการจะต้องไม่ต่ำกว่าระดับของตำแหน่งที่จะบรรจุและแต่งตั้งนั้น”

ถ้าหากว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชนจตุรา ชนตรี หรือชนโท ที่คุณวุฒิเดิมต่ำกว่า ม. ๖ โดยได้เข้ารับราชการมาเพราะได้รับยกเว้นคุณสมบัติ เช่นเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญมาก่อน พ.ร.บ. ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๖ ต่อมาได้รับยกฐานะเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ หรือผู้ที่สอบคัดเลือกในเขตพิเศษตามกฎหมายอื่นที่ออกเฉพาะกรม เช่นที่ดำริ ม. ๔ หรือเทียบเท่า หรือเปรียญตรี ฯลฯ ต่อมาได้สอบเลื่อนฐานะขึ้นมาตามลำดับ จนถึงชนตรีชนโท หรือบางคนเป็นเสมียนชนจตุราอันดับสูง ต่อมาลาออกจากราชการ จะขอกลับเข้ารับราชการใหม่ จะกลับเข้าได้หรือไม่?

๒. วารสารข้าราชการ “หน้าสารบาญ เฉพาะตอบปัญหาตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน ถ้าลงในหน้าสารบาญให้ละเอียดเป็นมาตรา ๆ ที่ได้ตอบจะทำให้สะดวกต่อการค้นหา มาก เช่นที่เคยทำมาแต่เมื่อครั้งพิมพ์โรเนียว เพราะเวลาจะต้องการค้นดูโดยกระทันหันก็ค้นได้ทันทีเป็นเรื่อง ๆ เป็นปัญหา ๆ จะกรุณาทำได้หรือไม่ และเวลารวบรวมเป็นเล่มก็สมควรรวมไว้หน้าเล่มออกครั้งหนึ่ง

๓. ระเบียบการจ้างและพัสดุ พ.ศ. ๒๔๘๘ ได้แก้ไขหลายฉบับแล้ว ถ้าจะกรณานำมาลงไว้ทุกฉบับในวารสารจะดีมาก เพราะค้นหาและสะดวกแก่ผู้ใช้ ถ้ามีแก้ไขก็นำมาลงอีก หวังว่า จะบริการแก่สมาชิกได้

คำตอบ

๑. ต้องพิจารณาเป็นรายๆ ไป เช่นถ้าสอบขึ้นตรได้และได้เลื่อนเป็นขึ้นตรหรือโทแล้ว ออกไปกับบรรจุกลับเป็นขึ้นตร - โทได้ เพราะการสอบขึ้นตรนั้นถือเป็นพ้นความรู้ได้ ส่วนผู้ที่ได้เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นมาโดยการยกฐานะซึ่งพ้นความรู้ไม่ถึง และไม่ได้สอบเลื่อนชั้นขึ้นมา น่าจะถือถือว่าพ้นความรู้ถ้าไปบรรจุในตำแหน่งอื่นที่ไม่ใช่ที่เดิม

๒. จะรวบรวมพิมพ์แยกเป็นมาตราๆ ลงใหม่เล่ม “ประมวลปัญหาและทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน” ใหม่อีกครั้งหนึ่ง เพราะไม่อาจแยกสารบัญในวารสารซึ่งออกเป็นรายเดือนได้ สำหรับวารสารนี้ ขอให้เป็นเพียงข่าวที่จะดูเฉพาะหน้าโดยปัจจุบันไปพลางก่อน

๓. ด่วนเลยมาเสียนานแล้วไม่น่าลงพิมพ์ แต่ถ้ามีหน้าวารสารว่างเมื่อไรก็จะลงให้ ถ้าต้องการด่วนในขณะนี้ ก็อาจส่งข้อหนังสือ “ระเบียบและวิธีปฏิบัติราชการ” ซึ่งมีแถมระเบียบการจ้างและพัสดุที่แก้ไขใหม่ครบถ้วน

สมาชิกผู้หนึ่ง จังหวัดชัยนาท ถามว่า :-

ครตั้งกติกามวยดำนัญศึกษาผู้หนึ่งได้เลื่อนเป็นขึ้นตรเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๔๘๘ มีเวดการราชการสำหรับพิจารณาเลื่อนเงินเดือนเพียง ๗ เดือน จังหวัดตั้งเงินเดือนให้หนึ่งชนใหม่ ๒๕๐๐ ความกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๘๗ (พ.ศ. ๒๔๘๘) ข้อ ๔ โดยถือว่าอยู่ในหลักเกณฑ์สมควรเลื่อน ๒ ชน แต่ข้าราชการไม่ครบรอบปี ทั้งนี้โดยไม่มีการขออนุมัติต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัด การไม่ขออนุมัติรัฐมนตรีเจ้าสังกัดตาม กฎ ก.พ. ข้อ ๓ จะผิดถูกอย่างไร

คำตอบ

ถ้าขออนุมัติรัฐมนตรีเจ้าสังกัดแล้วยังไม่ทางผิดเลย แต่ถ้าไม่ขอ จะผิดหรือไม่ เป็นปัญหา เพราะกฎ ก.พ. ขอนเขียนไม่ชัด คือตามข้อ ๔ ที่ว่า “ผู้ที่สมควรได้เลื่อนขึ้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษตามข้อ ๓” นั้น คำว่า “ตามข้อ ๓” เขาเฉพาะหลักเกณฑ์เท่านั้น หรือรวมถึงวิธีการด้วย ไม่ชัด กฎ ก.พ. ฉบับนี้กำลังพิจารณาแก้ไขใหม่อยู่แล้ว

คุณใบ จันทสังข์ จังหวัดชัยภูมิ ถามว่า :-

ตามข้อสอบวิชากฎหมาย กฎข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ ในวารสารปีที่ ๒ ฉบับที่ ๔ หน้า ๖๗ คำถามข้อ ๓ (๓) ความว่า “ การตั้งประธานกรรมการสอบด้วยตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ ๖๐ (พ.ศ. ๒๔๘๗) ตั้งจากผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาที่มีชั้นต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ ” นั้น ตามความเห็นของผมเห็นว่าผิด แต่ครั้นพลิกดูคำตอบหน้า ๖๘ คำตอบข้อ ๓ (๓) ทำเครื่องหมายถูกไว้ จึงทำให้ผมสงสัย เพราะตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ ๖๐ (พ.ศ. ๒๔๘๗) ข้อ ๓ ความว่า “ การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการสอบสวน ให้ตั้งประธานกรรมการจากผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหา หรือจากข้าราชการที่อยู่ในชั้นหรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา ฯลฯ เว้นแต่มีความจำเป็นจะตั้งกรรมการจากข้าราชการที่อยู่ในชั้นหรือดำรงตำแหน่ง ที่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ ”

จะเห็นได้ว่า การตั้งประธานกรรมการนั้น จะต้องตั้งจากผู้บังคับบัญชาหรือจากข้าราชการที่อยู่ในชั้นหรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา

ส่วนกรรมการอื่นนอกจากประธาน ถ้ามีความจำเป็นจะตั้งจากข้าราชการที่อยู่ในชั้นต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหาได้

ดังนี้ ความเห็นของผมจะผิดหรือคำตอบในวารสารจะผิด

คำตอบ

คำตอบในวารสารข้าราชการนั้นถูกต้องแล้ว ถ้าเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว แม้จะมีชั้นต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหาที่ตั้งเป็นประธานกรรมการได้ เช่น อาจเป็นผู้ช่วยอธิบดี ชั้นเอก เป็นประธานกรรมการสอบสวนผู้อำนวยการกองชั้นพิเศษได้ ความในกฎ ก.พ. ที่คุณยกขึ้นมา มีความหมายอย่างที่ว่านี้ ไม่ใช่อย่างที่คุณเข้าใจ

สมาชิก ครูประชาบาล ถามว่า :-

ครูประชาบาลทำไมบางคนเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ มีสิทธิสมัครสอบชั้นตรี แต่บางคนเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ไม่มีสิทธิสมัครสอบชั้นตรี ทั้ง ๆ ที่จบมัธยม ๖ และสอบแข่งขันเข้ามา มีหลักเกณฑ์อย่างไร และรู้ได้อย่างไรว่า ครูประชาบาลคนไหนมีฐานะเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ คนไหนมีฐานะเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญ

คำตอบ

การที่ครูประชาบาลจะได้เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ หรือวิสามัญนั้น หลัก ดังนี้

๑. ผู้เป็นครูประชาบาลหรือดำรงวัตรศึกษาอยู่ในวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๔๘๓ จะได้รับยกฐานะเป็นข้าราชการพลเรือนตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๘๓ โดยถ้ามีวุฒิครูหรือดำรงวัตรมัธยมศึกษา หรือเป็นผู้มีเงินเดือนตั้งแต่ ๒๐ บาทขึ้นไป และทำงานมาแล้ว ๕ ปี หรือแม้ไม่มีวุฒิใดๆ แต่เป็นครูมาแล้ว ๓๐ ปี ก็ได้เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ถ้าไม่มีวุฒิหรือเข้าหลักเกณฑ์ดังกล่าวก็ได้อื่นข้าราชการพลเรือน วิสามัญ

๒. ผู้ที่ได้เป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญโดยการยกฐานะดังกล่าวใน ๑. ถ้าภายหลังได้วุฒิครู หรือได้ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษา หรือได้เงินเดือนตั้งแต่ ๒๐ บาทขึ้นไป และทำงานมาแล้ว ๕ ปี หรือเป็นผู้ทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓๐ ปี ก็ได้รับเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญในชั้นงบประมาณถัดไป ตามมาตรา ๓๒ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ โดยให้ได้รับเงินเดือนตามอันดับและขั้นที่ปรับใหม่ (ไม่ถูกลดเงินเดือนลง)

๓. ผู้บรรจุเป็นครูประชาบาล หลังวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๔๘๓ ถ้าจบเพียงมัธยม ๖ ไม่มีวุฒิครู ก็ได้บรรจุเป็นเพียงข้าราชการพลเรือน วิสามัญ เท่านั้น ต้องมีวุฒิครูจึงจะได้บรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ (เป็นระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ถือว่าครูเป็นตำแหน่งวิชาการ จึงต้องมีวุฒิครู จึงจะบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตาม กฎ ก.พ. ได้)

๔. ผู้ได้บรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญตาม ๓. ถ้าภายหลังได้วุฒิครู ก็อาจบรรจุใหม่เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญได้ แต่ต้องบรรจุให้ได้รับเงินเดือนตามคุณวุฒิที่ได้มานั้น ไม่ใช่บรรจุให้ได้เงินเดือนเท่ากับที่เป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญอยู่ เช่น เป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญเงินเดือน ๖๐ บาทอยู่ ไปได้วุฒิครูที่มีคุณวุฒิเพียง ๕๐ บาท ก็บรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญเงินเดือน ๕๐ บาทได้ ไม่ใช่บรรจุ ๖๐ บาท

สมาชิกกระทรวงการคลัง ถามว่า:-

๑. นาย ก. ข้าราชการพลเรือนสามัญ ชำนาญา อันดับ ๒ เงินเดือน ๕๕ บาท ได้รับโทษลดเงินเดือน ๓ ขั้น ตั้งแต่เดือน ตุลาคม ๒๔๘๘ ครั้น พ.ร.บ. ฉบับดังมตินประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๐๐ นาย ก. ก็เป็นผู้หนึ่งที่อยู่ในข่ายได้บรรดามติน ตามคำแนะนำของ ก.พ. ถึงกระทรวงเจ้าสังกัด จึงเป็นอันว่านาย ก. เป็นผู้ไม่มีคุณสมบัติ แต่ขณะนี้ นาย

ก. ก็ยังได้รับเงินเดือน ๕๐ บาทอยู่เหมือนขณะที่ถูกลงโทษ ดังนั้นกฎหมายฉบับนี้ก็ไม่ประโยชน์สำหรับกรณีนาย ก. เลยใช่ไหม ?

๒. ตามกฎหมายระบุไม่ให้มีสิทธิเรียกร้อง นาย ก. ไม่เรียกร้อง แต่ต้องการปฏิบัติให้ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ในเมื่อกฎหมายถือว่าเป็นผู้พ้นผิดแล้ว ก็เป็นอันพ้นโทษ ดังเช่นนาย ข. ถูกตัดเงินเดือนยังไม่ครบกำหนดเวลาตามคำสั่ง ก็เลิกคิดเมื่อวันที่ ๓๓ พฤษภาคม ๒๕๐๐ ดังนั้นโทษลดเงินเดือนของนาย ก. จะเลิกคิดตั้งแต่วันที่ ๓๓ พฤษภาคม ๒๕๐๐ ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้หรือไม่ ที่เป็นอย่างนี้นาย ก. ก็เสมือนผู้มีความผิดอยู่เพราะผลของการกระทำผิดถูกลงโทษลดเงินเดือนยังปรากฏอยู่จนขณะนี้

๓. จะทำประการใดนาย ก. จึงจะพ้นสภาพของการถูกลงโทษ เพราะในการเพิ่มเงินเดือนประจำปีนาย ก. ไม่ได้รับการพิจารณา เนื่องจากนาย ก. มีความผิดมาจากรัฐธรรมนูญแล้ว และการพิจารณาก็กระทำก่อนวันที่ ๓๓ พฤษภาคม ๒๕๐๐

๔. ในกรณีนาย ก. เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๘ ก็ไม่ได้รับเงินเดือนเพิ่ม เพราะอยู่ในระหว่างสอบสวน ปี ๒๔๙๙ ก็ไม่ได้รับการพิจารณาเพราะถูกลงโทษ ปี ๒๕๐๐ ก็ไม่ได้รับการพิจารณาเพราะได้รับโทษมาก่อน ดังนั้นสมควรไหมที่ผู้บังคับบัญชาจะพิจารณาดำเนินการให้สมกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย

คำตอบ

๑. มีประโยชน์ที่ได้ลงดังประวัติถูกลงโทษ โดยถือว่าไม่เคยถูกลงโทษมา

๒. ตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน ถือว่า โทษลดเงินเดือนเป็นโทษที่ลงเสร็จเด็ดขาดไปแล้ว ไม่มีการกำหนดเวลา เป็นการลดเด็ดขาดไม่มีการพ้นกลับ ถ้าจะให้เงินเดือนเพิ่มขึ้นก็ต้องไปพิจารณาในทางเงินเดือน ฉะนั้น การล้างมลทินจึงไม่มีผลให้พ้นกลับขึ้นรับเงินเดือนตามอัตราก่อนถูกลงโทษ ไม่เหมือนกับโทษตัดเงินเดือน ซึ่งมีกำหนดเวลา จึงเลิกคิดได้เมื่อได้ล้างมลทิน

๓. สภาพการถูกลงโทษพ้นไปแล้ว เพราะโทษลดเงินเดือนเป็นโทษที่ลงเสร็จเด็ดขาดไปแล้ว ไม่มีติดค้างอยู่อีก ปัญหาที่คิดใจมิได้อยู่ที่โทษ แต่อยู่ที่ทำอย่างไรจึงจะได้เงินเดือนเพิ่มขึ้น หาก การที่จะได้เงินเดือนก็ต้องทำความดีความชอบถึงขนาดที่ผู้บังคับบัญชาเห็นควรเลื่อนเงินเดือนให้ ไม่ใช่เพียง “ความชั่วไม่มีความดีไม่ปรากฏ” ก็ได้เงินเดือนแล้ว

๔. ตามกฎ ก.พ. เขียนไว้ชัดว่าถ้าในปีก่อนถูกงดเงินเดือน เดือน เพราะถูกงดโทษแล้ว ปลัดมากไม่ห้ามเงินเดือนเดือนในฐานะถูกงดโทษในปีที่ถัดมาอีก ฉะนั้นการที่ผู้บังคับบัญชาเขาไม่เงินเดือนเดือนให้ในปี ๒๕๐๐ ไม่ใช่เพราะถูกงดโทษในปี ๒๔๙๙ แต่เพราะมีความดีความชอบไม่ถึงขนาดที่จะเงินเดือนเดือนให้ แล้วจะไปบังคับให้เขาให้อย่างไร

สมาชิกหลายคน ถามว่า:-

ตามระเบียบการลา พ.ศ. ๒๕๐๐ สำหรับในส่วนภูมิภาค ผู้มีอำนาจอนุญาตการลา มีเพียงเท่าที่ระบุไว้ในข้อ ๓๔ คือ “นายกรัฐมนตรีในฐานะที่เป็นรัฐมนตรีเจ้าสังกัด, รัฐมนตรีเจ้าสังกัด, ปลัดกระทรวง, ปลัดทบวง, ผู้ว่าราชการจังหวัด, นายอำเภอ, ปลัดอำเภอ ซึ่งเป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ” เท่านั้นหรือ? หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด เช่น ผวจ. จ. เชียงใหม่ บำไม่จังหวัด ฯลฯ หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เป็นหัวหน้างานอิสระ เช่น ครูใหญ่ โรงเรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ฯลฯ มีอำนาจอนุญาตการลาตามตารางหมายเลข ๓ โดยอาศัยอนุโลมตามข้อ ๒๓ ของระเบียบนี้หรือไม่

คำตอบ

เรื่องนี้ไม่มีการตีความ ตามความเห็นส่วนตัวเห็นว่าเมื่อพิจารณาตามตัวอักษรแล้ว ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจอนุญาตการลาในส่วนภูมิภาคมีแต่เฉพาะตำแหน่งที่ระบุไว้ในข้อ ๓๔ เท่านั้น จะนำตารางหมายเลข ๓ มาใช้กับข้าราชการส่วนภูมิภาคหาได้ไม่ เพราะตารางหมายเลข ๓ เป็นเรื่องเฉพาะหมวด ๓ คือ ใช้เฉพาะข้าราชการส่วนกลาง จะอาศัยอนุโลมตามข้อ ๒๓ ก็ไม่ได้ เพราะข้อ ๒๓ ให้นำความในหมวด ๓ มาใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ขัดแย้งกับหมวด ๒ เท่านั้น สำหรับตัวผู้มีอำนาจอนุญาตการลาในส่วนภูมิภาคได้มีกล่าวไว้ในหมวด ๒ ชัดแจ้งแล้ว จึงนำความในหมวด ๓ คือตารางหมายเลข ๓ มาใช้บังคับไม่ได้ และเท่าที่ได้ทราบเจตนารมณ์ในการร่างระเบียบนี้ ก็ว่าเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดินใหม่ ซึ่งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีฐานะเสมือนอธิบดี ส่วนหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดเป็นแต่เพียงที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัดเท่านั้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการให้ทุนให้โทษแก่ข้าราชการมากขึ้น และให้นายอำเภอมีอำนาจในอำเภอทำนองเดียวกัน โดยเหตุนี้ จึงเห็นว่า ถ้าจะตีความว่า หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด และหัวหน้างานอิสระในส่วนภูมิภาคอื่น ๆ ไม่มีอำนาจอนุญาตการลา ก็น่าจะถูกต้องทั้งตามตัวอักษรและเจตนารมณ์

น.ว. กางๆ

ที่ น.ว. ๒๑/๒๕๐๐

สำนักงาน ก.พ.

๒๑ สิงหาคม ๒๕๐๐

เรื่อง การนับเวลาเพื่อประโยชน์ในการเลื่อนขั้นข้าราชการพลเรือน
เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรมและทุกจังหวัด)

อ้างถึง หนังสือที่ /๒๔๗๓ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๔๗๓

ตามหนังสือที่อ้างข้างต้น แจ่มต ก.พ. ว่า การนับเวลาเพื่อเลื่อนขั้นข้าราชการตาม
มาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๒ ให้นับ
เฉพาะเวลาที่เกินข้าราชการพลเรือนสามัญหรือชนโท แล้วแต่กรณีเท่านั้น ไม่นับเวลาที่
เป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญประจำหรือชั่วคราวรวมด้วยนั้น ได้มีกระทรวงทบวงกรมบางแห่ง
หาหรือว่า การนับเวลาราชการเพื่อประโยชน์ในการเลื่อนข้าราชการพลเรือนชนตรเป็นชนโท จะ
นับเวลาราชการในระหว่างเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญมารวมเป็นเวลา ๓ ปี หรือ ๑ ปี สำหรับ
ผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตร ซึ่ง ก.พ. เทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีตามความในมาตรา ๕๘
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ หรือไม่

เรื่องนี้ได้นำเสนอ ก.พ. พิจารณาแล้ว เห็นว่าตามหลักการในพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ การบรรจุข้าราชการพลเรือนวิสามัญเข้ารับราชการ อาจบรรจุ
ในอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนวิสามัญประจำหรือชั่วคราวก็ได้ จึงลงมติว่า

๑. การบรรจุข้าราชการพลเรือนวิสามัญตามความในมาตรา ๓๓๖ แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ และกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๘๗ (พ.ศ. ๒๔๘๘) ซึ่งอาจบรรจุ
เป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญประจำหรือข้าราชการพลเรือนวิสามัญชั่วคราวก็ได้ แล้วแต่กรณี
ในกรณีเช่นนี้ให้นับเวลาเฉพาะที่ได้รับบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อประโยชน์ใน
การเลื่อนขั้นตามมาตรา ๕๘ ไม่นับเวลาราชการระหว่างเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญ หรือ
วิสามัญชั่วคราว ดังกล่าวแล้วมารวมเพื่อประโยชน์ในการเลื่อนขั้นตามมาตรา ๕๘ ด้วย

๒. การบรรจุผู้สอบแข่งขัน สอบคัดเลือกได้ หรือได้รับการคัดเลือกที่ไม่เป็นข้าราชการ
เข้ารับราชการ และได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญเพื่อให้ทดลอง
ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามความในมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน

พ.ศ. ๒๔๘๗ ครบกำหนดเวลา ๖ เดือน และได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตาม
ความในมาตรา ๕๒ ให้นับเวลาราชการระหว่างที่เป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญเพื่อทดลองให้
ปฏิบัติหน้าที่ราชการรวมกับเวลาราชการที่ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญแล้ว เพื่อ
ประโยชน์ในการเลื่อนชั้นตามมาตรา ๕๘ ได้ เว้นแต่ผู้ที่ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือน
วิสามัญเพื่อให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ ซึ่งไม่ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ
ตามความในมาตรา ๕๒ โดยต้องออกจากราชการไปด้วยกรณีใดก็ตาม กรณีเช่นนี้ไม่นับเวลา
ราชการในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการเพื่อประโยชน์ในการเลื่อนชั้นตามมาตรา ๕๘
จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
(ลงชื่อ) สุขุมย์ประดิษฐ์
(หลวงสุขุมย์ประดิษฐ์)
เลขาธิการ ก.พ.

(สำเนา)

ที่ / ๒๔๘๓

ก.พ.

๑๗ มิถุนายน ๒๔๘๓

เรื่อง การนับเวลาเพื่อประโยชน์ในการเลื่อนชั้น
จาก เลขาธิการ ก.พ.
ถึง

ด้วยปรากฏว่าบาง กระทรวงทบวงกรม ส่งผู้ดำรง นับเวลา เพื่อประโยชน์ใน การ เลื่อนชั้น
ตามมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๒ ว่า
จะนับเฉพาะเวลาที่^๑เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ^๒หรือชน^๓โท^๔เท่านั้น หรือจะนับเวลาที่^๑เป็น
ข้าราชการพลเรือนวิสามัญรวมเข้าด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๑. ผู้บริหารราชการในตำแหน่งผู้ตรวจการเทศบาล ซึ่งเป็นตำแหน่งข้าราชการพลเรือน
วิสามัญในอัตราเทียบชั้นตรี แต่ภายหลังทางการได้เปลี่ยนเป็นตำแหน่งสามัญ
๒. ผู้ได้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งตามกฎหมาย ก.พ. จะบรรจุได้ในชั้นตรีหรือ
ชั้นโทแล้วแต่กรณี แต่เนื่องจากทางการยังไม่ได้สอบคัดเลือกหรือคัดเลือกบรรจุเป็นข้าราชการ

พลเรือนสามัญ แต่ได้บรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั่วคราวในอัตราเทียบชั้นตรีหรือชนโทไว้ ต่อเมื่อสอบคัดเลือกหรือคัดเลือกแล้ว จึงบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีหรือชนโทในอัตราและตำแหน่งโดยวณตนเอง

ได้นำปัญหาตั้งกล่าววนชนเสนอ ก.พ. พิจารณาแล้ว ตั้งมติว่าการนับเวลาเพื่อเลื่อนชั้นตามมาตรา ๓๗ และ ๓๘ นั้น นับเฉพาะเวลาที่เป็นอย่างข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีหรือชนโทแล้วแต่กรณีเท่านั้น ไม่นับเวลาที่เป็นอย่างข้าราชการพลเรือนสามัญประจำหรือชั่วคราวรวมด้วย จึงเรียนมาเพื่อขอเป็นหลักฐานปฏิบัติต่อไป และโปรดแจ้งให้กรมในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สุขุมน้อยประดิษฐ์
(หลวงสุขุมน้อยประดิษฐ์)

ที่ น.ว. ๑๒๑/๒๕๐๐

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร

๑๕ สิงหาคม ๒๕๐๐

เรื่อง การย้ายข้าราชการ

เรียน (เวียนกระทรวงมหาดไทย)

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๐๐ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเกี่ยวกับเรื่องการย้ายข้าราชการ ในที่สุดได้ตั้งมติว่า การย้ายข้าราชการให้พยายามดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนโรงเรียนเปิด และเมื่อได้ย้ายไปแล้ว ถ้ามีความจำเป็นเกี่ยวกับการศึกษาของเด็กก็ให้ติดต่อให้กระทรวงศึกษาธิการช่วยเหลือจัดหาที่เรียนให้แก่เด็กในครอบครัวของข้าราชการนั้นด้วย

จึงขอเรียนมาเพื่อขอเป็นหลักฐานปฏิบัติต่อไป และได้แจ้งให้กระทรวงศึกษาธิการทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ชำนาญอักษร
(หลวงชำนาญอักษร)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร

ระเบียบคลัง

★ โดย..... วิจิตร ไม้เรียง ข.บ. ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองบำเหน็จบำนาญ กรมบัญชีกลาง ★

หลักการขอถ้อยจ่ายเงินเดือน

ที่ น.ว. ๑๒๓/๒๕๐๐

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร

๒๖ สิงหาคม ๒๕๐๐

เรื่อง หลักการขอถ้อยจ่ายเงินเดือนประจำปี

เรียน กระทรวงทบวงกรม

อ้างถึง หนังสือที่ น.ว. ๘/๒๕๐๐ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๐๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักการเงินสำหรับเดือนชนเงินเดือนข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๒)

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๐๐ อนุมัติหลักการขอถ้อยจ่ายเงินเดือนประจำปี แล้ว

เนื่องจากการปรับปรุงอัตราเงินเดือนตามหลักการดังกล่าว โดยเฉพาะสำหรับส่วนภูมิภาค ได้รับการขัดข้อง กระทรวงทบวงกรมและจังหวัดบางแห่ง จึงได้ขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาแก้ไขข้อขัดข้องต่าง ๆ ในการเดือนเงินเดือนข้าราชการส่วนภูมิภาค กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารเห็นว่า เพื่อความเป็นธรรมในเรื่องนี้ควรจะได้พิจารณาแก้ไข จึงได้ขอให้ ก.พ. และกระทรวงการคลังร่วมพิจารณาแก้ไขต่อไป ก.พ. และกระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นควรแก้ไขในข้อ ๗ เสียใหม่ กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารจึงได้ส่งให้กระทรวงการคลังแก้ไขหลักการขอถ้อยจ่ายเงินเดือนเฉพาะส่วนจังหวัดในชั้นแล้ว

บัดนี้ กระทรวงการคลังได้แก้ไขตามหลักการที่แนบมาแล้ว โดยมีหลักการให้นำเงินเดือนชนของจากอัตรากำหนดหนึ่ง นำมาสมทบในอัตรากำหนดหนึ่งได้ ในกรณีที่ข้าราชการติดอันดับ และเป็นผู้สมควรได้เลื่อนอันดับให้สูงขึ้นได้เท่านั้น เพื่อเป็นการช่วยเหลือข้าราชการผู้มี ความดีความชอบให้ได้รับการเลื่อนอันดับได้ตามสมควร และเห็นควรใช้หลักการนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๑ เป็นต้นไป จึงขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๐๐ ลงมติอนุมัติตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ ได้แจ้งให้จังหวัดทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ชำนานายกฯ

(หลวงชำนานายกฯ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร

หลักการ

เงินสำหรับเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือน

(ฉบับที่ ๒)

โดยที่เห็นสมควรยกเลิกความในข้อ ๗ แห่งหลักการว่าด้วยเงินสำหรับเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือน ตามหนังสือกรมตำรวจกระทรวงมหาดไทยที่ น.ว. ๘/๒๕๐๐ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๐๐ นั้นเสีย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๗. กระทรวงการคลังกำหนดวงเงินเลื่อนขึ้นเงินเดือนให้ไปแล้ว ให้ปฏิบัติดังนี้

ก. กระทรวง ทบวง กรมส่วนกลาง ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาเลื่อนเงินเดือนข้าราชการจะให้แก่ผู้ใด ให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมาย

ข. จังหวัด สำหรับข้าราชการพลเรือนประจำส่วนภูมิภาค ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาเลื่อนเงินเดือนข้าราชการจะให้แก่ผู้ใด ให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมาย ภายในยอดวงเงินที่กระทรวงการคลังกำหนดให้แต่ละแผนก ห้ามมิให้นำเงินเลื่อนขึ้นจากแผนกการหนึ่งไปเพิ่มจ่ายอีกแผนกการหนึ่ง เว้นแต่ในกรณีข้าราชการได้รับเงินเดือนขึ้นของอันดับอยู่แล้ว และเป็นผู้สมควรได้รับการเลื่อนอันดับให้สูงขึ้นตามกฎหมาย และไม่มีเงินเลื่อนขึ้นของแผนกที่ตั้งกติดอยู่จะนำมาปรับอันดับได้ ก็ให้นำเงินเลื่อนขึ้นของแผนกการอื่นที่เหลือ นำมาสมทบปรับอันดับได้

ทั้งนี้ ให้ปฏิบัติตามหลักการขอถ้อยจ่ายเงินเดือนประจำปี หากมีเงินเหลือให้ตัดคืนคลัง”

ให้ใช้หลักการนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๑ เป็นต้นไป

กอบปัญหาคลัง

นายอ้อม มาสขรัตน์ สัตกุล ถามว่า:-

นาย ก. เป็น ข้าราชการ ดำรงชั้นประทวน ได้ลาออกจากราชการ ฐานทุพพลภาพ โดยมีใบรับรองแพทย์ของทางราชการรับรอง ได้ตรวจและแสดงความคิดเห็นว่าไม่สามารถที่จะรับราชการในตำแหน่งหน้าที่ซึ่งปฏิบัติอยู่นั้นต่อไป ผู้ว่าราชการจังหวัด (ข้าหลวงประจำจังหวัด) จึงอนุญาตให้ลาออกจากราชการได้ ในขั้นนี้เอง นาย ก. ได้ทำแบบ ต. เรื่องราวขอรับเงินบำเหน็จบำนาญยื่นต่อเจ้าหน้าที่ตนสังกัดเคยเดิม จนกระทั่งมีคนยกยืมได้รับ จึงทำหนังสือทวงถามเจ้าหน้าที่ไปปรากฏว่าเรื่องเดิมศูนย์ เรื่องนี้เกิดขึ้น พ.ศ. ๒๔๘๘ อยากทราบว่-

๑. นาย ก. ยังมีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จบำนาญตามที่เขียนเรื่องราว (แบบ ต.) ไว้หรือไม่ ถ้าไม่ได้เพราะเหตุใด

๒. ถ้านาย ก. ยังมีสิทธิตามข้อ ๑. มีหลักปฏิบัติอย่างไร (เพราะเรื่องเดิมศูนย์)

๓. ถ้านาย ก. จะยื่นเรื่องราวขอรับบำเหน็จบำนาญ (แบบ ต.) ยื่นหลังจากจะได้หรือไม่?

คำตอบ

ให้นาย ก. ทำเรื่องราวแบบ ต. ดังขึ้นมาใหม่โดยอ้างเรื่องเก่าว่า ได้ยื่นไว้ครั้งแรกเมื่อวันเดือนปีใดพร้อมกับหลักฐาน

นาย ก. มีสิทธิได้รับบำนาญของตนเต็มตามสิทธิสมควรได้มาตั้งแต่ต้น เพราะได้ยื่นเรื่องราวไว้ถูกต้องตามระเบียบแล้ว การที่เจ้าหน้าที่ทำหายจะยกขึ้นมาเป็นโทษนาย ก. หาได้ไม่ คุณวินัย เขาคี แผนกศึกษาธิการอำเภอศรีสะเกษ จ. สุรินทร์ ถามว่า:-

ตาม พ.ร.บ. บำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับ ๕) พ.ศ. ๒๔๘๘ มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา ๓๐ (๑) ข้าราชการซึ่งได้รับหรือมีสิทธิในบำนาญปกติแล้ว ภายหลังกลับเข้ารับราชการใหม่ และได้รับบำนาญในขณะที่ถูกกลับเข้ารับราชการใหม่นั้น ขอเรียนถามว่า

สมมติว่า นาย ก. เป็นเสมียนแผนกศึกษาธิการของกลางสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเริ่มรับราชการ พ.ศ. ๒๔๘๓ จนถึงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๐๐ เป็นเวลา ๑๗ ปี มีวุฒิ พ.ป. ได้รับเงินเดือน ๆ สูงท้าย ๕๐ บาท ออกจากราชการฐานมีมลทินมัวหมอง มีสิทธิได้รับบำนาญตามมาตรา ๑๓ แห่ง พ.ร.บ. บำเหน็จบำนาญ พ.ศ. ๒๔๘๕ ยังไม่ได้ยื่นแบบ ต. ขอรับบำนาญแต่

อย่างไร ต่อมาในเดือนกรกฎาคม ๒๕๐๐ ได้สมัครและคัดเลือกบรรจุตามวุฒิเป็นครูโรงเรียน
ประชาบาลในจังหวัดเดิม ได้รับเงินเดือน ๖๐ ^๕ ดังนั้น นาย ก. จะขอต่ออายุราชการตอนเป็นเสมียน
แผนกศึกษาธิการกับตอนหลังนี้คิดต่อกันจะได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้เพราะเหตุใด ถ้าได้จะดำเนินการ
อย่างไร และมีแบบวิธีรายงานขอต่ออายุราชการอย่างไรบ้าง

คำตอบ

ตอบได้ โดย-

๑. ยื่นเรื่องราวแบบ ส. ขอรับบำนาญสำหรับเวลาราชการตอนก่อนเสีย
๒. บอกเลิกบำนาญเพื่อขอต่อเสีย ภายในเวลา ๓๐ วันนับตั้งแต่วันที่เข้ารับราชการ
ใหม่ ตามมาตรา ๓๐ (๑) แห่ง พ.ร.บ. บำเหน็จบำนาญ ๒๔๘๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.
บำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) ๒๔๘๘ มาตรา ๕

คุณชูชีพ แผนกคลัง จังหวัดปราจีนบุรี ถามว่า:-

ผมเริ่มรับราชการแต่ ๑ กันยายน ๒๔๘๗ โดยเข้ารับราชการเป็นนักเรียนนายสิบทหาร
ช่างกองทัพบกเรียนหลักสูตรพิเศษ ประจำกองพันได้รับยศเป็นนายสิบตรีและรับราชการเป็น
ทหารเรื่อยมาจนถึงวันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๒ จึงลาออกจากราชการทหารเมื่อวันที่ ๑ พ.ศ.
พ.ศ. ๒๔๘๒ การลาออกครั้งนี้ผมได้ขอเงินเบี้ยหวัดได้ตามพระราชบัญญัติ แต่ผมไม่ได้
ยื่นเรื่องราวขอรับไปเพราะเขาทำเรื่องราวขอรับเบี้ยหวัด ถัดจากเงินให้ราชการ เพราะผมได้เข้า
รับราชการต่อเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชนจัตวาอันดับ ๓ ชั้น ๓๐ บาท ตำแหน่งเสมียนแผนก
คลังจังหวัดปราจีนบุรี โดยการสอบเข้าแข่งขันได้ ได้รับการบรรจุทันทีเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม
๒๔๘๒ และได้รับราชการอยู่ ณ แผนกคลังจังหวัดปราจีนบุรี เรื่อยมาจนกระทั่งบัดนี้ และยังคง
รับราชการอีกตลอดไปจนกว่าจะครบเกษียณอายุ

ใคร่ทราบว่าจะทำอย่างไร ถึงจะมีอายุราชการตั้งแต่เริ่มแรกคือตอนเป็นทหารติดต่อกับ
เวลาราชการปัจจุบัน เวลาออกจะได้คิดบำนาญให้ติดต่อกันไป ขอได้โปรดบอกว่าจะต้อง
ต่ออายุเวลาราชการตอนก่อนกับตอนหลังหรือไม่ ถ้าขอจะทำการขอเมื่อใด ในเวลาเขียนแบบส.
มีวิธีอย่างไร ? รวมความว่าใคร่รู้ว่าจะทำอย่างไร ถึงจะได้รับบำนาญติดต่อกัน

คำตอบ

ทางทิศใต้ ทำเรื่องราวแบบ ต. ขอบเขตเขตเดียวตามระเบียบ และท่านมีสิทธิ์จะเบิกเงินเบี้ยหวัดได้เพียงใดก็เบิกไปเพียงนั้น พร้อมกับแจ้งไปด้วยว่าตนได้เข้ารับราชการตั้งแต่เมื่อใด ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักฐานไว้ว่า ท่านได้เป็นทหารกองหนุนเบี้ยหวัด

ถ้าจะไม่ขอเวลานี้ เวลาทำเรื่องราวแบบ ต. เมื่อออกจากราชการครั้งหลัง ก็ทำแบบ ต. ตอนเป็นทหารไปด้วยพร้อมกับแจ้งว่า ออกจากราชการทหารครั้งนั้นเพราะทางการปลดออกเป็นกองหนุนเบี้ยหวัด กระทรวงการคลังจะนับเวลาราชการติดต่อกันให้เอง (ถ้าระเบียบบทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้นยังงัยใช้อยู่ในขณะที่ท่านจะออกนั้น)

คุณนิวต์ หลาวทอง แผนกศึกษาธิการจังหวัดฉะเชิงเทรา ถามว่า:-

๑. ข้าราชการพลเรือนที่ได้รับทุนจากทางราชการให้ไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศกักหรือศึกษาอบรมต่อในประเทศกัก เช่น วิทยาลัยวิชาการศึกษา หรือที่ ศ.อ., ศ.ว. เป็นต้น ในขณะที่กำลังศึกษาอบรมอยู่ ผู้บังคับบัญชาจะพิจารณาเลื่อนขั้นเลื่อนอันดับเงินเดือนได้หรือไม่ เพราะเหตุใด?

คำตอบ

ตามระเบียบว่าด้วยการลาไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศออกตามความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลา พ.ศ. ๒๔๗๗ ข้อ ๓ บัญญัติห้ามไว้ว่าในระหว่างลาไปศึกษาอยู่เดือนเงินเดือนไม่ได้

ส่วนการที่ทางราชการสั่งให้ไปอบรมเป็นเรื่องที่ทางราชการสั่งให้ไป ไม่ใช่ลาไป จึงไม่อยู่ในบังคับระเบียบดังกล่าวข้างต้น

คุณมงคล แสงอุไร สำนักงานที่ดิน จังหวัดเพชรบุรี ถามว่า:-

ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้หนึ่ง รับราชการมาเป็นเวลา ๑๘ ปี แล้วลาออกจากราชการไป ๑๖ วัน เพื่อสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมิได้ขอรับบำเหน็จบำนาญแต่อย่างใด เมื่อมิได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการผู้นั้นจึงกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งและกรมกองเดิมออกมาจนครบคนเป็นเวลา ๑๓ ปี จะขอต่อเวลาราชการให้ติดต่อกันเพื่อประโยชน์ในการรับบำเหน็จบำนาญรวมกันได้หรือไม่ และจะต้องปฏิบัติอย่างไร

คำตอบ

เป็นการลาออกจากราชการด้วยความสมัครใจ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๗ (๒๕๐๐-๓๓=๒๔๘๗)
ขณะนั้นใช้ พ.ร.บ. บำเหน็จบำนาญ ปี ๒๔๘๒ ไม่มีสิทธิที่จะได้รับบำเหน็จบำนาญแต่ประการใด
คุณกระแส ศาสตรสิงห์ โรงพยาบาลระยอง ถามว่า:-

เงินงบประมาณค่าใช้สอยที่ดินทางจังหวัดนั้น หากไม่พอจ่ายแต่มีความจำเป็นจะ
ต้องจ่ายทางส่วนกลางได้โอนไปตั้งจ่ายเพิ่มให้อีกในบั้นนั้นแล้ว สำหรับปีต่อไปจะเป็นหน้าที่ของทาง
ส่วนกลางจะขอตั้งงบประมาณเพิ่มเติมส่งให้ หรือว่าทางจังหวัดจะต้องเพิ่มเติมเอาเอง ตัวอย่าง
เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยงคนใช้ของโรงพยาบาลได้รับปีหนึ่ง ๗๐,๐๐๐ บาท ทางส่วนกลางได้โอนเงิน
ประเภทเดียวกันไปเพิ่มให้หรือโอนเงินคงคลังไปตั้งเพิ่มให้ ค่ะมาปีใหม่จะต้องให้ทางส่วนกลาง
ขอเพิ่มส่งไปใช้หนี้ หรือว่าทางส่วนจังหวัดจะต้องขอเพิ่มใช้หนี้เอง และในกรณีที่ปีต่อไปไม่
พอจ่ายอีก ดังนั้นทางส่วนใดจะเป็นผู้ขอเงินงบประมาณเพิ่มเติมต่อไป และหากปีต่อไปทางจังหวัด
จะขอตั้งงบประมาณเพิ่มจำนวนเงินเท่าที่ไม่พอจ่ายนั้นไว้ในงบประมาณส่วนจังหวัดเสียทีเดียว จะ
กระทำได้อหรือไม่

คำตอบ

เป็นเรื่องที่จะต้องตั้งงบประมาณเพิ่มขึ้นสำหรับปีหน้า โดยอาศัยข้อเท็จจริงปีก่อนว่า
ตั้งไว้เต็มทางจังหวัดนั้นไม่พอโดยอาศัยข้อเท็จจริงที่ต้องโอนเงินไปตั้งนั้นเป็นเหตุผล ซึ่งเป็นข้อ
คณะกรรมการงบประมาณอาจจะรับฟังไว้ขึ้นหนึ่งก่อนได้
เรื่องเช่นนี้ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเงินชดใช้แต่ประการใด

สมาชิกเลขที่ ๓๐๐ ถามว่า:-

ข้าราชการพลเรือนชั้นจตุสดมภ์คิดเลือกเป็นสมัครในส่วราชการที่พิเศษเฉพาะกรม
ได้ กรมได้ตั้งบรรจและแต่งตั้งข้าราชการผู้หนึ่งเป็นสมัครโดยระบุไว้ในคำสั่งว่า ทงนตงแควนท
๑ ธันวาคม ๒๔๘๘ แต่ข้าราชการผู้หนึ่งเดินทางไปรับราชการในตำแหน่งใหม่ในวันที่ ๓๐ ธันวาคม
๒๔๘๘ จึงใคร่ขอทราบว่าการเบิกจ่ายเงินเดือนจะต้องปฏิบัติตามการเบิกจ่ายให้แก่ข้าราชการผู้
ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินเดือน พ.ศ. ๒๔๘๘ ว่าด้วยการบรรจุใหม่ มาตรา ๓๐
วรรคสอง หรือจะปฏิบัติตามการเบิกจ่าย ว่าด้วยการเลื่อนขั้นและเลื่อนอันดับ มาตรา ๓๓

คำตอบ

๕ ๕๕ ๕ คำตั้งเงื่อนไขให้เป็นชนตรตรงแถวที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๘ แล้วเข้า

มาตรา ๓๓

คุณร่วม สรวัยสุวรรณ ถามว่า:-

กระผมได้อ่านหนังสือวารสารข้าราชการ เล่มที่ ๒ ฉบับที่ ๖ ประจำเดือนมิถุนายน ๒๕๐๐ ในปัญหาของสมาชิกเลขที่ ๒๕๖๓ ถามเรื่องเกี่ยวกับการขอเงินเดือนแก่ผู้ตกอันดับของข้าราชการเงินเดือน ๕๕, ๖๕, ๗๕ ฯลฯ โดยในคำตอบของท่าน กระผมยังรู้สึกข้องใจว่า การขอเงินเดือนแก่ผู้ตกอันดับของข้าราชการพลเรือน หมายถึงข้าราชการพลเรือน วิสามัญเทียบชั้นจตุรา ซึ่งได้รับเงินเดือนในงบประมาณประเภทเงินเดือนด้วยหรือไม่ โดย กระผมขอสมมตินาย ก. เป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญเทียบชั้นจตุรา ได้รับเงินเดือนในงบประมาณประเภทเงินเดือน (ไม่ใช่ลูกจ้าง) ปัจจุบันรับเงินเดือน ๖๕ บาท ผู้บังคับบัญชาได้ขอ เงินอันดับและเงินเดือนให้ในปี ๒๕๐๐ ชนเป็น ๗๐ บาท แต่ถูกคลังจังหวัดให้ตัดออกโดย อ้างว่า ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ถ้าเงินเดือน ๖๕ บาทแล้ว จะขอเงินเดือนให้เป็น ๗๐ บาทไม่ได้ต่อไปอีก ๓ ปี จะต้องถึงปีที่ ๔ จึงจะขอให้ได้ ทั้งๆ เงินงบประมาณที่คลังได้ มากยังเหลืออยู่ ซึ่งทางหน่วยราชการที่ขอไปต้องตั้งคืนคลังไป ๕ บาท ดังนั้นความจริงระเบียบ การขอเงิน เดือนของข้าราชการพลเรือนวิสามัญ เทียบชั้นจตุรา ดังกล่าวได้ ตราห้ามชนไว้ ดังเช่นได้เรียนถามมาข้างต้นหรือไม่

คำตอบ

ข้าราชการวิสามัญ (ที่ไม่ใช่ตำแหน่งวิชาการ) เช่นนักการภารโรงนั้น มีกำหนดเงินเดือน อย่างสูงไว้ไม่เกิน ๖๕ บาท ถ้าเป็นหัวหน้าการก็จะได้อย่างสูง ๗๕ บาท ผู้ที่ได้รับ ๖๕ บาท แล้วเต็ม จะขอได้ต้องเลื่อนชั้นเป็นหัวหน้า (ดู น.ว. ๓๗/๒๕๐๐ ถ.ว. ๓ มี.ย. ๒๕๐๐ วารสาร ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๐๐ หน้า ๓๓)

ภาษาอังกฤษ

คำภาษาอังกฤษที่ใช้เสมอ

★ โดย... สมพร เทพสิทธิ์ M.B.A. (Penn.)

(ต่อจากฉบับก่อน)

absolute

(๑) โดยเต็มที่, สมบูรณ์

I have absolute trust in him. ฉันมีความเชื่อในเขาอย่างเต็มที่.

(๒) แน่นอน, แท้จริง

It is an absolute fact that the earth goes round the sun.

เป็นความจริงอันแน่นอนที่ว่าโลกโคจรรอบดวงอาทิตย์.

A man should not be punished without absolute proof of his guilt.

บุคคลไม่ควรถูกลงโทษโดยปราศจากข้อพิสูจน์อันแน่นอนสำหรับความผิดของเขา.

(๓) มีอำนาจโดยสมบูรณ์

An absolute ruler need not ask anyone for permission to do a thing.

ผู้ปกครองที่มีอำนาจโดยสมบูรณ์ ไม่จำเป็นต้องขออนุญาตจากใครในการที่จะทำอะไร.

absorb

ดูด, กลืน, รับเอา

Sponge absorbs water. ฟองน้ำดูดน้ำ.

A blotter absorbs ink. กระดาษซับดูดหมึก.

The clever boy absorbed all the knowledge that his teacher gave him.

เด็กฉลาดรับเอาความรู้ทั้งหมดที่ครูของเขาให้.

to be absorbed in หมกมุ่น

He is absorbed in his work. เขาหมกมุ่นในงานของเขา.

The boy is absorbed in playing. เด็กชายหมกมุ่นในการเล่น.

abstain งดเว้น

The doctor ordered him to abstain from beer and wine:

นายแพทย์สั่งให้เขางดดื่มเบียร์และเหล้า.

He abstained from voting. เขางดเว้นการลงคะแนน.

You should abstain from smoking. คุณควรจะงดสูบบุหรี่.

absurd เหลวไหล, ไร้เหตุผล

His story is absurd. เรื่องราวของเขาเหลวไหล.

He is an absurd person. เขาเป็นคนโง่งอย่างน่าขัน.

abundance มากมาย, เหลือเฟือ

We have an abundance of food. เรามีอาหารอย่างมากมาย.

There was such an abundance of apples that many were left to rot under the trees. มีแอปเปิ้ลอย่างมากมายจนกระทั่งปล่อยให้เน่าอยู่ใต้ต้น.

abundant มากมาย, เหลือเฟือ

He is abundant in wealth. เขามีทรัพย์สินมั่งคั่งอย่างมากมาย.

We have an abundant supply of rice. เรามีข้าวอยู่อย่างเหลือเฟือ.

abuse ใช้ในทางที่ผิด, ทำให้เสีย

He has abused his power. เขาได้ใช้อำนาจของเขาในทางที่ผิด.

Don't abuse your health by working when you ought to rest.

อย่าทำให้สุขภาพของคุณเสียโดยการทำงานเมื่อคุณควรพักผ่อน.

accede ตกลง, ยอมรับ

Please accede to his request. โปรดตกลงตามคำขอของเขา.

to accede to the throne ขึ้นครองราชย์

The prince acceded to the throne when the king died.

เจ้าชายทรงขึ้นครองราชย์เมื่อพระราชาสวรรคต.

accelerate เร่ง, ทำให้เร็วขึ้น

Sunshine, fresh air and rest often accelerates a person's recovery from illness. แสงแดด, อากาศที่บริสุทธิ์และการพักผ่อนจะทำให้การฟื้นจากไข้เร็วขึ้น.

He accelerated his car. เขาเร่งรถของเขาให้เร็วขึ้น.

The shortage of water has accelerated the spread of diseases.

การขาดแคลนน้ำทำให้การติดต่อของโรคเร็วขึ้น.

accent

(๑) เน้นเสียง

In the word "to-day" the accent is on the second syllable.

ในคำ "ท-เดย์" การเน้นเสียงอยู่ที่พยางค์ที่สอง.

(๒) สำเนียง

He speaks French with an English accent. เขาพูดฝรั่งเศสด้วยสำเนียงอังกฤษ.

accentuate

ทำให้ชัดหรือหนักขึ้น

Her black hair accentuated the whiteness of her skin.

ผมสีดำของเธอทำให้ความขาวของเนื้อชดียงขึ้น.

The economic situation was accentuated by the decrease in exports.

สถานการณ์เศรษฐกิจทรุดหนักขึ้นเนื่องจากการลดลงของสินค้าออก.

accept

ยอมรับ

Did you accept his invitation to dinner?

คุณรับคำเชิญของเขาที่จะไปรับประทานอาหารหรือเปล่า.

She does not accept his proposal of marriage.

เธอไม่รับข้อเสนอขอแต่งงานของเขา.

acceptable

อาจจะรับได้, เป็นที่พอใจ

Your proposal is not acceptable. ข้อเสนอของคุณไม่อาจจะรับได้.

Flowers are an acceptable gift to a sick person.

ดอกไม้เป็นของให้ที่น่าพอใจแก่คนป่วย.

acceptance

การยอมรับ, การรับรอง

His book enjoys a favorable acceptance. หนังสือของเขาได้รับการต้อนรับอย่างดี.

Her acceptance of our invitation delighted us.

การยอมรับคำเชิญของเธอทำให้เราดีใจ.

A bill of exchange may be presented to the drawee for acceptance.

ตั๋วแลกเงินอาจจะนำไปยื่นแก่ผู้จ่ายเงินเพื่อการรับรอง.

(ยังมตข)

ศัพท์หมวดบทแปลจากพจนานุกรมไทย-อังกฤษ 16 เล่มชุด

★ โดย สุธี เอกะหิตานนท์ B.A. (Industrial Economic) Cert. in English Studies.

[ยินดีนำศัพท์หมวดทุกคำมาลงตามความประสงค์ของสมาชิก ติดต่อผ่านวารสารข้าราชการ]

รับ (ต่อ)

รับพนันในการเล่นแข่งม้า book-making (n.)

รับฟ้องคดีแล้ว has accepted the case, the case has been instituted

รับฟัง lend one's ears

รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น listen to reason, respect the views and opinions of others

รับฟังคำแถลง noted the statement

รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ (to be) received in evidence

รับฟังอะไรต่ออะไรไว้เป็นความรู้ (to be) receptive

รับภาระ bear the function

รับภาระแม่บ้าน assume domestic responsibilities as a housewife

รับมรดก — โดยสืบสายโลหิต inherit (vt.) receive inheritance

รับมอบ take delivery, (to be) handed over

รับมอบหมาย (to be) charged (entrusted) with

รับมอบหมายให้เจรจาเรื่องข้าว (to be) entrusted with rice negotiations

รับมา fetch (vt. vi.)

รับมาปฏิบัติ adopt (vt.) adoption (n.)

รับมาปฏิบัติได้ adoptable (a.)

รับมาเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม adopt a child

รับมือ cope with, pick (settle) on

รับไม่ได้ unacceptable (a.)

รับรอง — ยืนยัน affirm (vt.) affirmation (n.) approve (vt.) approval (n.) assure (vt.)

assurance (n.) attest (vt. vi.) avouch (vt.) avow (vt.) bind oneself, certify (vt.

vi.) engage (vt. vi.) guarantee (vt.) vouch (vt. vi.) warrant (vt.)

รับรอง — ต้อนรับ entertain (vt.) entertainment (n.) receive

รับรองกันโดยทั่วไป (to be) generally accepted, (to be) generally acknowledged

รับรองกันว่าดีถึงขนาด — สถาปัตยกรรม ฯลฯ classic (a.) classical (a.)

รับรองการชำระเงินแล้ว acknowledge one's payment

รับรองแขก receive the guest

รับรองแขกเนื่องในโอกาส ... give a reception on the occasion of

รับรองแขกเนื่องในโอกาสอันสำคัญของประเทศ เช่นวันประสูติสมเด็จพระราชินีกรุงอังกฤษ ซึ่งเอกอัครราช-

ทูตอังกฤษประจำประเทศไทยกำหนดเวลารับรอง ณ สถานเอกอัครราชทูต give an "At Home"

รับรองงบดุล adoption of balance sheet

Grammar and Composition

★ โดย... วินัย รัตนปราการ อบ. ปม. อาจารย์โรงเรียนนายร้อย จ.ป.ร.

CHAPTER 8

Agreement of A Verb With Its Subject.

Two subject joined by a connective.

78. Subject 2 คำเชื่อมด้วย and กริยาจะต้องเป็น plural.

เช่น Gold and silver **are** precious metals.

Are your father and mother at home?

He and I **were** given some books.

แต่ถ้า subjects ทั้งสองหมายถึงบุคคลคนเดียวกัน สิ่งของสิ่งเดียวกัน หรือใช้ในความหมายรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กริยาใช้เป็น singular.

เช่น The teacher and carpenter **was** dead.

The white and black cat **is** mine.

This carriage and pair **costs** 1,000 ticals.

Curry and rice **is** my favourite food.

ข้อสังเกต (1) ถ้า subjects ทั้งสองมี persons ต่างกัน ให้เขียนคำบดบัง

he and I (= we).

you and I (= we).

you and he (= you).

(2) จงสังเกตข้อแตกต่างระหว่างประโยคต่อไปนี้

The white and black cat **is** mine.

The white and the black cat **are** mine.

ประโยคแรกหมายถึงแมวตัวเดียวแต่สองสี ประโยคหลังหมายถึงแมว 2 ตัวๆ หนึ่งขาวอีกตัวหนึ่งดำ ข้อแตกต่างอยู่ที่การใช้ article.

79. Subject 2 คำเชื่อมด้วย and ประธานแต่ละคำมี every ประกอบกริยาจะต้องเป็น singular.
 เช่น Every boy and every girl **was given** some advice.

80. ประธานเอกพจน์ 2 คำเชื่อมด้วย either — — — or หรือ neither — — — nor, กริยาจะต้องเป็น singular.

เช่น Neither the man nor his wife **has** much work.

Either the cat or the dog **was lost**.

ถ้าหาก subject ทั้งสองมี person and number ต่างกัน ตามปกติ plural ไว้หลัง และกริยาจะต้องกระจายรูปตามประธานตัวหลัง

เช่น Neither the King nor his ministers **desire** war.

Either he or I **have** to go away.

Either you or your brother **has** much money.

Neither you nor I **am** to be blamed.

81. Subjects 2 คำเชื่อมด้วย not only — — — but also. กริยาจะต้องกระจายตามประธานตัวหลัง

เช่น Not only silver but gold **has been dug**.

Not only a horse but cows **are grazing** in a field.

Not only my sister but I myself **am surprised**.

ข้อสังเกต คล้ายคลึงกับข้อ (80)

82. Subjects 2 คำเชื่อมด้วย as well as กริยาจะต้องกระจายตามประธานตัวแรกหรือตัวหน้า

เช่น The horse as well as the rider **is hurt** by the fall.

The hens as well as the cock **are calling** for food.

He as well as I **was ruined**.

I as well as they **am tired**.

83. จงสังเกตการใช้กริยาในประโยคต่อไปนี้

My sister with her two guests **has arrived**.

The cat together with her two kittens **was missing**.

Subjects ของประโยคทั้งสองได้แก่คำ sister และ cat ดังนั้น กริยาต้องเป็น

Singular.

EXERCISES

Exercise 14 Choose the correct form of verb in brackets

1. Bread and butter (is, are) a good kind of food at tea-time.
2. Either wine or beer (is, are) less refreshing than pure water.
3. A man and his daughter (is, are) about to take the house opposite.
4. Neither beast nor birds (was, were) seen in his garden.
5. Either the farmer or his men (does, do) not understand their work.
6. Either you or he (is, are) to be dismissed to-morrow
7. A red and white handkerchief (was, were) found in his room.
8. The black and the white cat (is, are) seen under the tree.
9. The farmer as well as the labourers (was, were) hard at work.
10. Not only a book but a fountain pen (has, have) been stolen.
11. Curry and rice (is, are) popular among us.
12. A vase filled with pinks and roses (was, were) lost.
13. The boy as well as the girl (is, are) to be punished.
14. Neither my son nor his friends (was, were) in need of help.
15. Not only you but also I (am, are) to be chosen for the post

KEY TO EXERCISES

Exercise 13

1. Plenty of food **has** been provided for the guests.
2. **Has** either of you seen my sweater?
3. There **are** twenty-five pupils in this room.
4. When were you told that you **were** the winner?
5. The cause of my failures **is** poor preparation.
6. My sister, with her two guests **has** arrived.
7. Everybody **was** invited to the reception.
8. Hunger **has** weakened him.
9. The number of applicants for the job **was** large.
10. The family **is** spending the summer in the south.
11. Mathematics **is** our most difficult subject.
12. Half of the committee **are** women.
13. Each of you **has** done wrong.
14. Some of the soil **is** poor.
15. None of the money **has** been given to me.
16. All of us **were** absent.
17. Either of them **is** to do it
18. Nobody **has** seen it.
19. Somebody **is** writing for you.
20. Gulliver's Travels' **is** well-known among us.

News Summary

๑๐๐ "ข.ส.ว."

สรุปข่าว

HOME

ในประเทศ

Sept. 16. Shortly before midnight, the Army under F.M. Sarisdi Dhanarajta took over control. Key points in the Capital were occupied by troops reinforced by tanks. The King appointed F.M. Sarisdi Dhanarajta as Military Governor. Martial Law was proclaimed throughout the Kingdom. The Army radio station broadcast messages to the people, saying that owing to the crisis facing the country, the Army was compelled to take over control, and requested all to remain calm and carry on as usual.

Sept. 18 Military units were withdrawn from some points previously occupied.

Sept. 21. The statistically-minded might be interested in the composition of the second-category membership which constitutes the provisional National Assembly today.

Of the 121 members already appointed, 75 are army officers, 20 navy officers, 9 air force officers, 3 police officers, and 14 civilians.

Although it came as a complete surprise, the appointment today of Mr. Bojna Sarasin as the provisional Prime Minister is welcomed in all quarters.

Sept. 23-26. The following is the list of Cabinet Ministers:—

Mr. Bojna Sarasin: Prime Minister.

๑๖ ก.ย. ก่อนเที่ยงคืนเล็กน้อย กองทัพบกภายใต้การนำของ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้เข้ายึดอำนาจการปกครอง กองทหารต่าง ๆ ได้เข้ายึดจุดสำคัญต่าง ๆ ในพระนครด้วยการเสริมกำลังเพิ่มเติมโดยยานเกราะ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นผู้รักษาพระนครฝ่ายทหาร ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วประเทศ สถานวิทย์ กองทัพบกได้กระจายข่าวให้ประชาชนทราบ โดยแจ้งว่าเนื่องจากบ้านเมืองอยู่ในสภาวะการณ์อันแสนจะยุ่งยาก กองทัพบกมีความจำเป็นต้องส่งกำลังเข้ายึดอำนาจการปกครอง และขอให้ประชาชนทั้งหลายจงตั้งอยู่ในความสงบและปฏิบัติงานไปตามปกติ

๑๘ ก.ย. หน่วยทหารต่าง ๆ ได้ถอนกำลังจากจุดต่าง ๆ บางแห่งที่ได้เข้ายึดไว้เดิม

๒๑ ก.ย. ผู้ที่ขอบทวิเลขสถิติอาจมีความสนใจในการแต่งตั้ง ส.ส. ประเภท ๒ ซึ่งจะทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎรชั่วคราวในวันนี้

ในจำนวน ส.ส. ประเภท ๒ ซึ่งแต่งตั้งเรียบร้อยแล้ว ๑๒๑ นายนั้นเป็นนายทหารบก ๗๕ นาย, นายทหารเรือ ๒๐ นาย, นายทหารอากาศ ๙ นาย, นายตำรวจ ๓ นายและพลเรือน ๑๙ นาย

การแต่งตั้งนายพจน์ สารสิน เป็นนายกรัฐมนตรีชั่วคราวในวันนี้ แม้ว่าจะเป็นภาระที่สับสนวุ่นวายด้วยความแปลกใจก็ แต่ก็ได้รับการต้อนรับจากวงการทุกแห่ง.

๒๓-๒๖ ก.ย. รายนามคณะรัฐมนตรีวันตั้งนี้ คือ-

นายพจน์ สารสิน — นายกรัฐมนตรี

Lt. Gen. Thanorn Kitikbachorn: Defence Minister.

Air Marshal Bunchoo Chandrubeksa: Deputy Defence Minister.

Vice Adm. Sanong Dhanasakdi R.N.: Deputy Defence Minister.

Mr. Serm Vinichaikul: Finance Minister.

Lt. Gen. Jiam Yanotai: Deputy Finance Minister.

Maj. Gen. H.R.H. Prince Wan Waithayakorn Kromamuen Naradhip Bongseprabandb: Foreign Affairs Minister.

Mr. Visutra Arthayukti: Deputy Foreign Affairs Minister.

Mr. Vibulya Dharmabutra: Agriculture & Co-operatives Minister.

Maj. Gen. Kris Punnakan: Deputy Agriculture Minister.

Maj. Gen. Jalaw Charuklas: Deputy Co-operatives Minister.

Mr. Saphrang Devahastin: Communications Minister.

Maj. Gen. Phongse Punnakan: Deputy Communications Minister.

Rear Adm. Charoon Chalermtiarana R.N.: Deputy Communications Minister.

Lt. Gen. Prabhas Charasathira: Interior Minister.

Lt. Gen. Luang Kampasatsaenyakorn: Deputy Interior Minister.

Mr. Davee Raengkham: Deputy Interior Minister.

Phya Attakaree Nippon: Justice Minister.

พลโท ถนอม กิตติขจร -- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลอากาศโท บุญชู จันทร์เมษะ -- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

พลเรือโทสนอง ธนะศักดิ์ ร.น. -- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

นายเสวิม วิจิตรกุล -- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

พลโท เข้ม ญาโนทัย -- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง

พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ -- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

นายวิสูตร อรรถยุกติ -- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

นายวิบูลย์ ธรรมบุตร -- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พลตรี กฤษ ปุณณกันต์ -- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร

พลตรี ชลอ จารุกุล -- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสหกรณ์

นายสพรั่ง เทพหัสดิน ณ อยุธยา -- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

พลตรี พงษ์ ปุณณกันต์ -- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

พลเรือตรี จรูญ เฉลิมเตียรณ ร.น. -- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

พลโท ประภาส จารุเสถียร -- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

พลโท หลวงกัมปนาทแสนยากร -- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

นายทวี แรงขำ -- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

พระยาอรรณโฆษาธิบดี -- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

Maj. Gen. Amphorn Chintakanonda :
Deputy Justice Minister.

M.L. Pin Malakul : Education & Culture
Minister.

Maj. Gen. Phachern Nimibutra : Deputy
Education & Culture Minister.

Mr. Sukieh Nimanahaeminda : Economic
Affairs Minister.

Lt. Gen. Chitti Navisathira : Deputy
Economic Affairs Minister.

Mr. Chalerm Prommas : Public Health
Minister.

Mr. Cheh Abdullah Langputeh : Deputy
Public Health Minister.

Gen. Luang Sawasdi Kolayudh : Indus-
try Minister.

Mr. Sanguan Chandrasakha : Deputy
Industry Minister.

Sept. 25. Mr. Bojna Sarasin, the New
Prime Minister yesterday morning for the
first time faced the National Assembly, con-
sisting of the newly appointed second category
members. After delivery of his 15-point
policy statement, he and his cabinet were
given a unanimous vote of confidence.

พลตรี อัมพร จินตกานนท์ — รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงยุติธรรม

หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล — รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงวัฒนธรรม

พลตรี เจริญ นิมิบุตร — รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงวัฒนธรรม

นายสุกิจ นิมมานเหมินทร์ — รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงเศรษฐกิจ

พลโท จิตติ นววิเสถียร — รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงเศรษฐกิจ

นายเฉลิม พรหมมาส — รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
สาธารณสุข

นายเจ๊ะ अबดุลลา หลังกูเต๊ะ — รัฐมนตรีช่วยว่า
การกระทรวงสาธารณสุข

พลเอก หลวงสวัสดิ์กลยุทธ — รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงอุตสาหกรรม

นายสงวน จันทรสาขา — รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงอุตสาหกรรม

๑๕ ก.ย. เมื่อเช้านี้ นายพจน์ สารสิน นายก-
รัฐมนตรีคนใหม่ได้เผชิญหน้าสภาผู้แทนราษฎรซึ่งประกอบ
ด้วย ส.ส. ประเภท ๒ ที่ได้รับแต่งตั้งใหม่เป็นครั้งแรก ภาย
หลังได้เสนอนโยบาย ๑๕ ข้อแล้ว ท่านและคณะรัฐมนตรี
ได้รับมติความไว้วางใจเป็นเอกฉันท์

การบริหารงานบุคคลในประเทศไทย

PERSONNEL ADMINISTRATION IN THAILAND

โดย

หลวงสุขมนัยประดิษฐ์ เลขาธิการ ก.พ.

บรรยายในการอบรมข้าราชการ (Inservice Training) ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๐๐

การบริหารงานบุคคลที่จะพูดถึงนี้ มุ่งถึงการจัดการเกี่ยวกับตำแหน่งและตัวบุคคลที่จะเข้ารับตำแหน่งงาน และจะกล่าวถึงงานราชการพลเรือน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทยเท่านั้น

ระบบข้าราชการพลเรือนในประเทศไทยสมัยก่อนใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๓ เป็นไปในรูป Spoils System คือเป็นระบบเล่นพรรค ไม่มีการคัดเลือก ไม่มีการดูความรู้ความสามารถ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการก็มักบรรจุจากลูกหลานขุนนาง หรือจากผู้รู้จักหรือได้รับฝากฝังจากผู้รู้จักชอบพอกันเป็นส่วนตัว ความรักเขากันแค่นั้นออกเขียนได้ก็พอแล้ว การเลื่อนตำแหน่ง การลงโทษ หรือการให้พ้นจากราชการ ก็กระทำกันตามแต่ผู้มีอำนาจจะเห็นสมควร โดยไม่มีกฎเกณฑ์ระเบียบแบบแผนอย่างใด การบริหารงานบุคคลในสมัยนั้นจึงไม่หนักแน่นจนพอที่จะยกมากล่าว นอกจากการแบ่งยศข้าราชการและการพระราชทานบรรดาศักดิ์ก็เป็นความดีความชอบตามความเห็นของผู้บังคับบัญชาเท่านั้น

ประเทศไทยเรา เริ่มจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนโดยมีหลักเกณฑ์เช่นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๓ โดยมีพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับแรก และคงแต่ฉบับนั้นมา การบริหารงานบุคคลในประเทศไทยก็เริ่มมีหลักเป็นระเบียบตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ซึ่งได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเรื่อยมา เริ่มตั้งแต่ฉบับ พ.ศ. ๒๔๗๓ แล้วมาเปลี่ยนแปลงใหม่เป็นฉบับ พ.ศ. ๒๔๗๖ - ๒๔๗๘ - ๒๔๘๒ - ๒๔๘๕ - ๒๔๘๕ และฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันคือฉบับ พ.ศ. ๒๔๘๗ ระบบข้าราชการพลเรือนไทยในปัจจุบันนี้ได้ปรับปรุงให้เข้าหลัก Merit System กล่าวโดยทั่วไปมีหลักสำคัญ ๔ ประการ คือ

๑) **Competence** การสอบแข่งขัน การที่จะรับบุคคลเข้ารับราชการ และการเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่ง ให้มีการสอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือก เพื่อเลือกเฟ้นเอาคนที่มีความรู้ความสามารถสูงกว่าผู้อื่นเข้ารับราชการ กันคนไม่เหมาะสมมิให้มาอยู่ในตำแหน่งหน้าที่ราชการ การให้มีการ สอบแข่งขัน เป็นทาง หนึ่งที่จะจำกัดอุปสรรคในการกันคนที่ไม่สามารถ ออกไปจาก ตำแหน่งหน้าที่ราชการด้วย

๒) **Security** หลักประกันความมั่นคง คือให้หลักประกันอันมั่นคงว่า ราชการที่ข้าราชการยังปฏิบัติงานนี้ มีความประพฤติกดี จะไม่ถูกให้ออกจากราชการโดยเหตุผลส่วนตัวหรือเหตุผลทางการเมือง ทั้งนี้ จะเป็นทางให้ข้าราชการมีความอุ่นใจและตั้งใจปฏิบัติงานหน้าที่เพื่อหวังความก้าวหน้าทั้งแก่งานของราชการและอนาคตของตัวเอง โดยยึดเอาราชการเป็นอาชีพ ไม่มัวกังวลด้วยการที่จะต้องไปแสวงหาประโยชน์ในทางอื่น

๓) **Political neutrality** ความเป็นกลางทางการเมือง คือ ข้าราชการประจำต้องอยู่นอกความควบคุมทางการเมือง จะต้องป้องกันมิให้ข้าราชการประจำถูกแทรกแซงทางการเมือง เพื่อให้ข้าราชการประจำได้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบโดยเคร่งครัด ไม่อยู่ใต้อิทธิพลของพรรคการเมืองใด ๆ

๔) **Equality of opportunity** ความเสมอภาคในโอกาส คือ สิทธิในการสมัครสอบแข่งขันเข้ารับราชการนั้น ต้องเปิดทั่วไป (open to all) เปิดโอกาสให้ผู้มีคุณสมบัติและพินความรู้อันที่กำหนดไว้ทุกคนมีสิทธิสมัครสอบได้ ไม่มีความเหลื่อมล้ำเลือกกันกำหนด อาชีพตระกูล คำสั่งนาหรือเพศ

ระบบข้าราชการพลเรือนไทยปัจจุบันนี้ มีกฎหมายกำหนดวางระเบียบตามหลัก ๔ ประการของ Merit System ดังกล่าวข้างต้นนี้ เว้นแต่ในด้าน Political neutrality เรายังจัดไม่เข้ารูปแน่นอน ยังไม่มีการแยกข้าราชการการเมืองกับข้าราชการประจำออกจากกันโดยเด็ดขาด เพราะอยู่ระหว่างไซ้บทเฉพาะกาลแห่งรัฐธรรมนูญ แต่เรากำลังปรับปรุงที่จะให้เข้ากันหลักกันให้มากที่สุดอยู่ ดังจะเห็นได้จากการที่รัฐบาลได้ออกระเบียบสำนักคณะรัฐมนตรีว่าด้วยมรรยาททางการเมืองของข้าราชการพลเรือน เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๔๘๘ ซึ่งมีสาระ

ถ้าถือว่า ข้าราชการพลเรือน จะนิยมหรือเป็น สมาชิกใน พรรคการเมืองใด ๆ ที่ตั้งขึ้นโดย ชอบด้วย กฎหมาย และจะไปประชุมอันเป็นการประชุมของพรรคการเมืองนั้นเป็นการส่วนตัวก็ได้ แต่ใน ทางที่เกี่ยวกับประชาชนและในหน้าที่ราชการต้องกระทำตนเป็นกลาง ปฏิบัติตามนโยบายของ รัฐบาลโดยไม่คำนึงถึงพรรคการเมือง และไม่กระทำการให้เป็นการฝ่าฝืนวินัยที่กำหนดไว้สำหรับ ข้าราชการพลเรือน กับต้องไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามบางประการ เช่น ไม่ดำรง ตำแหน่งในพรรคการเมืองใด ๆ เว้นแต่ผู้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภท ๒ หรือข้าราชการ เมือง ไม่บังคับให้ผู้อยู่ได้บังคับบัญชาหรือประชาชนเป็นสมาชิกในพรรคการเมืองใด และ ไม่กระทำการใน ทางให้ผู้อื่นให้โทษเพราะเหตุ ที่ผู้อยู่ได้ บังคับ บัญชาหรือ ประชาชน นิยมหรือเป็น สมาชิกในพรรคการเมืองใดที่ตนตั้งขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมาย ไม่ปฏิบัติหน้าที่แทรกแซงในทางการเมือง หรือใช้การเมืองเป็นเครื่องมือเพื่อกระทำกิจการต่าง ๆ อาทิเช่น จึงเห็นติดต่อกับสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรหรือพรรคการเมือง เพื่อให้มีร่างพระราชบัญญัติหรือญัตติเสนอสภาฯ หรือตั้ง กระตุกถามรัฐบาล ดังนี้เป็นต้น

หลักการบริหารงานบุคคลในประเทศไทยปัจจุบันนี้ ตามที่ระเบียบกำหนดไว้ในพระราช บัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน และตามระเบียบที่ถือปฏิบัติอยู่ พอจะยกมากล่าวเทียบเคียง กับหลักของต่างประเทศได้บางประการ ดังนี้

๑. การแยกประเภทและตราค่าตำแหน่ง (Position Classification)

Classification สำหรับข้าราชการพลเรือนไทยมีแบ่งไว้หลายอย่าง คือ

ก. แบ่งตามประเภท (Classification by major services) เราแบ่งข้าราชการ

พลเรือนออกเป็น ๘ ประเภท คือ ข้าราชการการเมือง ข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการ พลเรือนวิสามัญ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการครู ข้าราชการ ประจำต่างประเทศพิเศษ และข้าราชการพลเรือนวิสามัญ การแบ่งประเภทข้าราชการเช่นนี้ ก็เพื่อประโยชน์ในการกำหนดวิธีการ บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน สอบสวนพิจารณาการลง โทษ และการออกจากราชการ โดยให้เหมาะสมแก่ข้าราชการประเภทนั้น ๆ เช่น ข้าราชการ การเมืองกับบรรจุและออกตามเหตุผลทางการเมือง ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องสอบแข่งขันหรือ สอบคัดเลือกบรรจุ และกำหนดพนักความรู้ไว้ในมาตรฐานสูง เช่น ขึ้นจำกัดกำหนดไว้อย่างต่ำ

นโยบายมัธยมศึกษา เป็นต้น ในการออกจากราชการก็ต้องสอบสวนพิจารณาโดยเคร่งครัด เพื่อหลีกเลี่ยงความมั่นคง ข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์กวดหย่อนในด้านพันความรู้ถึงว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญบ้าง ตามความเหมาะสมแก่ตำแหน่ง ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ อาจบรรจุแต่งตั้งเลื่อนเงินเดือนตามพระราชอัธยาศัย ข้าราชการตำรวจบรรจุตามพระราชกฤษฎีกา และเลื่อนเงินเดือนตามยศ ข้าราชการครูให้ครูสภาควบคุมการปฏิบัติตามกฎหมาย แทน ก.พ. ข้าราชการประจำต่างประเทศพิเศษ บรรจุแต่งตั้งตามเหตุผลทางการเมือง ข้าราชการพลเรือนวิสามัญอาจกวดหย่อนในด้านคุณสมบัติและพันความรู้ถึงตามสมควรอย่างนั้น เป็นต้น

แบบการ Classification by major services นี้ มีแบบอย่างที่แตกต่างกันอยู่ในต่างประเทศเช่น ในประเทศอังกฤษแบ่งเป็น The service of the nationalized industries, the foreign service และ the local government service ในบางประเทศแบ่งเป็น the service of central government, the field service, the foreign service และ the teaching service ดังนี้เป็นต้น

ข. แบ่งตามระดับความรับผิดชอบ (Classification by level of responsibility)

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้แบ่งตำแหน่งข้าราชการพลเรือนไว้ว่า นอกจากตำแหน่งการเมือง ตำแหน่งประจำต่างประเทศพิเศษ และตำแหน่ง ข้าราชการพลเรือนวิสามัญแล้ว ยังมีเสมียนพนักงาน ประจำแผนก หัวหน้าแผนก หัวหน้ากอง ผู้อำนวยการกอง รองอธิบดี อธิบดี รองปลัดทบวง ปลัดทบวง รองปลัดกระทรวง ปลัดกระทรวง และตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งจะได้มีกฎ ก.พ. เทียบกับตำแหน่งดังกล่าวมาแล้ว ด้วย การแบ่งตำแหน่งไว้เช่นนี้ ก็เพื่อประโยชน์ในการบรรจุ แต่งตั้ง เลื่อนตำแหน่ง กำหนด อำนาจหน้าที่ และปกครองบังคับบัญชา

แบบการ Classification by level of responsibility นี้ มีแบบอย่างแบ่งอยู่ในต่างประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษแบ่งเป็น The administrative class พวกวางแผนและอำนวยความสะดวกในการทำงานในกรม The executive class พวกบริหารงานและพวกอำนวยความสะดวกในการทำงานในหน่วยย่อย ลงมา The scientific and technical class พวกนักวิทยาศาสตร์และนักวิชาการ และ The clerical class พวกทำงาน routine ในสำนักงาน

ก. แบ่งตามอัตราเงินเดือน (Classification by salary grades) สหรัฐอเมริกาเป็น

แบบอย่างของการ Classification by salary grades คือ มีการตราค่าตำแหน่งโดยกำหนดเงิน
เดือนสำหรับตำแหน่งต่าง ๆ ไว้เป็นขั้นค่าขึ้นสูงต่ำ ตำแหน่งนั้นมีอัตราเงินเดือนตั้งแต่เท่าหนึ่งเท่า
นั้น การตราค่าตำแหน่งในสหรัฐอเมริกาเป็นหน้าที่ของ Civil Service Commission ที่จะต้อง
พิจารณากำหนดว่าตำแหน่งใดควรจะมีเงินเดือนเท่าใด ซึ่งเขา classified ไว้กว่า ๓,๗๐๐ ขั้นเพื่อ
ประโยชน์ในการสอบบรรจุและเลื่อนตำแหน่ง หลักการตราค่าตำแหน่งนี้มีหลักพิจารณาอยู่ ๒
อย่าง คือพิจารณาจากตำแหน่งหน้าที่ (position) อย่างหนึ่ง กับพิจารณาจากตัวบุคคล (person)
อีกอย่างหนึ่ง พิจารณาจากตำแหน่งหน้าที่นั้น คือความสำคัญของตำแหน่งนั้นว่ามีความรู้
ความสามารถของบุคคล การตราค่าตำแหน่งตามแบบนั้นจึงตราค่าตำแหน่งไว้ก่อนได้ แล้วหา
บุคคลบรรจุที่หลัง ส่วนการตราค่าจากตัวบุคคลนั้น ตัวคนสำคัญกว่าตำแหน่งหน้าที่ คือตัวคน
ก่อน คือความรู้ความสามารถของคนที่จะบรรจุนั้น โดยดูจากพันความรู้ (Education) หรือ
ความชำนาญงาน (Experience) แล้วมาตราค่าตำแหน่งที่จะบรรจุบุคคลผู้นั้นว่าควรจะมีเงินเดือน
ระหว่างเท่าใดถึงเท่าใด สำหรับของไทยเราเมื่อครั้งใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๔๗๖ เคยมีการตราค่าตำแหน่งโดยกำหนดเงินเดือนขั้นค่าขึ้นสูงต่ำของแต่ละตำแหน่งท่านเอง
โดยให้ ก.พ. เป็นผู้ตราค่าเหมือนกัน แต่มาเลิกการตราค่าแบบกำหนดขั้นค่าขึ้นสูงต่ำเสียเมื่อ
พ.ศ. ๒๔๗๘ โดยให้มหันข้าราชการขึ้น ตั้งแต่ใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๔๗๘ มาจึงมีทั้งขั้นและตำแหน่ง Classification สำหรับข้าราชการพลเรือนไทยปัจจุบันจึง
กำหนดไว้เป็นขั้นข้าราชการ คือ จัตวา - ตริ - โท - เอก - พิเศษ แล้วไปกำหนดบังคับ
ไว้ว่าตำแหน่งใดให้แต่งตั้งจากข้าราชการชั้นใด และปัจจุบันนี้ระหว่างใช้พระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๘ มีอันดับช้อยไว้ระหว่างขั้นเป็น Classification ย่อยลงไป
ไปอีก และมีกำหนดไว้ในมาตรา ๒๔ ว่า "ตำแหน่งใดควรจะได้รับเงินเดือนในขั้นใดอันนับ
ได้ให้ ก.พ. เป็นผู้กำหนด เว้นแต่ชั้นพิเศษ ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนด" นี่เป็นกำหนด
วิธีการตราค่าตำแหน่ง การตราค่าตำแหน่งสำหรับข้าราชการพลเรือนไทยตามหลักที่กำหนด
ไว้ในตัวบทกฎหมาย เป็นการพิจารณาตามตำแหน่งหน้าที่ คือพิจารณาที่กำหนดตาม
ตำแหน่ง (Position) โดยไม่คำนึงถึงตัวบุคคล (Person) ตามหลักที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้น
ก.พ. จะต้องกำหนดให้เป็นอัตราค่าจ้างของแต่ละกระทรวง ทบวง กรม จังหวัด อำเภอว่า

กระทรวง ทบวง กรม จังหวัด อำเภอ โดยมีอัตราข้าราชการชั้นใด ชั้นใด จำนวนเท่าใด ประจำตำแหน่งใดบ้าง แต่ขณะนี้ ก.พ. ยังไม่อาจทำเช่นนั้นได้ทันที เพราะการกำหนดอัตรา กำหนดชั้นนั้นจะต้องพิจารณาคุณภาพปริมาณงานทุก ๆ ตำแหน่งแล้วจึงจะกำหนดได้ ก.พ. จึงได้มีมติให้ถืออัตรากำหนดที่มียกก่อนแล้วเป็นอัตรากำหนดที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๒๔ นี้ไปพลางก่อน คือตำแหน่งใดได้รับเงินเดือนอยู่ในชั้นใด ชั้นใด ก่อนใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ก็ให้ถือว่า ก.พ. ได้กำหนดไว้ตามนั้นแล้ว หากจะมีการเปลี่ยนแปลงกำหนดชั้นหรืออันดับใหม่สำหรับตำแหน่งใด ก็ให้กระทรวงเจ้าสังกัดขอให้ ก.พ. กำหนดให้ใหม่เป็นตำแหน่งตำแหน่งไป แต่เฉพาะการกำหนดอันดับให้สูงขึ้นในขณะนี้สำหรับชั้นตรีและชั้นจตุรดา ก.พ. อนุมัติให้กระทรวงทบวงกรมเจ้าสังกัดกำหนดอันดับได้เองโดยไม่ต้องขอให้ ก.พ. พิจารณากำหนด คงต้องขอให้ ก.พ. พิจารณากำหนดเฉพาะชั้นโทและชั้นเอกเท่านั้น ในการพิจารณาปรับขึ้นปรับอันดับให้สูงขึ้น ต้องถือหลักพิจารณาโดยคำนึงถึงคุณภาพและปริมาณของงานในตำแหน่งนั้น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๔ ดังกล่าวแล้ว ถ้าหากกระทรวงทบวงกรมใดขอปรับขึ้นหรือปรับอันดับข้าราชการให้สูงขึ้นโดยคำนึงถึงตัวบุคคล คือพิจารณาเกี่ยวกับความรู้ความสามารถ ความดีความชอบหรือการมีเงินเดือนเดิมชนเดิมอันดับมานาน โดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งหน้าที่ควรจะเป็นชั้นไหนอันดับไหนตามหลักที่ควรจะเป็นนั้น ก็เป็นการผิดหลักการตราตำแหน่งดังกล่าวแล้ว

๒. การหาคนมาบรรจุ (Recruitment) ในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา หน่วยงานแต่ละแห่งต้องการคนที่มีความรู้ความสามารถได้เป็นพนักงาน จึงมีการแข่งขันแย่งกันบริษัทธุรกิจต่าง ๆ เมื่อต้องการรับคนมาทำงานก็มีการ recruitment คือทำประกาศรับสมัคร แล้วลงลักษณะงานของตำแหน่งที่รับสมัครเวลาทำงาน เงินเดือนที่จะให้ ทางกำหนดที่จะได้เลื่อนตำแหน่งและเงินเดือนต่อไป การให้สวัสดิการ บำเหน็จบำนาญ การให้พักผ่อน และรายละเอียดอื่น ๆ ในอันที่จะจูงใจให้คนมาสมัคร ประกาศนี้อาจลงหนังสือพิมพ์ หรือเอาไปติดตามมหาวิทยาลัยจะมีผู้สมัครมาออกมามากด้วย เมื่อบริษัทธุรกิจต่าง ๆ ทำ recruitment ก็จะดึงคนไปอย่างนี้ และบริษัทห้างร้านก็ได้ให้สิทธิทุก ๆ อย่างเท่าหรืออาจดีกว่าที่ทางรัฐบาลให้แก่ข้าราชการ ทั้งคนอเมริกันก็อยากทำงานบริษัทห้างร้านมากกว่าราชการ เช่น ทางด้านรัฐบาลก็ต้องทำ recruitment เป็นการแข่งกันกับงานธุรกิจดึงคนมาบ้าง โดยเห็นในสหรัฐอเมริกา recruitment เพื่อหาคนมาเป็นข้าราชการจึงมีแบบวิธีที่จะต้องศึกษาและจัดทำกันโดยพิสดาร เพราะข้าราชการต้องอ่อน แต่ในเมืองไทย recruitment คู่มือจะไม่จำเป็นต้องมีวิธีการมากนัก เพราะ

คนยังต้องง้องานอยู่ และยังเป็นงานราชการด้วยแล้วแทบจะไม่ต้องง้อคน เพราะนิสัยคนไทยชอบเป็นข้าราชการ ข้าราชการในเมืองไทยมีลักษณะพิเศษดีกว่าผู้ทำงานในบริษัทห้างร้านหลายอย่าง เช่น มียศ ชน มีเครื่องแบบ มีอำนาจ มีเกียรติสูง มีเหรียญตรา มีบำเหน็จบำนาญ มี security หลีกประกันความมั่นคง งานบริษัทในเมืองไทยไม่มี security เหมือนอย่างบริษัทในสหรัฐอเมริกา เพราะงานบริษัทเมืองไทยเข้าง่ายออกง่าย เวลาทำงานก็มากกว่าราชการ คนจึงนิยมเป็นข้าราชการมากกว่าทำงานบริษัท แม้ว่าเงินเดือนทางด้านข้าราชการจะน้อยกว่าบริษัท คนก็ยังพอใจที่จะเป็นข้าราชการอยู่มาก เพราะฉะนั้นวิธี recruitment ของทางราชการในเมืองไทยขณะนี้จึงเพียงแต่เปิดประกาศรับสมัครสอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือกไว้ที่ บัณฑิต ประกาศหน้ากรม หรือประกาศทางวิทยุกระจายเสียง โดยเพียงแต่บอกว่ารับสมัครสอบสมัครหรือสมัครจิตอาสาเท่านั้น ไม่ต้องแสดงอะไรมาก ก็จะได้คนมาสมัครจนเต็มอยู่แล้ว ในสมัยก่อนเมื่อยังมีผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงน้อย ราชการไทยต้องง้อคนมีความรู้เหมือนกันเช่นใครสำเร็จเนติบัณฑิตไทย ก็มักจะทรงหวงหวงกรมต่าง ๆ แย่งกันดึงตัวไปทำงาน ต่อมาเมื่อมีผู้สำเร็จการศึกษานอกมหาวิทยาลัยมากจนคนก็จะต้องกลับม้างานเอง แต่ต่อไปในภายหน้าซึ่งพอจะมองเห็นอยู่ในขณะนี้บางแห่งราชการน่าจะต้องง้อคนอีกคำพหุหนึ่ง เพราะเท่าที่มองเห็นอยู่บัดนี้ เงินเดือนข้าราชการมีระดับต่ำกว่าของกิจการบริษัทมากจนเทียบกันไม่ได้ ผู้สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศอาจจะพอใจที่จะไปทำงานองค์การบริษัทมากกว่าราชการก็ได้ recruitment เพื่อหาผู้มีความรู้มาเป็นข้าราชการจึงน่าจะจำเป็นต้องทำกันอย่างวิจิตรในต่างประเทศบ้าง วิถีปฏิบัติเพื่อหาผู้มีความรู้มาเป็นข้าราชการในเมืองไทยเท่าที่ทราบอยู่ปัจจุบัน มีอยู่อย่างหนึ่ง คือ ให้ทุนไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ โดยให้มีการสอบชิงทุนรัฐบาลบ้าง ให้ข้าราชการลาไปศึกษาโดยได้รับเงินเดือนเต็มบ้าง แล้วทำสัญญาผูกมัดว่าต้องกลับมารับราชการเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเท่านี้เท่านี้ เช่น ให้กลับมารับราชการไม่น้อยกว่าสองเท่าของจำนวนปี ที่ให้ทุนหรือให้ลาไปศึกษาเป็นต้น การให้ทุนไปศึกษาหรือให้เงินเดือนระหว่างลาไปศึกษาโดยมีข้อผูกมัดว่า ต้องกลับมารับราชการเช่นนี้ ก็เป็นวิธีหนึ่งที่จะหาคนที่มีความรู้มาเป็นข้าราชการ ได้ผลเป็นการจูงใจคนให้มารับราชการเหมือนกัน เพราะทำให้คนที่สำเร็จการศึกษานอกมหาวิทยาลัยในเมืองไทยอยากเข้ารับราชการ โดยหวังที่จะได้ไปเรียนต่อในต่างประเทศ แม้ได้เงินเดือนน้อยก็ยอม เพื่อหวังทางก้าวหน้าในอนาคต

(ยังมีต่อ)

ย่อประวัติศาสตราจารย์ไทย

โดย..... โชค สุคันธวิช พ.ม., อ.บ.
อาสา ศุภระมงคล พ.ม., อ.บ.

อาจารย์ใหญ่โรงเรียนฝึกหัดครูมัธยม
อาจารย์ใหญ่โรงเรียนไทรมิตรวิทยาลัย

(ต่อจากฉบับก่อน)

๑๖. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช (พ.ศ. ๒๓๓๓-๒๓๔๘)

สมเด็จพระนเรศวร ขึ้นครองราชสมบัติเมื่อพระชนมายุได้ ๓๕ ปี ทรงสถาปนาพระเอกาทศรถ ราชอนุชาให้เป็นพระมหาอุปราช และทรงยกย่องให้มพระเกียรติยศเสมอด้วยพระเจ้าแผ่นดินอีกพระองค์หนึ่ง ตลอดรัชสมัยของสมเด็จพระนเรศวร พระองค์ต้องพินาศอุปสรรคเพื่อเอกราชของชาติไทย ด้วยการทำสงครามกับพม่าตลอดมา แต่ในตอนหลัง ๆ เป็นการทำสงครามเพื่อแก้แค้นตอบแทนแก่ศัตรูและเพื่อพยายามขยายอาณาเขตบ้าง และโดยเหตุที่พระองค์ทรงเป็นผู้กล้าหาญ เชี่ยวชาญในการรบ และเสียสละเพื่อประเทศชาติโดยแท้จริง พระองค์จึงทรงเป็นวีรบุรุษ และได้พระนามเป็นมหาราช เหตุการณ์ที่สำคัญในรัชกาลของพระองค์ คือ

๑) ทำสงครามกับพระมหาอุปราชครั้งแรก พ.ศ. ๒๓๓๓ สมเด็จพระนเรศวรครองราชสมบัติได้ประมาณ ๘-๘ เดือน พระเจ้าหงสาวดีนันทบุเรง ซึ่งตั้งพระทัยจะรักษาพระเดชานุภาพของพระองค์ และต้องการจะปราบปรามไทย ได้สั่งให้จัดทัพพม่ายกเข้ามารุกรานไทย โดยมีพระมหาอุปราชเป็นแม่ทัพ พระยาพะสิมและพระยาพุกามเป็นกองหน้า กริธาทัพเข้ามาทางด่านพระเจดีย์สามองค์ สมเด็จพระนเรศวรทรงทราบจึงเสด็จยกกองทัพไปตั้งรับอยู่ที่ด่านท่าคอย จังหวัดกาญจนบุรี และได้ทำการสู้รบกันเป็นสามารก ในที่สุดพระยาพุกามต้องเสียชีวิตในทรม และพระยาพะสิมก็ถูกไทยจับตัวไว้ได้ พระมหาอุปราชต้องพ่ายแพ้หนีเอาตัวรอดไปได้ เป็นเหตุให้พระเจ้าหงสาวดี นันทบุเรงได้รับความอับอายเคียดแค้นและทรงพระพิโรธเป็นอันมาก

๒) ทำสงครามยุทธหัตถี พ.ศ. ๒๓๓๕ พระเจ้าหงสาวดีนันทบุเรงมีความกังวลที่จะรักษาเกียรติศักดิ์ของพระองค์อยู่เสมอ จึงพยายามหาทางที่จะเอาชนะไทยให้ได้ ครั้น พ.ศ. ๒๓๓๕ จึงมีบัญชาให้พระมหาอุปราชยกกองทัพไปโจมตีเมืองไทยอีก พระมหาอุปราชไม่สู้จะเต็ม

พระทัยแต่ก็ต้องทำตามพระบัญชา โดยยกกองทัพใหญ่เข้ามาทางด่านพระเจดีย์สามองค์อีกครั้ง
หนึ่ง พระมหาอุปราชเป็นแม่ทัพหลวง เจ้าเมืองจาปะโรเป็นแม่ทัพหน้า พอถึงตำบลตะพังตร
องพักทัพเพื่อเอากำลังไว้ก่อน ฝ่ายสมเด็จพระนเรศวรได้ทรงทราบ จึงยกทัพออกไปพร้อมด้วย
พระเอกาทศรถ และไปทำการตั้งรับทัพพม่าอยู่ ณ ตำบลหนองสาหร่าย ซึ่งห่างจากที่พักทัพของ
พระมหาอุปราชไม่มากนัก แล้วสมเด็จพระนเรศวรจึงโปรดให้พระยาศรีไชยณรงค์คุมทัพออก
ไปสืบข่าวคราวของข้าศึก และกำชับมิให้ทำการสู้รบกับพม่าจนกว่าจะได้รับคำสั่ง ฝ่ายพม่าก็อด
ใจกำลังพลมากก็โจมตีทัพพระยาศรีไชยณรงค์มาโดยมิรู้รอบ จนทัพพระยาศรีไชยณรงค์แตก
พม่ายกลงมาไม่เป็นกระบวน สมเด็จพระนเรศวรทรงทราบ จึงจัดการแยกทัพหลวงออกซุ่มไว้
พอพม่าหลงระเริงไล่ทัพพระยาศรีไชยณรงค์มาด้วยความภาคคะเน ทัพที่ซุ่มไว้ก็ยกออกโจมตีทัพ
พม่าพร้อมกันโดยพม่าไม่รู้ตัว เกิดอดหม่านแตกพ่ายไม่เป็นกระบวน ขณะนั้นข้างทรงสมเด็จพระ
นเรศวรและพระเอกาทศรถกำลังตมกันก็อาวตงค์ฝ่าเข้าไปในกองทัพพม่า พอความอดหม่าน
ลุลยกลงลง สมเด็จพระนเรศวรก็ทอดพระเนตรเห็นพระมหาอุปราชทรงช้างอยู่ได้ร่มไม้ พระ
องค์ถูกคิดถึงภัยอันตรายซึ่งพระองค์ได้เข้ามาอยู่ในท่ามกลางไพร่พลพม่า จึงคิดหาทางออกด้วย
พระปรีชาญาณ โดยใช้ถ้อยคำเป็นเชิงดูถูกเหยียดหยามว่าพระมหาอุปราชไม่มีความกล้าหาญ
และทรงท้าทายให้ พระมหาอุปราชเข้า กระทำยุทธหัตถีต่อพระองค์ เพื่อเป็นเกียรติประวัติ และเป็น
ขวัญตาของไพร่พลทหารทั้งปวง พระมหาอุปราชทรงมีหทัยมานะ จึงได้ช้างเข้าต่อสู้กับ
สมเด็จพระนเรศวร ส่วนพระเอกาทศรถก็เข้าชนข้างกับจาปะโร แม่ทัพหน้าของพม่าเป็นสังค
การกระทำยุทธหัตถีครั้งนั้นได้เป็นไปด้วยความสามารถและยศธรรม ในที่สุดพระมหาอุปราชก็
เสียทีถูกสมเด็จพระนเรศวรฟันด้วยพระแสงของ้าวถึงกับสิ้นพระชนม์ชนอยู่กับคชช้าง และจาปะโร
แม่ทัพหน้าก็ถูกพระเอกาทศรถฆ่าตายเช่นเดียวกัน แม่ทัพนายกองไพร่พลพม่าทั้งปวงได้เห็นดังนี้
ก็ระส่ำระสาย เขากันเอาพระศพพระมหาอุปราชแตกพ่ายหนีกลับไป พอดีกับทัพไทยยกติดตาม
เข้ามาโจมตีทัพพม่าจนตงคังไม้คดและเสี้ยวพลไปเป็นอันมาก เพื่อเป็นอนุสรณ์ถึงชัยชนะอันยิ่งใหญ่
ครั้งนั้น สมเด็จพระนเรศวรโปรดให้สร้างพระเจดีย์องค์หนึ่งขึ้นไว้ตรงที่ซึ่งได้กระทำยุทธหัตถี ณ
ตำบลตะพังตรุ เรียกว่า “ดอนเจดีย์” แล้วพระราชทานนามช้างทรงว่า “เจ้าพระยา
ปราบหงสาวดี” พระแสงของ้าวที่ใช้ประหารพระมหาอุปราช ก็พระราชทานนามว่า “พระ
แสงแสนพลพ่าย” นับเป็นพระแสงที่ศักดิ์สิทธิ์สำหรับพระมหากษัตริย์ได้ใช้ในรัชกาลต่อๆ มา

และพระมาลาซึ่งพระองค์ทรงใช้ชนะทรงกระทำยุทธหัตถี แล้วถูกพระมหาอุปราชพาหนีเอาพระมาลาไปนั้น ก็พระราชทานนามว่า “พระมาลาเบี่ยง”

ในการที่สมเด็จพระนเรศวรทรงชนะในการกระทำยุทธหัตถีครั้งนั้น เป็นผลดีแก่ประเทศไทย เป็นอันมาก เพราะพระเจ้าหงสาวดีนั้นทบเร่งทรงตั้งพระทัยและตั้งความพยายามที่จะมารุกรานไทย ณ กรุงศรีอยุธยาต่อไปอีก ไทยจึงวางการสงครามมิได้มีชาติมารุกรานอีกเลย เพราะชัยชนะของพระองค์เป็นเหตุให้และความเกรงต่อบรรดาประเทศใกล้เคียงทั่วไป ประเทศไทยมีโอกาสสร้างกำลังและสามารถนำกองทัพออกทำสงครามเป็นการตอบแทนแก่ประเทศใกล้เคียงที่เคยยกทัพมารุกรานไทยหลายครั้งมาแล้ว การทำสงครามเพื่อแผ่ขยายอาณาเขตของสมเด็จพระนเรศวรจึงมีหลายครั้งตลอดรัชกาลของพระองค์ และประกอบด้วยความสำเร็จสามารถเอาชนะอาณาจักรของพระองค์จนเป็นเหตุเอง พระองค์จึงได้พระนามว่าเป็น “มหाराช” ของไทยดังแน่นอน

๓) ไทยกับเมืองทวายและตะนาวศรี พ.ศ. ๒๓๓๕ เมื่อสมเด็จพระนเรศวรมีชัยชนะในสงครามยุทธหัตถีแล้ว ก็ทรงพระราชดำริที่จะส่งกองทัพไปตีเมืองทวายและตะนาวศรีคืนจากพม่า เพราะเมืองทั้งสองนั้นชนแกลไทยมาตั้งแต่ครั้งกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี และพม่าริบเอาไปเสียเมื่อครั้งพระเจ้าบุเรงนองได้พระนครศรีอยุธยา พระองค์จึงประชุมขุนนางข้าราชการทั้งหลายทรงดำนิโทษนายทัพนายกองที่ติดตามพระองค์ไปไม่ทันในระหว่างรบ เป็นเหตุให้พระองค์และพระเอกาทศรถต้องไปตกอยู่ในระหว่างกลางของไพร่พลพม่าข้าศึก แล้วพระองค์จึงโปรดให้เจ้าพระยาจักรีและพระยาพระคลัง พร้อมด้วยบรรดานายทัพนายกองผู้มีความผิด ยกทัพไปตีเมืองทวายและเมืองตะนาวศรี เพื่อเป็นการไถ่โทษ ในการนี้เจ้าพระยาจักรีและพระยาพระคลังได้ปฏิบัติราชการเป็นอย่างดี คือได้เมืองทวายและเมืองตะนาวศรีกลับมายู่ในราชอาณาจักรไทยตามเดิม

๔) ทำสงครามกับเขมร และทำพิธีปฐมกรรมพระยาละแวก พ.ศ. ๒๓๓๖ สมเด็จพระนเรศวรมีความเจ็บแค้นเขมรมาช้านานในฐานะที่มีใจถ่มถุยไม่รักชาติด้วยกัน กล่าวคือสมัยใดที่ไทยเรืองอำนาจก็แสดงตนเข้าด้วยขอเป็นมิตร พอไทยอ่อนกำลังดงก็ทำตนเป็นศัตรูคอยยกกองทัพมาเข้าตีไทยทุกคราวด้วยความคิดจะเอาแต่ได้ฝ่ายเดียว ในครั้งทพระเจ้าหงสาวดียกทัพมาย้ายกรุงศรีอยุธยา ก็ฉวยโอกาสเข้าตีไทยจนไทยมีอาจะล้มเลิกการณนั้นเสียได้ พอว่างศึกพม่าพระองค์จึงตกลงพระทัยจะไปปราบปรามเขมรเป็นการแก้แค้น พระองค์เสด็จยกทัพหลวง

ไปได้หัวเมืองรายทางต่าง ๆ เช่น พระตะบองและเสียมราฐ ในที่สุดก็ตั้งเมืองตะแวงแตก จับตัวนักพระสัตถาพระยาตะแวงได้ (เมืองตะแวงเป็นนครหลวงของเขมร) พระองค์จึงให้ทำพิธีปฐมกรรม คัดศิษย์นักพระสัตถาผู้ทรยศและเอาโลหิตล้างพระบาทเป็นการแก้แค้น แล้วเลิกทัพกลับพระนคร ให้กวาดต้อนครอบครัวเขมรมาด้วยเป็นอันมาก ประเทศเขมรจึงตกเป็นประเทศราชของไทยสืบมา

๕) ดักรงหงสาวดีครั้งแรก พ.ศ. ๒๓๓๘ ในระยะเวลาที่พวกมอญเห็นอำนาจของทัพของพระเจ้าหงสาวดีอ่อนกำลังลงและพ่ายแพ้ไทยเสมอ จนที่สุดไทยก็เข้าเมืองทวายเมืองตะนาวศรีคืนไปได้แล้ว ก็พากันกระตือรือร้นมีใจก่อกวนพม่าดังแต่ก่อน เข้าได้รับความรบกวนจากพระเจ้าหงสาวดีอยู่เสมอ จึงพากันอพยพเข้ามาอยู่กับไทยเป็นจำนวนมาก ในที่สุดเป็นเหตุให้สมเด็จพระนเรศวรได้หัวเมืองมอญไว้ในปกครองหลายหัวเมือง มีเมืองเมะตะมะและเมะถาถึง เป็นต้น ครั้นพระเจ้าหงสาวดีได้ทรงทราบก็ให้พระเจ้าตองอูยกกองทัพมาปราบปรามแต่กลับถูกกองทัพไทยและมอญช่วยกันตีทัพพระเจ้าตองอูแตกยับเยินจนต้องพ่ายแพ้หนีกลับไป สมเด็จพระนเรศวรทรงเห็นเป็นโอกาสที่จะได้แผ่พระเดชานุภาพเข้าทำการรุกราน พม่าบ้าง โดยมีพระราชดำริว่า ถ้ามีทางจะตีหงสาวดีได้ก็จะเข้าโจมตีทีเดียว ถ้ายังไม่มีทางจะทำได้ก็จะเป็นแต่เพียงตรวจดูภูมิประเทศและหยั่งดูกำลังของข้าศึกไว้คร่าวหนึ่งก่อน และประการสำคัญก็คือ ต้องการกวาดต้อนผู้คนมาเป็นกำลังของไทยให้มากขึ้นอีกทั้งจะได้เป็นการตัดตอนกำลังของข้าศึกไปในตัวด้วย ดังนั้นใน พ.ศ. ๒๓๓๘ สมเด็จพระนเรศวรจึงได้จัดยกทัพไปโจมตีกรุงหงสาวดี ด้วยไพร่พลประมาณแสนสองหมื่นคน และเข้าล้อมเมืองหงสาวดีไว้นานถึง ๓ เดือน แต่ยังมีโอกาสจะตีเมืองให้แตกได้ กรมพระประจักษ์ พอดีได้ทราบข่าวว่าหัวเมืองชนต่าง ๆ ของหงสาวดี มีพระเจ้าตองอู พระเจ้าอินระและพระเจ้าแปร กำลังยกกองทัพมาช่วยหงสาวดี ทรงเห็นว่าจะถูกตีกระหนาบและจะเป็นอันตราย พระองค์จึงโปรดให้กวาดต้อนเชลยพม่าเป็นจำนวนมาก แล้วเลิกทัพกลับประเทศไทย

สงครามครั้งนี้เป็นเหตุให้ประเทศราชต่าง ๆ ของพม่าหมดความเกรงกลัวและพากันแข็งเมืองต่งตนเป็นอิสระชนหลายเมือง คือ เมืองแปรซึ่งมีพระเจ้าแปรครอง เมืองตองอูซึ่งมีพระเจ้าตองอูครอง เมืองของพุกะไซที่อยู่ริมทะเล กรุงศรีสัตนาคนหุต ซึ่งพระหน่อเมืองครอบครอง และเมืองเชียงใหม่มังนรราชซึ่งครอบครอง

พระเจ้าหงสาวดีนันทบุเรง ทรงทราบแก่จันพระทัยเพราะกำลังอ่อนแอไม่มีไพร่พลเพียงพอที่จะยกขึ้นไปปราบปราม

๖) ตกรุงหงสาวดีครั้งที่สอง พ.ศ. ๒๓๕๒ สมเด็จพระนเรศวรทรงมุ่งหมายจะตีเอาเมืองหงสาวดีให้ได้จึงตระเตรียมทัพยกไปทั้งทางบกและทางเรือ ได้ออกทำการเกลี้ยกล่อมหัวเมืองต่าง ๆ ให้อ่อนน้อมต่อไทยได้อีกหลายเมือง แม้แต่เมืองเชียงใหม่ซึ่งได้ตั้งแข็งเมืองต่อพม่าแต่ได้คิดเกรงว่ากรุงศรีสัตนาคนหุต และไทยจะยกทัพไปรุกราน ก็ได้ตัดสินใจยอมอ่อนน้อมมาขอขึ้นต่อกรุงศรีอยุธยาด้วย ส่วนเมืองของอูกับเมืองยะไข่ เมื่อเขาใจออกห่างจากหงสาวดีแล้วก็หันมาฝักใฝ่กับไทยและรับว่า ถ้าไทยยกทัพไปตีหงสาวดีแล้วก็จะเข้าร่วมช่วยเหลือ พระเจ้ายะไชน้อยอยากได้หัวเมืองชายทะเล ส่วนพระเจ้าตองอูอยากได้เป็นพระเจ้าหงสาวดีแทน สมเด็จพระนเรศวรจึงทรงรับเป็นไมตรีกับเมืองทั้งสองนั้น ในระหว่างนั้นพระมหาเถรเสียมเพริยมภิกขุรูปหนึ่งได้เข้าเฝ้าพระเจ้าตองอูมิให้ยอมอ่อนน้อมแก่ไทย และแจ้งอุบายให้พระเจ้าตองอูคิดอ่านเอาเมืองหงสาวดีเสียเอง พระเจ้าตองอูเห็นชอบด้วยจึงชวนพระเจ้ายะไข่ให้ยกทัพไปตีเมืองหงสาวดี แล้วพระเจ้าตองอูจะทำทัพนายกกองทัพมาช่วยหงสาวดี พอเข้าเมืองได้แล้วจะหย้าศึกถนัดและแบ่งผลประโยชน์ให้ตามที่พระเจ้ายะไข่จะต้องการ ก็จะยกหัวเมืองชายทะเลให้แก่พระเจ้ายะไข่ แต่ครั้นทัพพระเจ้ายะไข่และทัพพระเจ้าตองอูเข้าประชิดเมืองหงสาวดีแล้วก็หาเข้าเมืองไม่ได้ ทงเพราะพระเจ้าหงสาวดีนันทบุเรงเกิดทรงระแวงขึ้น ทัพพระเจ้าตองอูและพระเจ้ายะไข่จึงได้แต่ตั้งล้อมเมืองหงสาวดีไว้

ครั้น พ.ศ. ๒๓๕๒ สมเด็จพระนเรศวรทรงเห็นว่าทางหงสาวดีกำลังปั่นป่วนจึงเสด็จยกทัพหลวงไปตีหงสาวดี แต่ต้องไปเสียเวลาปราบปรามมอญซึ่งพระเจ้าตองอูได้ยั้งไว้ให้กระต้างกระเดื่องเป็นเวลาดัง ๓ เดือนเศษ จึงเดินทางมาถึงเมืองหงสาวดีช้ากว่ากำหนดที่คาดหมายไว้ ทางฝ่ายพระเจ้าตองอูพระเจ้ายะไข่ซึ่งกำลังล้อมเมืองหงสาวดีอยู่ พอได้ทราบข่าวว่าสมเด็จพระนเรศวรยกกองทัพไปกำจัดมอญเมืองเมะตะมะกำลังเดินทางมาถึงเกรงกลัว และแจ้งให้พระเจ้าหงสาวดีทราบ พระเจ้าหงสาวดีก็จำใจอนุญาตให้พระเจ้าตองอูยกทัพเข้าไปในเมืองหงสาวดีได้ และมอบหมายให้พระเจ้าตองอูบัญชาการรบแทนทุกประการ พระเจ้าตองอูจึงทำการกวาดต้อนผู้คนหัวเมืองหงสาวดีไว้ให้กองทัพพระเจ้า

จะใช้ทำการค้นคว้าหาทรัพยากรที่ยังเหลืออยู่ต่อไป พอพระเจ้าตองอูจากหงสาวดีไปได้ประมาณ ๘ วัน กองทัพไทยก็ยกไปถึงเมืองหงสาวดี ครั้นสมเด็จพระนเรศวรได้ทรงทราบว่าพระเจ้าตองอูไม่ชอบตรงตามคำมั่นที่ได้ให้ไว้ต่อนักทรงพระพิโรธ จึงเสด็จยกกองทัพตามขึ้นไปตบเมืองตองอู ได้เข้าล้อมเมืองอยู่ถึง ๒ เดือน ก็ไม่อาจตีหักเขาได้ เพราะเมืองตองอูมีชัยภูมิดี ชาวเมืองก็ทำการต่อสู้เข้มแข็ง ประกอบกับฝนตกชุกและทัพไทยขาดเสบียงอาหาร สมเด็จพระนเรศวรจึงโปรดให้ยกทัพกลับคืนกรุงศรีอยุธยา

พระเจ้าหงสาวดีตกไปอยู่เมืองตองอูได้ ๘ เดือน นักจีนหนึ่ง ราชบุตรของพระเจ้าตองอู สลอบวางยาพิษปลงพระชนม์พระเจ้าหงสาวดีเสีย พระเจ้าตองอูทรงทราบก็ตกพระทัย เพราะเป็นการผิดนโยบาย ก่อให้เกิดผลเสียหาย โดยพระเจ้าตองอูมุ่งหวังจะยึดเอาพระเจ้าหงสาวดีมาเป็นได้ ก็คิดจะตั้งตัวเป็นใหญ่ครอบครองพม่า มอญ ทั้งหมดโดยมีตั้งทำสงคราม การที่พระเจ้าหงสาวดีมาสู้พระชนม์เสียก่อนดังนโยบายที่คิดไว้ก็ล้มเหลว และเป็นเหตุให้พม่า มอญ แยกแยกออกไปเป็น ๔ ส่วน คือเมืองตองอู เมืองแปร เมืองยะไข่ และเมืองอังวะ

๓) สงครามเมืองอังวะ พ.ศ. ๒๓๕๖ พระเจ้าอังวะนั้นคือ เจ้านะยอGRAM อนุชาของพระเจ้าันทบุเรง มีผู้คนพม่ามอญเคารพนับถือมาก จึงมีกำลังเข้มแข็งจนและได้ทำการแผ่อาณาเขตเข้ามาตีหัวเมืองไทยใหญ่ได้เมืองต่าง ๆ หลายเมือง จนกระทั่งถึงชายแดนซึ่งเป็นเมืองชนของไทย แล้วจะเลยยกทัพมาตีเมืองแสนหัวขงยอมเป็นเมืองขึ้นของไทย สมเด็จพระนเรศวรทรงทราบก็พิโรธ จึงเสด็จยกกองทัพหลวงพร้อมด้วยพระเอกาทศรถไปตีเมืองอังวะ ไปตั้งกระชุมไพรพลอยู่ที่เชียงใหม่ประมาณเดือนเศษ แล้วโปรดให้พระเอกาทศรถยกทัพไปทางเมืองฉวาง ส่วนพระองค์ยกทัพไปทางเมืองหาง (เมืองหางหลวง) เพื่อจะได้บรรจบกันเข้าโจมตีเมืองอังวะ ครั้นสมเด็จพระนเรศวรยกทัพไปถึงเมืองหาง ก็บังเอิญประชวรเป็นไข้ละอองขันทพระพักตร์ แล้วกลายเป็นพิษมีอาการหนักมาก จึงโปรดให้ข้าหลวงไปเชิญพระเอกาทศรถกลับมา พระเอกาทศรถรีบกลับมาเฝ้าพยาบาลอยู่ได้ ๓ วัน สมเด็จพระนเรศวรก็เสด็จสวรรคต ณ เมืองหางนั่นเอง สวรรคต พ.ศ. ๒๓๕๖ ครองราชสมบัติอยู่ได้ ๓๕ ปี มีพระชนมายุได้ ๕๐ ปี พระเอกาทศรถก็เชิญพระศพ ยกทัพกลับพระนครศรีอยุธยา สมเด็จพระเอกาทศรถได้ครองราชสมบัติสืบต่อมา นับเป็นกษัตริย์องค์ที่ ๓ ในราชวงศ์สุโขทัย ฝ่ายพระเจ้าอังวะ

ได้ทราบข่าวสวรรคตและกองทัพไทยยกกลับไปแล้ว เห็นได้ชัดด้วยโอกาสยกกองทัพไปตีเอาเมือง
แฉ่งหัวไต้

สมเด็จพระนเรศวรทรงเป็นกษัตริย์ที่ประเสริฐของชาติไทย เพราะได้ทรงกอบกู้ประเทศ
ไทยมาเป็นอย่างดี ทรงกรากกรำทำสงครามกับพม่ามาแต่พระชนม์ได้ ๒๐ ปี ในตอนต้น
เป็นระยะการทำสงครามกู้ชาติให้พ้นจากอำนาจของพม่า ต้องพยายามทำสงครามถึงเก้าปี ไทย
จึงได้รับความอิสระอย่างมั่นคง ในคราวทำสงครามยุทธหัตถีก็เป็นการเสียมาก หาก
มังเอิญพระองค์ต้องพ่ายแพ้เสียทั้ง ชาติไทยก็คงถึงซึ่งความพินาศ หากแต่พระองค์ทรงพระ
ปรีชาฉลาดตัดสินพระทัยถูกต้องตามเหตุการณ์พร้อม ด้วยความเป็น วีรบุรุษ ของพระองค์ ประเทศ
ไทยจึงคงเป็นอิสระอยู่ได้ ในตอนกลางเป็นการทำสงครามรวบรวมอาณาจักร รวมดินแดน
เดิมของไทยที่ถูกแย่งไปสมัยที่ไทยหย่อนอำนาจ ในตอนท้ายเป็นการทำสงครามแผ่อำนาจเขต
ให้กว้างขวางออกไปจนปรากฏว่าทางเหนือได้แคว้นฉว่นฉานนา และไทยใหญ่ตลอดขึ้นไปจนถึง
เมืองแฉ่งหัว ทางทิศตะวันออกได้เมืองหลวงพระบาง เวียงจันทร์ ตลอดไปถึงเมืองกัมพูชา
ทางทิศตะวันตกได้เมืองมอญฝ่ายใต้ นับตั้งแต่หงสาวดีลงมา นับว่าประเทศไทยสมัยนั้นอำนาจ
เฟื่องฟูมาก จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่พระองค์ได้รับการยกย่องเป็นวีรบุรุษ และได้พระนามเป็น
มหाराชของประเทศไทย

อนึ่งนับแต่รัชกาลสมเด็จพระนเรศวรลงมา ประเพณีการตั้งเจ้านายชั้นสูงจากพระนคร
ศรีอยุธยาให้ขึ้นไปครองเมืองพิษณุโลกและจำปาศักดิ์หัวเมืองฝ่ายเหนือทั้งปวงนับเป็นธรรมเนียมไป
เป็นแต่ให้ข้าราชการธรรมดาขึ้นไปปกครองแยกเป็นเมืองๆ เพราะในสมัยของพระองค์ได้ทรง
กวาดต้อนพวกไทยเมืองเหนือลงมาไว้ยังกรุงศรีอยุธยาเป็นจำนวนมาก เพราะต้องการเอาพระนคร
เป็นทมนต์แห่งเดียวไม่ต้องแยกกำลังเพื่อต่อสู้ด้านทานทพพม่า เหตุนี้ชาวไทยเมืองเหนือและเมืองใต้
จึงสนิทสนมปะปนกันมิได้นึกว่าเป็นคนละพวกดังสมัยก่อนๆ

ในด้านการดำเนินการปกครองภายในประเทศ พระองค์ก็ได้สนใจทำความเจริญให้แก่
ประเทศไทยทุกทางตลอดจนทางด้านการค้าขายกับต่างชาติ กล่าวคือราวๆ พ.ศ. ๒๑๔๑ พระองค์
ก็ได้ต้อนรับฝรั่งชาติฮอลันดาให้เข้ามาทำการค้าขายในกรุงศรีอยุธยาได้ นับว่าเป็นฝรั่งชาติที่สอง
ที่ได้เข้ามาทำการค้าขายติดต่อกับไทย

คำถามที่ขบพ

๑. ทำไมในรัชกาลสมเด็จพระนเรศวร จึงดูเหมือนว่าพระเจ้าแผ่นดินต้ององค์
๒. พระเจ้าหงสาวดี ครั้นตั้งให้พระมหาอุปราชยกทัพไปตีกรุงศรีอยุธยา เหตุใดพระมหาอุปราชจึงไม่เต็มพระทัยที่จะทำตามคำสั่งของพระราชาบิดา
๓. ข้อต่อไปนั้นคืออะไร มีเรื่องราวในทางประวัติศาสตร์อย่างไร :—
เจ้าพระยาปราบหงสาวดี จาปะโร พระยาพุททาม ตะพังตรุ พระมาตาเมือง พระแสงแสงพลพ่าย พิธีปฐมกรรม พระมหาเถรเต็มเพ็ญม เมาะดำเจิง คองอ
๔. สมเด็จพระนเรศวรทรงจับแก่นพระยาตะแวกด้วยเรื่องใด
๕. เจ้าพระยาจักรี ต้องทำการอย่างไรเพื่อไถ่โทษ เพราะเหตุใดผู้สมควรจะเป็นดังนี้หรือไม่
๖. เหตุใดสมเด็จพระนเรศวรจึงไปสวรรคตที่เมืองหาง
๗. พระเอกาทศรถ ทรงแสดงความสามารถในการสงครามอย่างไรบ้าง
๘. การทำสงครามของสมเด็จพระนเรศวรในตอนต้น ๆ รัชกาล และปลายรัชกาลมีนโยบายแตกต่างกันอย่างไร
๙. เหตุใดสมเด็จพระนเรศวรจึงตั้งเอาเมืองคองอุมิได้
๑๐. เหตุใดเชียงใหม่จึงแข็งข้อต่อพระเจ้าหงสาวดี แต่แล้วกลับมาน้อมน้อมต่อไทย
๑๑. ในการเข้าทำสงครามโจมตีหงสาวดีครั้งแรกนั้น สมเด็จพระนเรศวรมีพระราชประสงค์อย่างไร
๑๒. การชนะสงครามยุทธหัตถีเป็นผลดีแก่ประเทศไทยอย่างไรบ้าง

แก้คำผิด

วารสารข้าราชการฉบับที่ ๘ ประจำเดือนสิงหาคม ๒๕๐๐ หน้า ๔๕ บรรทัดที่

๑๒ คำว่า “ พระโฆธราชธิราช ” แก้เป็น “ พระไชยเชษฐาธิราช ”

ความรู้จากประมวลกฎหมายอาญา

★ โดย บุญยศ พันธ์เพ็ง อ.บ.

(ต่อจากฉบับก่อน)

๔๐. ผู้ใดกระทำการใดๆ ต่อธง หรือเครื่องหมายอื่นใดอันมีความหมายถึงรัฐต่างประเทศ เพื่อเหยียดหยามรัฐนั้น มีโทษหรือไม่เพียงใด

ป. อาญา กำหนดว่า ผู้ใดกระทำการใดๆ ต่อธง หรือเครื่องหมายอื่นใดอันมีความหมายถึงรัฐต่างประเทศซึ่งมีสัมพันธไมตรีเพื่อเหยียดหยามรัฐนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้หมายถึงว่าถ้าเป็นรัฐต่างประเทศซึ่งมิได้มีสัมพันธไมตรีต่อกัน ก็ไม่เข้าเกณฑ์ตามนี้

๔๑. ความผิดเกี่ยวกับการปกครองในส่วนที่เป็นความผิดต่อเจ้าพนักงานนั้น ป. อาญา กำหนดไว้อย่างไร

กำหนดไว้ดังต่อไปนี้ คือ -

(๑) คู่หมั้นเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะได้กระทำการตามหน้าที่ เป็นความผิดมีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) แจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน ซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย มีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๓) ค่อฐหรือขัดขวางเจ้าพนักงานหรือผู้ซึ่งต้อง ช่วยเจ้าพนักงานตาม กฎหมาย ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้การค่อฐขัดขวางนั้น ได้กระทำโดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายก็ต้องโทษสูงขึ้น

(๔) ช่มช้นเจ้าพนักงานให้ปฏิบัติการอันมิชอบด้วยหน้าที่ หรือให้ละเว้นการปฏิบัติการตามหน้าที่โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ต้อง

ระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินแปดพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ถ้ากระทำโดยมีอาชญา หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สามคนขึ้นไปก็มีโทษเพิ่มชดเชย และถ้ากระทำโดยอ้างอำนาจของหรือของใคร ไม่ว่าของหรือของใครนั้นจะมีอยู่หรือไม่ ก็ต้องระวางโทษจำคุกอย่างสูงถึงสี่ปี

๕๒. การถอน ทำให้เสียหาย หรือทำลายตราหรือเครื่องหมายอันเจ้าพนักงานได้ประทับไว้เพื่อเป็นหลักฐานในการยึด หรืออายัดสิ่งของต่างๆ มีความผิดเพียงใด

ผู้ใดถอน ทำให้เสียหาย ทำลายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งตราหรือเครื่องหมายอันเจ้าพนักงานได้ประทับหรือหมายไว้ที่สิ่งใด ๆ ในการปฏิบัติตามหน้าที่เพื่อเป็นหลักฐานในการยึด อายัด หรือรักษาส่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๕๓. การทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้นทรัพย์สินหรือเอกสารซึ่งเจ้าพนักงานได้ยึดไว้ มีความผิดเพียงไร

ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินหรือเอกสารใด ๆ อันเจ้าพนักงานได้ยึด รักษาไว้ หรือสั่งให้ส่งเพื่อเป็นพยานหลักฐาน ไม่ว่าเจ้าพนักงานจะรักษาทรัพย์สินหรือเอกสารนั้นไว้เอง หรือสั่งให้ผู้อื่น หรือผู้อื่น สั่งหรือรักษาไว้ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๕๔. การเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินในการจะจูงใจเจ้าพนักงานให้กระทำการหรือไม่กระทำการมิโทษเพียงใด

ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเอง หรือผู้อื่น เป็นการตอบแทนในการที่จะจูงใจหรือได้จูงใจเจ้าพนักงาน สมาชิกสภาธิบดี บัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาลโดยวิธีฉันทจริตหรือผิดกฎหมายหรือโดยอิทธิพลของตนให้กระทำการ หรือไม่กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๕๕. การให้ทรัพย์สินแก่เจ้าพนักงานเพื่อเป็นการจูงใจให้กระทำการหรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ มิใช่เพียงไร

ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งปรับทั้งจำ

๕๖. การแสดงตนเป็นเจ้าพนักงานและกระทำการเป็นเจ้าพนักงาน โดยตนเองมิได้เป็นเจ้าพนักงาน หรือเป็นเจ้าพนักงานแต่ได้รับคำสั่งมิให้ปฏิบัติการตำแหน่งหน้าที่ต่อไปแล้ว ยังฝ่าฝืนกระทำอยู่ จะมีความผิดเพียงใดหรือไม่

ผู้ใดแสดงตนเป็นเจ้าพนักงาน และกระทำการเป็นเจ้าพนักงาน โดยตนเองมิได้เป็นเจ้าพนักงานที่มีอำนาจกระทำการนั้น หรือเป็นเจ้าพนักงานจริงแต่ได้รับคำสั่งมิให้ปฏิบัติการตามตำแหน่งหน้าที่ต่อไปแล้ว ยังฝ่าฝืนกระทำการใด ๆ ในตำแหน่งหน้าที่นั้นอีก มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๕๗. การสวมเครื่องแบบหรือประดับเครื่องหมายของเจ้าพนักงานโดยไม่มีสิทธิ เป็นความผิดต้องระวางโทษเพียงใด

ผู้ใดไม่มีสิทธิที่จะสวมเครื่องแบบ หรือประดับเครื่องหมายของเจ้าพนักงาน, สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ, สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล หรือไม่มีสิทธิยศ ตำแหน่ง เครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือสิ่งท่หมายถึงเครื่องราชอิสริยาภรณ์ กระทำการเช่นนั้น เพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การเรียงความและวิธีตรวจ

★ โดย..... อมร มิถินทางกูร ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองวิชาการและสอบไล่ สำนักงาน ก.พ. ★

(ต่อจากฉบับก่อน)

ตัวอย่างการวางเค้าโครงเรียงความ

ก่อนที่จะได้กล่าวถึงเรื่องการตรวจวิชาเรียงความในข้อต่อไป ใคร่ขอให้ผู้ที่สนใจในวิชาเรียงความได้นำตัวอย่างการตั้งแบบข้อ หรือบางท่านก็เรียกว่าวางเค้าโครงเรื่องหรือหัวข้อของเรื่องที่จะเรียงความไว้พอเป็นแนวทางสำหรับพิจารณานำไปทดลองฝึกหัดสัก ๕ เรื่อง โดยจะให้แบบอย่างละเอียดและสั้นลงตามลำดับของผู้ที่มีความเข้าใจ พอจะตั้งแบบข้อของเรื่องที่จะเรียงความได้ด้วยตนเองแล้ว แต่สำหรับผู้ที่มีความรู้ขนาดจะเข้ารับการเป็นข้าราชการพลเรือนแล้วนั้นก็นับว่าเป็นผู้มีความรู้ในการเรียงความมาพอสมควรทีเดียว ฉะนั้น จึงควรมีความรู้หรือความเข้าใจว่าจะต้องเริ่มต้นเรื่องด้วยการกล่าวนำ หรือเตรียมเริ่มเรื่องด้วยการแนะนำ หรือตั้งจิตใจของผู้อ่านให้หันเข้าหา หรือสนใจในเรื่องที่ตนจะเรียงความนั้นเสียก่อนทุกเรื่องไป เช่น ครั้นจะสอนนักเรียนตามแบบขนทาง ๕ ของกระทรวงศึกษาธิการเริ่มต้นในเรื่องที่จะสอนซึ่งเรียกว่า ขันเตรียม ในการเรียงความเราเรียกกันตามภาษาดำเนินว่า อารัมภบท

การตั้งแบบข้อนั้นอาจมีการจัดในแบบต่าง ๆ กันได้ เพราะย่อมต้องเห็นแต่ความมีความรู้ และความสามารถของผู้ที่จะเรียงความได้จัดทำขึ้น แต่หลักใหญ่ ๆ ก็คงมุ่งไปในทางเดียวกัน คือ ให้เรียบเรียงข้อความของเรื่องได้ตามลำดับอย่างละเอียดถี่ถ้วนเป็นสำคัญ

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่าง สำหรับผู้สนใจจะได้พิจารณาเพื่อเป็นแนวทาง นำให้เกิดความเข้าใจต่อไป

ตัวอย่าง

๑. เรื่องความประพฤติสำคัญยิ่งกว่าความรู้

(ข้อสอบชั้นตรี กรมศิลปากร)

พ.ศ. ๒๕๐๐

ก่อนที่จะลงมือเรียงความทุกครั้ง ผู้เรียงความจะต้องเขียนตั้งแบบข้อหรือวางเค้าโครงเรื่องหรือหัวข้อของเรื่องนั้น ๆ ไว้ในกระดาษอีกแผ่นหนึ่งต่างหาก โดยเราเริ่มตั้งปัญหาถามตัวเองตามลำดับดังต่อไปนี้ :-

ก) เรื่องอะไร, จะชนกันด้วยอะไร, อย่างไร? ตามกระทู้เรื่องผู้เรียงความจะต้องตอบปัญหากระทู้เรื่องที่จะเรียงเสียก่อนว่า มีความมุ่งหมายจะให้เรียงความไปในทางไหน, ทำนองใด, เราควรชนกันหรืออารมณ์บทซึ่งเป็นการเตรียมจิตใจหรือจิตใจของผู้อ่านให้หันเข้าหาหรือบังเกิดการสนใจในเรื่องที่ตนจะเรียงความอย่างไร

กระทู้เรื่องมุ่งไปในแง่ชี้ให้เห็นว่าความ ประพจน์ เป็นของสำคัญ และผู้มีความประพจน์ใดก็จะต้องอาศัยหลักศีลธรรมจรรยา จึงจำเป็นต้องอธิบายหรือให้ความมุ่งหมายของคำหรือที่เราเรียกว่าให้นิยามคำเสียก่อนให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง แล้วจึงดำเนินเรื่องต่อไป

ข) ดำเนินเรื่องอย่างไร ขอนเรตปัญหาถามตัวเอง แล้วจึงเรียบเรียงย่อๆ ลงไป ซึ่งขอให้อธิบายดังนี้:-

(๑) จำแนกเรื่องความประพจน์และความรู้

ความประพจน์ ก. ความประพจน์คือประกอบแต่ความดีด้านเดียว
ข. ความประพจน์ชนกลาง คือกรรมดีที่ไม่ทำกรรมชั่วก็ไม่สร้าง
ค. ความประพจน์ชั่ว คือประกอบแต่กรรมชั่วฝ่ายเดียว

ความรู้ ก. ความรู้สูง คือความรู้ขั้นปริญญาต่างๆ
ข. ความรู้ปานกลาง คือได้รับการศึกษาพอสมควร
ค. ความรู้ต่ำ คือมีความรู้ๆ ปลายๆ หรือมิได้รับการศึกษาเลย

(๒) ชี้ให้เห็นความสำคัญของความประพจน์กับความรู้

ก. คนมีความประพจน์กับความรู้ จัดเป็นบุคคลชั้นดีเลิศ
ข. คนมีความประพจน์ และมีความรู้ปานกลาง จัดเป็นบุคคลชั้นดี
ค. คนมีความประพจน์และความรู้ปานกลาง จัดเป็นบุคคลชั้นพอใช้
ง. คนมีความประพจน์ชั่วหรือเลว แม้จะมีความรู้ ก็จัดเป็นบุคคลชั้นเลว
จ. คนมีความประพจน์ชั่ว และมีความรู้ต่ำหรือไม่มีความรู้เลยเลย จัดเป็นบุคคลชั้นเลวที่สุด

(๓) ความประพัตกับความรู้ความสัมพันธ์กันอย่างไร

ก. ความรู้ นั้นนับว่าเป็นฝ่าย ทฤษฎี (Theory)

ข. ความประพัต นั้น นับว่าเป็นฝ่าย ปฏิบัติ (Practice)

ขอยกตัวอย่างเช่นเราเรียนอิทธิบาท ๔ (Theory) แล้วเรานำไปใช้ปฏิบัติ หรือประพัต
คาม (Practice) แล้ว ผลก็ได้แก่ผู้ประพัตและปฏิบัติ ถ้ารู้แล้วไม่นำไปปฏิบัติก็ไม่ได้ผล หรือ
นำความรู้ไปใช้ในทางที่ผิดก็เกิดโทษ ต้องนำไปประพัตหรือปฏิบัติในทางที่ถูกที่ควรด้วยจึง
สมประสงค์ตามคำสอน

ค) ลงท้าย ผู้เรียงความจะต้องชี้ลงไปให้เห็นคุณโทษ, ประโยชน์, มิใช่ประโยชน์
ของความประพัต, ชั่ว, และความรู้ที่มียู่ได้ถูกนำมาใช้ในทางชั่วอย่างไร และชี้ลงไปให้
เห็นอย่างชัดเจน โดยยกตัวอย่าง หรืออุทาหรณ์ หรือพุทธวจนะ หรือหลักธรรม หรือภาษิต
มาประกอบก็ได้ เช่นในเรื่องนี้เราก็อายกตัวอย่างให้เห็นชัดโดยสมมติว่านาย ก. มีความรู้ดีชอบ
ได้ได้ปริญญามาจากต่างประเทศพอทายเป็นแถวดี ๑ หรือ ๒ บรรทัดก็ตาม แต่ถามคนประพัต
ทราบเช่นไปฆ่าเขาตาย หรือโกงเงินหลวง ฯลฯ เข้าแล้ว ความรู้เหล่านั้นก็หาอาจช่วยให้เขา
พ้นโทษผิดได้ไม่ เขาคำว่าที่ว่า ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด เช่นนี้เป็นตัวอย่างที่ยกให้เห็นว่า
พอสมด้วยกระตุเรื่งที่ให้อีกแล้ว “ความประพัตสำคัญยิ่งกว่าความรู้” หรือผู้เรียงความจะ
อ้างคำสั่งสอนของคาสตราจารย์ต่างๆ ของโลกมากเท่าที่ให้ความเห็นได้ว่า ความประพัตสำคัญ
ยิ่งกว่าความรู้ ฯลฯ ก็ได้เหมือนกัน

๒. เรื่องการประปา

- (๑) น้ำสะอาดบริสุทธิ์จำเป็นต้องมีใช้ในจังหวัดพระนคร จึงคิดขุดหาน้ำ
- (๒) ชนิดและลักษณะของน้ำ
- (๓) เริ่มทำการประปา ขุดคลองที่จังหวัดปทุมธานี ดึงน้ำมายังสามเสน
- (๔) ตั้งโรงงานที่สามเสน สร้างถังกวนน้ำ สร้างถังพักน้ำ ได้น้ำใส
- (๕) ใช้เครื่องกรองน้ำใส มีแพทย์คอยตรวจ ได้น้ำใสสะอาดบริสุทธิ์เก็บเข้าถัง
- (๖) สร้างถังน้ำที่แยก วรจักรกับถนนบำรุงเมืองส่งน้ำ บริสุทธิ์จากสามเสน มาเก็บไว้
และมั่งท่อดึงไปตามถนนจ่ายน้ำให้ท่วพระนคร

- (๗) คังท้อไชนาซัน ให้ประชาชนร่อนเอาใบไม้ บ้างแห่งฝังท่อน้ำไปให้ถึงในบ้น
- (๘) รัฐบาลเริ่มจัดให้มณฑลเมื่อเดือนกันยายน ๒๔๕๒ ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทำให้รัฐบาลได้รับการสรรเสริญจากประชาชนพลเมืองมาก
- (๙) ประโยชน์ของน้ำประปานอกจากใช้ดื่ม ชักล้าง และอื่น ๆ แล้วยังใช้ช่วยดับเพลิง และช่วยชีวิตมนุษย์ให้ปลอดภัยจากโรคต่าง ๆ ได้มาก

๓. เรื่องช้าง

- (๑) ลักษณะ ช้างเป็นสัตว์ดีเท่า สูงประมาณ ๒-๓ เมตร ตัวขนาดใหญ่ หงอนไม่สะอาด ขนละเอียด หัวใหญ่และสั้น คอย่นอาจยึดได้ งวงเรียวปลายงวงมีรูเป็นจุกใหญ่ ตาเล็ก ช้างพลายมีอายุ ๒๐-๓๐ ปี ช้างโตเต็มที่จะอายุ ๓๐ ปี ช้างยืน ๓๒๐-๓๕๐ ปี
- (๒) นิสัย ช้างมีนิสัยชอบอยู่ด้วยกันเป็นฝูง (โขลง) เวลาพักผ่อนในที่ร่ม ชอบไปมาในป่าสูง ชอบอาบน้ำ เมื่อเชื่องที้ง่าย มีความกตัญญู และซื่อสัตย์ ฉลาด อาจหัดให้ทำอะไรได้ ฯลฯ
- (๓) ภูมิลำเนา ช้างมักเกิดในป่าสูงที่บ่ม มีอยู่ทางภาคใต้ของทวีปเอเชีย เช่น ประเทศไทย พม่า และมีอยู่ในส่วนกลางของทวีปแอฟริกา ฯลฯ
- (๔) อาหาร อาหารของช้าง คือ หญ้า ใบไม้ ผลไม้ และอ้อย ช้างใช้งวงสำหรับหยิบอาหารเข้าปาก และชักน้ำ สูดน้ำไว้ได้ อาหารแข็งก็อาจใช้กรามขบ
- (๕) ประโยชน์ ประโยชน์ของช้างมีอยู่มากอย่าง เช่น ใช้บรรทุก ขน ดิน เข็น เป็นสินค้ามีราคาสูง งาช้างเป็นของมีราคามาก ในสมัยโบราณใช้ช้างออกสงคราม การจับช้างเป็นกฬานชนิดหนึ่งในสมัยโบราณ ฯลฯ

๔. เรื่องพระนเรศวรมหาราช

- (๑) พระนเรศวรเป็นพระราชบุตรของใคร ทรงพระราชสมภพที่ไหน มีพี่น้องกี่พระองค์ ใครบ้าง
- (๒) พระนเรศวรเมื่อทรงพระเยาว์เป็นอย่างไร
- (๓) พระนเรศวรออกรบครั้งแรกเมื่อไร เสด็จไปตามลำดับ

- (๔) พระนเรศวรทรงประกาศอิสรภาพเมื่อไร ตอนไหน
- (๕) พระนเรศวรทรงกระทำสงครามต่อมาเป็นอย่างไร
- (๖) พระนเรศวรทรงกระทำยุทธหัตถี
- (๗) พระนเรศวรรบเขมร
- (๘) คุณงามความดีที่พระนเรศวรได้ทรงกระทำไว้ให้แก่ประเทศไทย ตลอดจน
อนุสรณ์แห่งความดีของพระองค์

หมายเหตุ ที่มีกระทู้เรื่องเช่นนี้จะต้องมีความมุ่งหมายให้ทราบถึงเรื่องคุณงามความดี และความองอาจกล้าหาญของ
พระองค์เป็นสำคัญ

การตรวจเรียงความ

ในข้อนี้จะได้นำถึงเรื่องเกี่ยวกับการตรวจของครูผู้สอนวิชาเรียงความ หรือผู้ฝึกฝน
ตนเองในการเรียงความจะได้ใช้พิจารณาตรวจสอบผลงานที่ได้ทำตลอดทั่วทุกอันเป็นทางนำ
ให้เกิดผลดีในวิชาเรียงความอย่างสำคัญยิ่งทีเดียว มีหลักการตรวจดูได้ดังนี้

- ก) เครื่องหมายวรรคตอน ต้องใช้ให้เป็นและถูกหลักไวยากรณ์
- ข) ผิดคำ ได้แก่คำเหล่านี้ คือ

คำห้าม เช่น หือ ห่า เออ โอ้ย คำหยาบ คำกระชาก ฯลฯ เหล่านี้ เป็นคำ

คำสูง เช่น ราชาศัพท์ หรือถ้อยคำที่ต้องแปลศัพท์หรือใช้ยาก

คำซ้ำ แล้วแต่ความหมาย ไม่ควรให้ซ้ำกันหรือใช้คำเดียวกันบ่อย ๆ นอกจาก

จะไม่นำพียงแต่ยังขัดกับหลักไวยากรณ์อีกด้วย

คำขาด เช่น ไม่ชัด, มึนๆ, ฯลฯ ต้องใช้ให้เต็มคำว่า ไม่ชัดไฟ, มึนาคม,

คำเกิน ได้แก่คำอุทานสร้อยบทไม่ควรนำมาใช้ในการเรียงความ

- ค) ผิดความ คือ ความบกพร่อง ความขาด ความเกิน ความผิด

ง) ไวยากรณ์ ใช้ภาษาถูกต้องตามหลักอักษรวินิ วาจภาค วากยสัมพันธ์ ฉันท-
ลักษณ์หรือไม่, ต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วน เพราะเป็นหลักของภาษา

- จ) เนื้อเรื่อง ถูกต้อง ชัดเจน หรือขาดตกบกพร่องอย่างไร

- ฉ) ลักษณะข้อความ เรื่องนั้น ๆ ควรยกข้อใดขึ้นกล่าวก่อนหลังตามลำดับ เหมาะ

แก่ส่วนหรือตอนของเรื่องเรื่อยมาจนถึงลงท้าย

ข) ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย การเขียนสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ชัดเจน อ่านง่าย ไม่เขียนหวัดจนอ่านไม่ออก เตอะเทอะ สกปรก หรือเขียนหนังสือโยหน้า ฯลฯ

การตรวจเวลาสอบ

เวลาสอบก็มีหลักใหญ่ ๆ สำหรับการวินิจฉัยให้คะแนน คือ

ก. เนื้อเรื่อง เรียงได้ครบบริบูรณ์ หรือมีบกพร่องอย่างไร เพียงไร

ข. สำนวนโวหาร ถือเอาการใช้ถ้อยคำสำนวนที่เหมาะสมสมควรความนิยมเป็นเกณฑ์

ค. ผิดต่าง ๆ วรรคตอน ไวยากรณ์ ตัวสะกดการันต์ เกิน ผิด หวัดจนอ่านไม่ออก

ตก สกปรก ขูด ลบ แกะ ชัด ฯลฯ ฯลฯ

ตามที่ได้อ้างถึงเรื่องเกี่ยวกับการตรวจแบบครุตอนนักเรียนก็เพื่อให้ฝึกหัดให้ถูกต้องตามความมุ่งหมายของหลักเกณฑ์ตามหลักวิชา ส่วนการตรวจเวลาสอบนั้นก็เพื่อให้แจ้งให้กรรมการตรวจทราบและผู้เรียงความก็จะได้ระมัดระวังมิให้เกิดความบกพร่องผิดพลาดในสิ่งที่จะถูกพิจารณา วินิจฉัยหักคะแนนหรือให้คะแนน

การวินิจฉัยให้และหักคะแนนตามหลักการตรวจวิชาเรียงความได้กำหนดไว้ เช่น คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน ก็แบ่งวินิจฉัย ดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับเนื้อเรื่อง ๕๐ คะแนน ให้วินิจฉัยถึงแง่ความคิด เหตุผลการติดต่อหรือลำดับเรื่อง ความสมบูรณ์อย่างเป็นแก่นสาร ขนาดยาว สั้น ตามควรแก่เวลาและชั้นข้าราชการ ทดสอบจนครบหรือจนจบจากพิจารณาตามควรแก่ข้าราชการชั้นนั้น ๆ และควรกวัดขันให้มากขึ้นตามลำดับชั้นด้วย พิจารณาให้คะแนนในข้อดังนี้

ดีมาก	ให้ ๔๐ - ๕๐ คะแนน
ดี	ให้ ๓๓ - ๓๘ ,,
พอใช้	ให้ ๒๕ - ๓๐ ,,
ยังไม่พอใช้	ให้ ๒๐ - ๒๔ ,,
อ่อน	ให้ ๑๐ - ๑๘ ,,
อ่อนมาก	ให้ ๑ - ๘ ,,

(๒) สำหรับถ้อยคำสำนวนความเป็นระเบียบเรียบร้อยและผิดต่าง ๆ ๕๐ คะแนน

ในข้อนี้จะต้องวินิจฉัยเนื้อเรื่องสำหรับเป็นหลักเทียบคะแนนในส่วนนี้ด้วย ถ้าพูดมากเป็น

ส่วนที่ไม่ได้ใจความตามที่ควรระบุ ถึงแม้จะไม่ผิดอะไรเลยก็ไม่ควรวัดและวินิจฉัยให้ตามหลักให้คะแนนเนื้อเรื่องนั้น ถ้าเรียงความผิดเรื่อง เช่น ให้เรียงความเรื่องการคมนาคม แต่ไปเรียงเรื่องการคมนาคมให้สั้น ไม่ต้องวินิจฉัยในเรื่องส่วนวนโวหาร ถ้าเรียงได้เรื่องราวดี ก็วินิจฉัยข้อผิดพลาด ๆ และคิดหักคะแนนดังต่อไปนี้

- ก) เขียนผิด ตก เกิน ผิดวรรคตอนไม่เสียความหัก ๓ แห่งต่อ ๒ คะแนน
- ข) ผิดภาษา ผิดไวยากรณ์ ผิดวรรคตอน เสียความ จำนวนไม่ดี หักแห่งละ ๔ คะแนน
- ค) ดัดจริต ขาด แก่ ขัดซ้ำ ลบเห็นลอย เปิ่นเปรี๊ยะ หรือไม่เรียบร้อย หักแห่งละ

๒. คะแนน

ทั้งนี้ ต้องคำนึงด้วยอีกว่าตามภาระที่มุ่งหมายจะให้ผู้เรียงความเขียนยาวประมาณเท่าไร ในเวลาเท่าที่กำหนดให้ ถ้าเขียนเรื่องไม่ยาวเท่าที่กะไว้ ต้องลดลงตามส่วนความสั้นของเรื่อง แต่ถ้าเขียนยาวเกินกว่าที่ควรจะเป็นไปก็ให้หักคะแนน เด็ดขาดเทียบส่วนเข้าหาความยาวของการจะให้เขียน เช่น ยาวสองเท่าของที่กำหนดจะต้องเอาสองหารคะแนนทั้งหมดที่จะสรรหาเป็นต้น แต่ถ้าสั้นหรือยาวกว่ากำหนดเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ก็ไม่จำเป็นต้องเอามาคำนึงด้วยก็ได้ เมื่อได้ทราบถึงวิธีวินิจฉัยการให้และหักคะแนนแล้วดังนี้ ก็เป็นหน้าที่ของผู้ตรวจและผู้เรียงความจึงได้จัดจำนำเขาไปพิจารณาแก้ไขบกพร่องของตนต่อไป และขออย่าว่าท่านที่จะสอบบริหารราชการควรได้พยายามฝึกฝนตนเองในเรื่องการเรียงความให้มาก เพราะทางราชการถือเป็นวิชาสำคัญ จึงได้บังคับไว้ว่าต้องสอบให้ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ เป็นอย่างต่ำ ถึงแม้จะได้วิชาอื่นหมดแล้วทก็ควรทำตาม แต่ถ้าได้คะแนนภาษาไทย คือ วิชาเรียงความไม่ถึงร้อยละ ๖๐ ก็ย่อมต้องถือว่าสอบตก เพราะเป็นวิชาบังคับ จึงควรได้คำนึงไว้ด้วย ความจริงถ้าได้ฝึกหัดพอและเข้าใจหรือทำจนเกิดความชำนาญแล้วจะทำได้เป็นอย่างดีไปเอง เพราะทุกสิ่งทุกอย่างหาวิธีและความสามารถของคนชั้นและนักค้นคว้าไปได้ไม่

ในที่สุดขอเรียนว่าคำแนะนำตามที่ได้เขียนขึ้นนี้อาจมีข้อขัดข้องบ้าง เพราะผู้ตรวจอาจได้รวบรวมเอาจากความรู้หรือประสบการณ์ได้ดังข้อแนะนำ และจากการค้นคว้าได้โดยตรงได้หาหนทางครัดสนมาแต่การรวบรวมวัสดุกันพอเป็นแนวทางปฏิบัติ พอสมควรแก่เหตุจะเขียนเป็นข้าราชการเท่านั้น เพราะฉะนั้นให้จริงยังมีเรื่องที่จะต้องแนะนำและลดของฝึกฝนอย่างมาก ฉะนั้น ถ้ามีข้อขัดข้องบกพร่องก็ต้องขออภัยด้วย ถ้าหากท่านผู้ตรวจเห็นว่าข้อแนะนำหรือเพิ่มเติมให้อีกจะเกิดประโยชน์แก่ผู้สอบ และผู้เขียนก็ขอแนะนำการแนะนำด้วยความเคารพเสมอ เพราะมากคนช่วยกันก็จะทำให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

ความรู้อบตัว

สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก

★ โดย... ชาลี เอี่ยมกระสินธุ์

๒๒. ด.ค. - สำนักงานตัวแทนของอิหร่าน แห่งโอมาน ณ กรุงไคโร ออกคำแถลงวิจารณ์การที่คณะมนตรีความมั่นคงปฏิเสธที่จะพิจารณาปัญหาโอมานว่า บัดนี้ ชาวโอมานรู้ดีว่าประเทศใดที่เป็นมิตรต่อโอมานบ้าง โอมานจะสู้รบต่อไปจนถึงที่สุด
- รัฐบาลซาอุดี อะเรเบีย ร้องเรียนไปยัง นายคิก ฮัมมาร์โซดต์ เลขาธิการสหประชาชาติกล่าวหาว่า อังกฤษใช้อำนาบริเวณ บิรราไม โอเอซิส เป็นฐานลับปราบกบฏในแคว้นโอมาน ซึ่งละเมิดข้อตกลงที่จัดทำกันไว้ ระหว่างรัฐบาลอังกฤษกับซาอุดีอะเรเบีย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๗ เพราะถือว่า บิรราไม โอเอซิส เป็นดินแดนแห่งดินแดนของซาอุดีอะเรเบีย
๒๓. ด.ค. - พตอสาส์นมิตรชาติวิธเขียนับจำนวนพันหลังไหลสู่อาณาเขตประเทศซีเรีย ทงทลเรือและทางอากาศตลอดระยะ ๘ เดือนที่ผ่านมา และเมื่อพักอยู่ในกรุงดามัสกัส ขวระยะหนึ่งแล้วก็หายไป เพื่อไปเข้าค่ายฝึกทางทหารภาคพื้นดิน หรือทางอากาศ
๓๑. ด.ค. - มพิชมอบเอกราชแก่มลายา ณ กรัธาสถานเมอเดก้า ในนครกัวดาลัมเปอร์ โดยดยกแห่งคดอัสเตอร์ ซึ่งเป็นตัวแทนขององค์ประมุขแห่งสหราชอาณาจักร ขณะเอกอัครราชทูตให้แก่ เองกู อับดุลราห์มาน นายกรัฐมนตรีแห่งสหพันธ์มลายา เอกอัครราชทูตประกาศการปกครองตนเองให้แก่สหพันธ์มลายา ในโอกาสเดียวกันนั้นมีการลงนามของอังกฤษลงจากยอดเสา และธงชาติของมลายา ดังแดงขาวประคัพระจันทร์ครึ่งเสี้ยวกับดาวขนแทนท์
๓. ก.ย. - คณะกรรมการผสมควบคุมตั้งบักปลาเลส์ไคน์ ลงมติระบุว่าอัสเรตเป็นฝ่ายละเมิดข้อตกลงสงบศึก ในเหตุการณ์เกิดชนทางพรมแดนระหว่างอัสเรตกับจอร์แดน เมื่อวันที่ ๒๒ และวันที่ ๒๕ เดือนกุมภาพันธ์

- ๕ ก.ย. - พระเจ้าอับดุล ราห์มาน กษัตริย์องค์แรกของสหพันธ์มลายาเอกราช ทรงแถลงนโยบายต่อที่ประชุมสหพันธ์นิญญัตติ ซึ่งเปิดประชุมเป็นครั้งแรกภายหลังสถาปนาเอกราชว่า รัฐบาลมลายาตั้งใจจะส่งเสริมสัมพันธภาพฉันมิตรอันดีต่อทุกประเทศทั่วโลก
- ๖ ก.ย. - คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติลงมติเอกฉันท์ ให้ให้สัมชชาใหญ่สหประชาชาติลงมติรับรองสหพันธ์รัฐมลายาเข้าเป็นภาคีสหประชาชาติ เป็นอันว่าเมื่อใดที่สัมชชาใหญ่ลงมติรับรองแล้ว สหพันธ์รัฐมลายาก็จะได้เป็นภาคีสหประชาชาติในอันดับที่ ๘๒
- ๗ ก.ย. - คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้มีคำสั่งไปยังเลขาธิการทหารของสหประชาชาติประจำปารีสให้ ได้รายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีการที่จอร์แดนตั้งข้อกล่าวหาว่า อิสราเอลได้ส่งกำลังเข้าไปในเขตปลอดทหารที่พรมแดนระหว่างอิสราเอลกับจอร์แดนอย่างผิดกฎหมาย
- พันวันตง นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศของเวียดนามหยกครองเวียดนามภาคเหนือ เรียกร้องไปยังคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ ให้พิจารณาใบสมัครของเวียดนามเหนือที่ขอเข้าเป็นภาคีสหประชาชาติ คำเรียกร้องอ้างว่า ตามข้อตกลงสงบศึกอินโดจีนครั้งที่เจ็ดว่า เวียดนามไม่อยู่ในฐานะจะแบ่งแยกออกจากกันได้
- ๘ ก.ย. - การประชุมคณะมนตรีความมั่นคงพิจารณาปัญหาใบสมัครเกาหลีใต้ เวียดนามเหนือ เกาหลีเหนือ เวียดนามเหนือ และสาธารณรัฐประชาชนจีนมองโกเลียเหนือ เข้าเป็นภาคีสหประชาชาติ โซเวียตใช้สิทธิยับยั้งขัดขวางการรับสมัครเกาหลีใต้และเวียดนาม แม้เพียงข้างมากจะลงมติเห็นชอบ ขณะเดียวกันการที่โซเวียตสนับสนุนให้รับรองเกาหลีเหนือเวียดนามเหนือ และมองโกเลียเหนือ เข้าเป็นภาคีสหประชาชาติก็เป็นอันตกไป
- ๙ ก.ย. - การประชุมสมัชชาใหญ่ ผู้นำประเทศคอมมิวนิสต์บริวารโซเวียต คือ รมว.เนเยและบุดกาเรีย แถลงคัดค้านมิให้สมัชชาใหญ่พิจารณากรณีดังกล่าว โดยอ้างว่าเป็นการละเมิดเข้าไปแทรกแซงการภายในของสังคมนิยม

- ๓๓ ก.ย. - จอมพลบุดานิน นายกรัฐมนตรีไซเวียต เดินทางไปถึง นายอัครันเมนเดเร
นายกรัฐมนตรีตุรกี อ้างว่าไซเวียตกังวลอย่างยิ่งที่มีชาวตุรกีชุมนุมพลประชิดพรม
แดนไซเรีย และมีข่าวว่าตุรกีจะใช้อาวุธที่ได้รับจากสหรัฐอเมริกาโจมตีไซเรีย
- ๓๔ ก.ย. - สัมมนาใหญ่สหประชาชาติได้ลงมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากอย่างฉิวเฉียด ประณาม
ไซเวียต ที่ได้ขัดขวางการรื้อถอนอสังหาริมทรัพย์ของประชาชนและการมอบที่ดินและ
พร้อมกันนั้นได้ลงมติรับรองการส่งพลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนครสวรรค์
ประพันธ์ รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศไทย และประธานสัมมนาใหญ่สหประชาชาติ
สมัยที่ ๓๓ ไปยังกรุงมอสโก และกรุงบูดาเปสต์ เพื่อให้ทรงหาหนทางยุติ
ข้อพิพาท
- ๓๕ ก.ย. - คณะทหารได้ทำการยึดอำนาจจากรัฐบาลไทยซึ่งมี จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็น
นายกรัฐมนตรี เพื่อกราบถวายบังคมทูลให้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง
รัฐบาลชุดใหม่ต่อไป
- ได้มีประกาศพระบรมราชโองการให้รักษาอัยการคดี และแต่งตั้ง จอมพลถนอม
ชะวัณต์ ผู้บัญชาการทหารบก เป็นผู้รักษาพระนครฝ่ายทหาร
 - ดร. โมฮัมเหม็ด ยัดดา ได้ขอลาออกจากตำแหน่งรองประธานาธิบดีอินโดนีเซีย
ภายหลังที่ให้เกิดทัศนคติแย้งกับประธานาธิบดีโซการ์โนหลายเรื่องด้วยกัน
 - ปราบกฏผลของการออกเสียงเลือกตั้งทั่วไปในเยอรมันตะวันตกว่า พรรคของ คริส
เตียนเนา มีชัยในการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๑๕ เดือนนี้
- ๓๖ ก.ย. - เซอร์ เดวิด น็อกมันโร แห่งนิวซีแลนด์ ได้รับเลือกตั้งให้เป็นประธานของ
ประชุมสัมมนาใหญ่ แห่งองค์การสหประชาชาติ ประจำสมัยประชุมที่ ๓๒ ณ กรุง
คองจาโกพลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนครสวรรค์ประพันธ์
- ๓๗ ก.ย. - ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งนายพจน์ สารสิน เป็นนายกรัฐมนตรีไทย
- ๓๘ ก.ย. - ได้มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ตั้งและแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีไทย
(รายชื่อคณะรัฐมนตรี ดูจากสรุปข่าวภาษาอังกฤษ)
- ๓๙ ก.ย. - สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติไว้วางใจรัฐบาลซึ่ง นายพจน์ สารสิน เป็นนายกรัฐมนตรีแล้ว

สั่งห้าม

คำสั่งนโยบายของรัฐบาล

๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๐

๑. รัฐบาลยืนยันในประโยชน์สุขของประชาชนเป็นมูลฐานในการดำเนินนโยบาย จะปฏิบัติการทุกอย่างเพื่ออำนวยความสะดวกสมบูรณ์แก่ประเทศชาติและประชาชน อันจะเป็นผลให้ รัฐบาลเป็นรัฐบาลเพื่อประชาชนโดยแท้จริง

๒. รัฐบาลจะคงรักษาระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ แห่งราช อาณาจักรไทย เทอศทพพระมหากษัตริย์ให้เป็นทีเคารพลักการะตลอดไป เชิดชูบำรุงพระพุทธศาสนาและให้ความอุปถัมภ์แก่ศาสนาอื่น ๆ

๓. รัฐบาลจะรักษาไว้ซึ่งสิทธิ และปฏิบัติตามหน้าที่ อันมีตามสนธิสัญญา กับประเทศทั้งหลาย จะยึดมั่นในหลักแห่งกฎบัตรสหประชาชาติและส่งเสริมสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศตามหลักแห่งความยุติธรรม ความผาสุกของประชาชนและความมั่นคงของประเทศ

๔. รัฐบาลจะเตรียมสรรพกำลังของชาติ เพื่อบังคับราชอาณาจักรตามกำลังเศรษฐกิจของประเทศ และจะปรับปรุงกิจการด้านสวัสดิการของทหารให้ดียิ่งขึ้น

๕. ในส่วนที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ รัฐบาลจะได้ปรับปรุงกิจการเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกิจการตำรวจ จะให้ตำรวจเป็นตำรวจของประชาชน มีหน้าที่โดยตรงในการพิทักษ์สันติราษฎร์อย่างแท้จริง เพื่อให้ประชาชนได้มีความเป็นอยู่ด้วยความอุ่นใจปราศจากความหวาดกลัว

๖. รัฐบาลจะได้ส่งเสริมการรักษาพยาบาลและการอนามัยของประชาชน รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนในทางสวัสดิการให้ดียิ่งขึ้น

๗. รัฐบาลจะส่งเสริมการพาณิชย์และการเศรษฐกิจในทางที่จะรักษาราคาสินค้าให้อยู่ในระดับเหมาะสม ให้มีการส่งสินค้าออกไปจำหน่ายนอกประเทศมากขึ้น และจะปฏิบัติประการอื่น ๆ เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศมั่นคง

๘. รัฐบาลจะส่งเสริมการศึกษาในทางปริมาณและคุณภาพ จะวางรากฐานเพื่อให้ประชาชนมีความรู้สูงชันและมีความสามารถที่จะประกอบอาชีพได้ดี จะส่งเสริมให้ประชาชนมีวัฒนธรรมและศีลธรรมอันดีงามด้วยอาศัยการศาสนาและการศึกษาเป็นหลัก

๙. รัฐบาลจะได้ปรับปรุงบทกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ เพื่อให้การ พิจารณา พินิจ พินิจาคติของศาลได้เป็นไปโดยอิสระอย่างแท้จริงและสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

๑๐. รัฐบาลนี้ ได้ตระหนัก ถึง ความสำคัญ และ ความจำเป็น ของ การ คิด ต่อ สู่ การคมนาคม การขนส่งทุกประเภทตลอดจนการทำเรือ จึงเป็นนโยบายของรัฐบาลที่จะรักษาบูรณะ และเสริมสร้างให้ดียิ่งขึ้น

๑๑. รัฐบาลจะดำเนินการจัดทำ ส่งเสริม ช่วยเหลือการอุตสาหกรรม และชักชวนให้มีการลงทุนในประเทศและจากนอกประเทศด้วยตามความเหมาะสม และจะส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในกรอบครัวให้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนการค้นคว้าและทดลองวัตถุดิบที่มีภายในประเทศ

๑๒. รัฐบาลจะระดมกระทรวงการ ใช้จ่ายเงิน แผ่นดินให้เป็นไป โดย ประหยัด และเกิดประโยชน์แท้จริง และจะจัดทำทุกทางที่จะรักษาไว้ซึ่งเสถียรภาพของเงินตรา

๑๓. ในส่วนที่เกี่ยวกับการ เกษตร และการ สหกรณ์ รัฐบาลนี้ จะส่งเสริม ช่วยเหลือการประกอบอาชีพของราษฎร การผลิตพืชพันธุ์ ธัญญาหาร การเลี้ยงสัตว์โดยอาศัยการชลประทาน และอื่น ๆ ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น และจะส่งเสริมการสหกรณ์ทุกประเทศ

๑๔. รัฐบาลจะดำเนินการตามความ จำเป็นในการ ปรับปรุงสมรรถภาพ ของข้าราชการ และการปฏิบัติราชการเพื่อให้มีประสิทธิภาพ อำนวยความสะดวกและความรวดเร็วแก่ประชาชนยิ่งขึ้น

๑๕. รัฐบาลนี้จะจัดให้มีการเลือกตั้งที่จะต้องกระทำภายใน ๙๐ วันตามประกาศพระบรมราชโองการเรื่องการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ลงวันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นไปตามบทกฎหมายและโดยสุจริตเที่ยงธรรม จึงขอแถลงยืนยันถึงเจตจำนงอันให้ปรากฏเสมือนเป็นคำสัตย์ปฏิญาณให้ไว้ในสภานิติบัญญัติด้วย.

หน้าที่ราชการกรมต่างๆ

★ โดย.....เฉลิม สิงห์กุล

[เนื่องจาก หน้าที่ราชการของกรมวิสามัญศึกษาที่ลงในวารสารข้าราชการปีที่ ๒ ฉบับที่ ๕ ประจำเดือนกันยายน ๒๕๐๐ เป็นของเก่าซึ่งผิดเพี้ยนคลาดเคลื่อนอยู่ จึงได้นำหน้าที่ราชการของกรมวิสามัญศึกษาใหม่ที่ถูกต้องลงใหม่ในฉบับนี้]

กรมวิสามัญศึกษา

มีหน้าที่จัดการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓-๖ ชั้นเตรียมอุดมศึกษา และประโยคการเรือน ควบคุมดูแลและอุดหนุนโรงเรียนราษฎร์ ตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงมหาวิทยาลัย จัดทำและควบคุมงบประมาณรายได้รายจ่าย เงินการจร สร้างโรงเรียนต่างๆ จัดการสอบไล่ชั้นประโยคต่างๆ และสอบเทียบความรู้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และมัธยมศึกษาปีที่ ๖ และได้จัดแบ่งส่วนราชการเป็น ๔ กอง และสำนักงานการศึกษาก ๒ แห่ง

๑. สำนักงานเลขานุการกรม

หน้าที่ รับผิดชอบการงานเกี่ยวกับธุรการทาง หนังสือ ท่อไปทั่ว กองต่างๆ เช่นขอ กรมและกระทรวง รักษาระเบียบราชการต่างๆ ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและถูกต้องตามกฎหมายและกฎข้อบังคับต่างๆ ควบคุมการบริหารและนโยบายในแผนกสารบรรณ, แผนกประมวลสถิติและทะเบียน, แผนกส่งเสริมวิทยฐานะทะเบียนและประกาศนียบัตร จัดทำงานอื่นๆ ซึ่งไม่อยู่ในหน้าที่ของกองใด และประสานงานกับกรมอื่น แบ่งกิจการออกเป็น ๓ แผนก

(๑) แผนกสารบรรณ

หน้าที่ รับผิดชอบหนังสือราชการและงานเกี่ยวกับหนังสือท่อไปทั่วที่มีใครระบุในหน้าที่ของกองใด โดยเฉพาะ ตรวจหนังสือต่างๆ จากกองเพื่อเสนอกรมและกระทรวงลงชื่อ รับสมัครครูและชาวต่างประเทศเข้าเป็นข้าราชการ จัดทำเรื่องบรรจุแต่งตั้ง เลื่อนชั้นข้าราชการพลเรือนและข้าราชการ

การครู รวมบัญชีเดือนอันนับเงินเดือนข้าราชการส่วนกลางเดือนที่ประชุมพิจารณา จัดทำเรื่อง
ข้าราชการลาไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และรักษาระเบียบ
ข้อบังคับของกรมและกระทรวง

(๒) แผนกประมวลสถิติและทะเบียน

หน้าที่ รวบรวมและจัดทำสถิติการศึกษา ทำรายงานการศึกษาประจำปีของกรม ทำ
สมุดทะเบียนประวัติ ออกบัตรประจำตัวให้ข้าราชการ ควบคุมการให้ทุนส่งเสริมนักเรียนที่ฉลาด
ควบคุมเวลามารับราชการของข้าราชการในกรม พิจารณาขอผ่อนผันและจำหน่ายการผ่อนผัน
ทหารให้แก่ครูและนักเรียน ขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญจักรพรรดิมาลาให้ข้าราชการ
และพิจารณาเรื่องเครื่องแบบนักเรียน

(๓) แผนกส่งเสริมวิทยฐานะ

หน้าที่ จัดการสอบไล่ประโยคการเรือน ประโยคเตรียมอุดมศึกษา สอบเทียบความรู้
ชั้นมัธยมศึกษา ๓ มัธยมศึกษา ๖ สอบความรู้ภาษาไทยเทียบ ป. ๔ สอบส่วนความรู้เทียบชั้นสามัญ
ศึกษา จัดวางระเบียบการสอบไล่ ออกประกาศนียบัตรชั้นประโยคการเรือน ประโยคเตรียม
อุดมศึกษา และชั้นสามัญศึกษาอื่นๆ ออกใบแทนประกาศนียบัตรใบรับรองความรู้ ออกคำแปล
ประกาศนียบัตรเป็นภาษาต่างประเทศ ตรวจสอบและเก็บหลักฐานการสอบไล่

๒. กองคลัง

หน้าที่ จัดตั้งงบประมาณรายได้รายจ่ายของกรม ควบคุมการบัญชีและพัสดุ แบ่ง
กิจการออกเป็น ๒ แผนก

(๑) แผนกบัญชีและพัสดุ

หน้าที่ ทำงบประมาณรายได้รายจ่าย ควบคุมการเบิกจ่ายเงินประเภทต่างๆ จัดทำเรื่อง
เงินบำเหน็จบำนาญ เงินทดแทนของข้าราชการ จัดหาเครื่องอุปโภคบริโภคการศึกษาให้โรงเรียนต่างๆ
ตรวจสอบบัญชีของโรงเรียนและควบคุมรักษาพัสดุของกรม

(๒) แผนกเงิน

หน้าที่ รับจ่ายเงินเดือน ค่าใช้สอย การจร และเงินอุดหนุนโรงเรียนราษฎร์ ตลอดจน
จรรยาวิชาเงินสดในคณิรภัยของกรม

๓. กองโรงเรียนรัฐบาล

หน้าที่ จัดและควบคุมโรงเรียนรัฐบาลที่ดำเนินการสอน ตามหลักสูตร ชั้นมัธยม ศึกษามัธยมศึกษา และเตรียมอุดมศึกษาที่พระราชทานจักร เพื่อให้งานการดำเนินไปด้วยดีตามคำสั่งนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และจัดการอบรมครูตามกำลังงบประมาณ แบ่งกิจการออกเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกโรงเรียนมัธยมส่วนกลาง

หน้าที่ ควบคุมการบรรจุครู ย้ายครู ควบคุมการก่อสร้างและจัดเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียนมัธยมศึกษา เฉพาะในจังหวัดพระนครและธนบุรี

(๒) แผนกโรงเรียนมัธยมส่วนภูมิภาค

หน้าที่ ควบคุมการบรรจุครู ย้ายครู และจัดเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียนมัธยมศึกษาเฉพาะต่างจังหวัด

(๓) แผนกเตรียมอุดมศึกษา

หน้าที่ จัดและควบคุมโรงเรียนรัฐบาลที่ดำเนินการสอนตามหลักสูตรชั้นเตรียมอุดมศึกษาที่พระราชทานจักร

๔. กองโรงเรียนราษฎร์

หน้าที่ ดำเนินการตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ และนโยบายของรัฐบาล จัดทำทะเบียนโรงเรียน ผู้จัดการ ครูใหญ่ ครู ให้เป็นหลักฐาน ตลอดจนทำสถิติต่างๆ ของโรงเรียนราษฎร์ ตรวจสอบและตั้งเสริมโรงเรียนราษฎร์ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค แบ่งกิจการออกเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกโรงเรียน

หน้าที่ พิจารณาเรื่องราวดังกล่าวตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ และตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ คือคือส่งการไปยังโรงเรียนราษฎร์ ส่งสนับสนุนให้มีโรงเรียนราษฎร์

เป็นปีกแผ่น จำหน่ายแบบ ร. ต่าง ๆ และรับเงินค่าใบอนุญาตต่าง ๆ พิจารณาคำร้องขอผ่อนผันตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ และทำหน้าที่แผนกสำบรรณของกอง

(๒) แผนกทะเบียน

หน้าที่ ตรวจสอบทะเบียนเรื่องราวที่ประชาชนมาขึ้นเกี่ยวกับโรงเรียนราษฎร์ จัดทำทะเบียนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ รวบรวมรายงานประจำปี ตลอดจนทำสถิติต่าง ๆ ของจัดตั้ง ย้าย ขยาย และลดสถานที่โรงเรียน ควบคุมการเบิกจ่ายแบบ ร. ต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และแจ้งอัตราค่าเล่าเรียนของโรงเรียนในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้ทุกกระทรวงทบวงกรมทราบ

(๓) แผนกส่งเสริมโรงเรียนราษฎร์

หน้าที่ พิจารณาเกี่ยวกับงบประมาณประจำปี เพื่อจ่ายอุดหนุนให้แก่โรงเรียนราษฎร์ และควบคุมโดยเฉพาะ

(๔) แผนกนิเทศและอบรม

หน้าที่ ตรวจสอบอาคารและสถานที่ซึ่งประชาชนขอตั้ง ขยาย ลด และย้ายโรงเรียน ควบคุมการสอน การเรียน และการสอบได้ตัวประโยชน์ของนักเรียนโรงเรียนราษฎร์ จัดการอบรม การสอนของครูให้มีความรู้ความสามารถ และออกตรวจตามวาระตามเรื่องราวร้องทุกข์มา

หน่วยศึกษานิเทศก์

หน้าที่

(๑) เป็นผู้แนะนำให้เกิดความคิดเห็น และช่วยแก้ปัญหาแก่โรงเรียนในเรื่องเกี่ยวกับการจัดโรงเรียนและการสอนต่าง ๆ เพื่อให้โรงเรียนดำเนินก้าวหน้าไปตามพัฒนาการของการศึกษาใน โลกปัจจุบัน จัดหาตำราคู่มือครู และเครื่องประกอบให้โรงเรียนค้นคว้า และเผยแพร่เรื่อง ที่เกี่ยวกับการศึกษาใหม่ ๆ

(๒) ทำให้เกิดความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีในหน้าที่การงาน ระหว่างกรม กับ โรงเรียน หรือ จังหวัด - ภาค กับ โรงเรียน

(๓) เป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียน

ข้อสอบข้าราชการพลเรือน

การสอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนชั้นข้าราชการพลเรือนชั้นตรีขึ้นเป็นชั้นโท
สำนักงาน ก.พ.

ข้อสอบวิชากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ และระเบียบต่าง ๆ

สอบวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๐๐

คะแนนเต็ม ๕๐ ให้ทำตอบลงในกระดาษข้อสอบนี้ ให้เวลาทำตอบ ๒ ชั่วโมง

๑. ให้ตรวจสอบความในข้อต่อไปนี้ ถ้าข้อไหนถูก ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ไว้ข้างหน้า ถ้าข้อไหนผิด ให้เขียนเครื่องหมาย x ไว้ข้างหน้า

..... (๑) ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นข้าราชการพลเรือน

..... (๒) คำว่า “รัฐมนตรีเจ้าสังกัด” ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๕๔๗ หมายถึงประธานสภาผู้แทนราษฎรด้วย

..... (๓) ผู้รับราชการในกรมตำรวจเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

..... (๔) การนับจำนวนกรรมการ ก.พ. เพื่อกำหนดองค์ประชุม นับรองนายกรัฐมนตรี
เพียงคนเดียว เป็นรองประธาน ก.พ. ไม่ใช่นับรองนายกรัฐมนตรีทุกคน

..... (๕) รองเลขาธิการ ก.พ. ไม่เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงาน ก.พ.

..... (๖) รองเลขาธิการ ก.พ. เป็นตำแหน่งบังคับบัญชาสำนักงาน ก.พ. ในฐานะรอง
อธิบดี

..... (๗) รองเลขาธิการ ก.พ. ตั้งเงินเดือนข้าราชการชั้นจตุราในสำนักงาน ก.พ. ได้

..... (๘) เมื่อตำแหน่งข้าราชการพลเรือนว่างลง จะต้องข้าราชการทหารมารักษาราชการใน
ตำแหน่งนั้นได้

..... (๙) นายสัตหะการหญิง โอนมาบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนไม่ได้

..... (๓๐) การโอนข้าราชการกรมหนึ่ง มาบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญในอีกกรมหนึ่ง อาจโอนมาบรรจุในอัตราที่สูงกว่าเดิมได้ โดยขออนุมัติ ก.พ.

..... (๓๑) การบรรจุผู้ที่ออกจากราชการไปแล้วกลับเข้ารับราชการ อาจบรรจุในอัตราที่สูงกว่าเดิมได้ โดยขออนุมัติ ก.พ.

..... (๓๒) เมื่อข้าราชการพลเรือนขอลาออกจากราชการ ผู้บังคับบัญชาต้องอนุญาตจะหนองเห็นยอไว้หาได้ไม่

..... (๓๓) ให้ออกจากราชการ ฐานประพฤติคนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ เป็นโทษฐานทำผิดวินัย

..... (๓๔) ให้ออกจากราชการฐานมึนตึ๊งหรือมัวหมอง ไม่เป็นโทษฐานทำผิดวินัย

..... (๓๕) ให้ออกจากราชการฐานประพฤติคนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ผู้บังคับบัญชาสอบสวนเองโดยไม่ตั้งคณะกรรมการสอบสวนก็ได้

..... (๓๖) ข้าราชการพลเรือนถูกจำคุกในความผิดฐานฆ่าคนตายโดยประมาท ต้องถูกไล่ออกจากราชการ

..... (๓๗) ผู้ขาดคุณสมบัติ แต่มาแจ้งเท็จสมัครเข้ารับราชการเมื่อบรรจุเข้ารับราชการแล้วความปรากฏขึ้น ต้องไล่ออกจากราชการ

..... (๓๘) ผู้ถูกศาลพิพากษาให้จำคุก แต่ให้รอการลงอาญาไว้ ๕ ปี ไม่มีสิทธิสมัครสอบแข่งขันเข้ารับราชการในระหว่างนั้น

..... (๓๙) ผู้เคยต้องโทษจำคุก ก.พ. อาจพิจารณายกเว้นให้เข้ารับราชการได้

..... (๔๐) การบรรจุตำรวจไม่มีชั้นจิตวา ในส่วนตำรวจภูธร ประจำอำเภอต่าง ๆ อ.ก.พ. จังหวัดเป็นผู้จัดสอบแข่งขัน

..... (๔๑) ข้าราชการพลเรือนวิสามัญเงินเดือน ๓๒๐ บาท เป็นผู้สมควรขอมีตำแหน่งพิเศษหรือสอบแข่งขันข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีได้ อาจบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีเงินเดือน ๓๒๐ บาทได้

..... (๔๒) ข้าราชการพลเรือนชั้นตรีที่ไม่ศึกษา ตำรวจปริญญามาจากต่างประเทศ กลับมาแจ้งกับบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นโทได้

..... (๒๓) ผู้สำเร็จ ป.ม. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีเพียงคนเดียว ก็เดือนเป็น
ชั้นโทได้เมื่อผ่านการสอบคัดเลือกแล้ว

..... (๒๔) ข้าราชการชั้นเอกเงินเดือนข้าราชการชั้นจตุราซึ่งประจำในส่วนภูมิภาคสังกัดกรม
นั้นได้

..... (๒๕) หัวหน้ากอง ข้าราชการชั้นเอก ข้าราชการชั้นโท ข้าราชการชั้นตรี ข้าราชการชั้นจตุรา
เพราะรองอธิบดีไม่ได้บังคับบัญชาส่วนราชการ

..... (๒๖) ให้หลักฐานทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ

..... (๒๗) ข้าราชการพลเรือนฆ่าคนตาย ให้ยกยอรับบำเหน็จบำนาญแล้ว ก็
ได้ออกจากราชการได้โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาอีก

..... (๒๘) ถ้าข้าราชการพลเรือนที่ถูกสอบสวนในกรณีกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ไม่
ยอมมาพบกรรมการสอบสวน คณะกรรมการสอบสวนมีอำนาจจับกุมมาให้การได้

..... (๒๙) ข้าราชการพลเรือนที่ถูกผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งไล่ออกจากราชการ มีสิทธิ
อุทธรณ์ต่อนายกรัฐมนตรีได้

..... (๓๐) ตั้งข้าราชการทหารเป็นคณะกรรมการสอบสวนข้าราชการพลเรือนก็ได้

..... (๓๑) ถ้าคณะกรรมการสอบสวนที่ได้รับแต่งตั้งให้สอบสวน กรณีข้าราชการพล-
เรือนยกยอเงินหลวง พบหลักฐานว่าข้าราชการผู้นั้นคิดโกง คณะกรรมการก็มีอำนาจทำการ
สอบสวนเรื่องหลังนี้ได้

..... (๓๒) ถ้าคณะกรรมการสอบสวนที่ได้รับแต่งตั้งให้สอบสวนนาย ก. ว่ากระทำผิดวินัย
อย่างร้ายแรง พบหลักฐานว่านาย ข. ร่วมกระทำผิดในเรื่องนั้นด้วย คณะกรรมการก็มีอำนาจ
สอบสวนนาย ข. ด้วย

..... (๓๓) การสอบสวนปากคำข้าราชการพลเรือนผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรรมการ
สอบสวนเพียง ๒ คน ก็เพียงพอที่จะทำการสอบสวนได้

..... (๓๔) แม้คำพิพากษาของศาลว่า ข้าราชการพลเรือนกระทำความผิดอาญาและให้ลง
โทษปรับแล้ว เมื่อจะได้ขอหรือปลดออกจากราชการก็ยังคงตั้งคณะกรรมการสอบสวน
ส่วนก่อน

..... (๓๕) การได้ข้าราชการพลเรือนออกจากราชการ ในกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ต้องอ้างกฎ ก.พ. ฉบับที่ใช้อยู่ขณะกระทำผิด ไม่ใช่ฉบับที่ใช้อยู่ขณะสั่งลงโทษ

..... (๓๖) เสมียนพนักงานรับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญติดต่อกันมา เป็นเวลาครบสิบปีแล้ว ลาออกจากราชการ อธิบดีสั่งอนุญาตไปโดยไม่เสนอให้เจ้ากระทรวงตั้งอนุญาต ไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จ

..... (๓๗) ข้าราชการซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้ว ยังสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญไม่ได้ ต้องรอให้ถึงสมัยที่อายุครบหกสิบปีบริบูรณ์นั้นแล้วจึงจะสั่งให้ออกได้

..... (๓๘) ข้าราชการซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้ว เป็นอนุปริญญาการเมื่อสมัยที่อายุครบหกสิบปีบริบูรณ์นั้น

..... (๓๙) ครูประชาบาลที่ได้ยกฐานะโดยกฎหมายขึ้นเป็นข้าราชการพลเรือน ที่มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ จะขอรับเวลาระหว่างที่เป็นครูประชาบาลที่ติดต่อกันก่อนวันยกฐานะนั้น เป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญไม่ได้

..... (๔๐) เงิน พ.ส.ร. นับรวมเพื่อคำนวณบำเหน็จบำนาญได้

๒. ให้เพิ่มความในช่องว่างต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

(๑) ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง มี

(ก)

(ข)

(ค)

ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค มี

(ก)

(ข)

ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มี

(ก)

(ข)

(ค)

(ง)

(๒) ใครจะเป็น “ผู้มีอาวุโสตามระเบียบแบบแผน” ที่จะเป็นผู้รักษาราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี ถอดถอนพิจารณา ดังนี้.....

(๓) ผู้ตรวจราชการมณฑลอำนาจหน้าที่.....

(๔) จังหวัดแบ่งส่วนราชการ ดังนี้.....

(ก)มณฑล.....

(ข)มณฑล.....

(๕) นายอำเภอมีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินในอำเภอ ดังนี้

(ก)

(ข)

(ค)

(๖) (ก) ทบวงคณะรัฐมนตรีฝ่ายการเมืองมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ.....

(ข) ทบวงคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ.....

(๗) กระทรวงเศรษฐกิจ มีสำนักงานและกรมในสังกัด ดังนี้

(ก)

(ข)

(ค)

(ง)

(จ)

(ฉ)

(ช)

(๘) ทบวงการเมืองเทียบฐานะเท่ากรม มีดังนี้

- (ก)
 (ข)
 (ค)
 (ง)
 (จ)
 (ฉ)
 (ช)
 (ส)
 (ญ)

(๙) กระทรวงการคลังมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับ

(๓๐) กระทรวงการต่างประเทศ มีสำนักงานและกรมในสังกัด ดังนี้

- (ก)
 (ข)
 (ค)
 (ง)
 (จ)
 (ฉ)
 (ช)

คำตอบข้อ ๓

- (๓) x, (๔) ✓, (๕) x, (๖) x, (๗) x, (๘) ✓,
 (๙) x, (๑๐) x, (๑๑) ✓, (๑๒) x, (๑๓) x, (๑๔) ✓, (๑๕) ✓, (๑๖) x,
 (๑๗) x, (๑๘) x, (๑๙) x, (๒๐) x, (๒๑) x, (๒๒) x, (๒๓) x, (๒๔) x,
 (๒๕) x, (๒๖) x, (๒๗) x, (๒๘) x, (๒๙) x, (๓๐) ✓, (๓๑) ✓, (๓๒) x,
 (๓๓) ✓, (๓๔) ✓, (๓๕) x, (๓๖) ✓, (๓๗) x, (๓๘) ✓, (๓๙) x, (๔๐) ✓.

เฉลยข้อสอบเข้าวันและเวลาสอบตัว

ชิงรางวัล ๑๐๐ บาท ประจำฉบับก่อน

๑. “มือไม่พาย เอาเท้าราน้ำ” หมายความว่า เมื่อไม่ช่วยทำแต่คอยย่ำเท้าคว่ำเป็นผู้น้อยคอยถ่วงหรือขัดขวางก่อกวนการทำงานของผู้อื่น เหมือนอย่างมือไม่พายแต่ด้วยเท้าราน้ำออก

๒. กิฬาประจำชาติของสเปน คือ คนสู้กับวัว, สหรัฐอเมริกา คือ เบสบอล อังกฤษ คือ คริกเกต, ญี่ปุ่น คือ ยูโด

๓. “แกะดำ” เป็นคำที่ใช้เรียกคนแถวในหมู่คนดี

๔. วิชัฏ เช่น อาจเอากระดาดขึ้นไปถึงในท้องขี้ไก่ๆ หรือไม่ก็นำไปทิ้งเฉยๆ นอกถนน เป็นทำนองให้เห็นว่าเป็นผู้ฉ้อฉลหรือผิดธรรมดา หรือไม่กล้าทำที่เอากระดาดขึ้นเช็ดรองเท้าเหมือนหนังวาร์ของเท้าเปื้อน แต่วกโยนทิ้งไป

๕. ตั้งกระดาดจะสูงประมาณใกล้เคียงกับลิ้นด้านไม้ (เพราะถ้าทำได้อย่างที่สมมุติขึ้นจะได้กระดาดชันขึ้นถึง ๓,๓๕,๗๗๗,๗๐๖,๗๔๒,๖๒๔ แผ่น กระดาดแผ่นหนึ่งอย่างน้อยก็จะหนาประมาณ $\frac{1}{60,000,000}$ ไมล์)

ผลการตัดสิน มีผู้ส่งคำตอบถึงภายในกำหนด ๕๔ ราย ตอบถูกต้อง ๒ ราย คือ คุณประพันธ์ อินทรมณี จังหวัดตราด และคุณบุญสืบ เมืองสกล จังหวัดนครบุรี คุณประพันธ์ อินทรมณี ตอบได้ดีที่สุด รางวัล ๑๐๐ บาท จึงได้แก่คุณประพันธ์ อินทรมณี ส่วนคุณบุญสืบ เมืองสกล จะได้รับหนังสือ “แนวตอบวัฒนธรรม” ๓ เล่ม

ลอบเชยและดาวรุ่งรอบตัว

๑. ช้างบนนี้ เป็นภาพจากสุภาษิตบทหนึ่ง สุภาษิตบทนั้นว่าอย่างไร ? หมายความว่าอย่างไร ?
๒. ไฟฟ้า มีประโยชน์อย่างไรบ้าง ?
๓. Merdeka Stadium เป็นอะไร ? อยู่ที่ไหน ?
๔. ในวันฉลองวันคล้ายวันเกิดครบรอบ ๘๐ ของชายชราผู้หนึ่ง เขากล่าวว่า เขามีอายุ ๘๐ ปีแล้ว แต่มิวันคล้ายวันเกิดให้ฉลองรวมทั้งงานด้วยเพียง ๒๐ ครั้งเท่านั้นเอง
ท่านทราบไหมว่าชายชรานั้นเกิดวันที่เท่าใด เดือนใด ?
๕. “ทหาร” “พลเรือน” และ “พาณิชย์” เป็นชื่อของชาย ๓ คน ซึ่งคนหนึ่งเป็นทหาร คนหนึ่งเป็นข้าราชการพลเรือน คนหนึ่งเป็นพ่อค้า เมื่อชาย ๓ คนนี้มาพบกัน คนที่ชื่อพาณิชย์ปรารภกับอีก ๒ คนว่า “แปลกแท้ๆ. เรา ๓ คนไม่มีใครมีอาชีพตรงตามชื่อของตัวเอง ผมเองก็ไม่ได้เป็นพ่อค้า คุณทหารก็ไม่ได้เป็นทหาร คุณพลเรือนก็ไม่ได้เป็นข้าราชการพลเรือน” คนที่เป็นทหารเอ่ยตามว่า “เออ, จริงสินะ, แปลกแท้ๆ”
ท่านทราบไหมว่า ชาย ๓ คนนี้ คนไหนมีอาชีพเป็นอะไร ?

กติกา

ให้ส่งคำตอบไปถึงผู้จัดการวารสารข้าราชการภายในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๐๐ สมาชิกวารสารข้าราชการ
ผู้ตอบได้ดีที่สุดจะได้รับรางวัล ๑๐๐ บาท [ผู้ส่งคำตอบโปรดเขียนชื่อชัด ๆ และกรอแจ็กเก็ตสมาชิกด้วย]

